

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
DÖVLƏT STATİSTİKA KOMİTƏSİ**

SOSIAL, İQTİSADI İNKİŞAF

2

YANVAR-FEVRAL

Məlumatlardan istifadə edərkən Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinə istinad etmək lazımdır.

Xüsusi işarələr:

"-" hadisə baş verməmişdir

"..." məlumat mövcud deyil

"0,0" məlumat çox kiçik rəqəmlə xarakterizə olunur

"x" müqayisə mümkün deyil

İzahlar:

-cari ilə dair məlumatlar növbəti dəqiqləşdirilmiş statistik hesabatlar əsasında sonrakı nəşrlərdə korrektə edilə bilər

-bəzi hallarda yekunla toplananların cəmi arasındakı fərq rəqəmlərin yuvarlaqlaşdırılması ilə izah olunur

-bu nəşrdə əvvəlki dövrlərə dair məlumatlarla əvvəlki nəşrlərdə həmin dövrlərə aid məlumatlar arasındakı bəzi fərqlər beynəlxalq praktikaya uyğun olaraq yekun statistik hesabatlar əsasında ilkin məlumatlarda aparılmış dəqiqləşdirmələrlə izah olunur

**Azərbaycan Respublikasının
Dövlət Statistika Komitəsi
Məruzə № 2
16 mart 2018-ci il**

2018-ci İLİN YANVAR-FEVRAL AYLARINDA ÖLKƏNİN İQTİSADI VƏ SOSIAL İNKİŞAFININ MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏRİ

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə, təşkilat və fərdi sahibkarlar tərəfindən 11541,5 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,3 faiz çox **ümumi daxili məhsul** istehsal edilmişdir. Bu dövrdə iqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunda istehsal olunmuş əlavə dəyər 2,3 faiz artmış, neft sektorunda isə eyni səviyyədə qalmışdır.

Əlavə dəyərin 48,3 faizi sənayedə, 9,6 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 6,5 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 6,2 faizi tikinti, 2,7 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,6 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,6 faizi informasiya və rabitə, 15,9 faizi isə digər sahələrdə istehsal edilmişdir. Məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 6,6 faizini təşkil etmişdir. Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 1178,7 manata bərabər olmuşdur.

Sənaye müəssisələri və bu sahədə fəaliyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında 7,6 milyard manatlıq və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,4 faiz çox sənaye məhsulu istehsal edilmişdir. Sənayenin qeyri-neft sektorunda məhsul istehsalı 8,4 faiz, neft sektorunda isə 0,4 faiz artmışdır.

Sənaye məhsulunun 75,0 faizi mədənçıxarma sektorunda, 20,0 faizi emal sektorunda, 4,4 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda, 0,6 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal olunmuşdur.

Mədənçıxarma sektorunda neft hasilatı 0,5 faiz artmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 9,4 faiz azalmışdır.

Emal sektorunda bütün məmulatlarının istehsalı 3,4 dəfə, toxuculuq sənayesi məhsullarının istehsalı 65,8 faiz, dəri və dəri məmulatlarının, ayaqqabıların istehsalı 4,7 dəfə, ağacın emalı və ağacdən məmulatların istehsalı 1,0 faiz, poliqrafiya məhsullarının istehsalı 38,0 faiz, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 6,3 faiz, əczaçılıq məhsullarının istehsalı 2,0 dəfə, tikinti materiallarının istehsalı 40,0 faiz, hazır metal məmulatlarının istehsalı 67,0 faiz, elektrik avadanlıqlarının istehsalı 43,4 faiz, mebel istehsalı 34,7 faiz artmış, qida məhsullarının istehsalı 6,7 faiz, içkilərin istehsalı 19,0 faiz, geyim istehsalı 48,3 faiz, kağız və karton istehsalı 3,3 faiz, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 44,9 faiz, metallurgiya sənayesi məhsullarının istehsalı 10,0 faiz, kompüter və elektron məhsulların istehsalı 6,1 faiz, maşın və avadanlıqların istehsalı 27,5 faiz, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı 72,7 faiz, maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri işləri isə 21,8 faiz azalmışdır.

Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda istehsalın həcmi 0,4 faiz artmış, su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda isə 0,9 faiz azalmışdır.

İstehsal edilmiş sənaye məhsulunun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 mart 2018-ci il vəziyyətinə 501,2 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Kənd təsərrüfatında bitkiçilik məhsullarının əkininə başlanmışdır. Mart ayının 1-nə kimi 47,5 min hektar sahədə yazlıq bitkilər, o cümlədən 4,1 min hektar sahədə dənli və dənli paxlalılar, 10,1 min hektar sahədə kartof, 9,6 min hektar sahədə tərəvəz, 23,6 min hektar sahədə çoxillik otlar və 0,1 min hektar sahədə sair bitkilər əkilmişdir.

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında diri çəkiddə 78,2 min ton ət, 299,8 min ton süd, 281,9 milyon ədəd yumurta, 16,3 min ton tərəvəz istehsal olunmuşdur. 2017-ci ilin yanvar-fevral ayları

ilə müqayisədə ət istehsalı 3,4 faiz, süd istehsalı 1,1 faiz, yumurta istehsalı 1,1 faiz, tərəvəz istehsalı 1,9 dəfə artmışdır.

2017-ci ilin yanvar-fevral ayları ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu 3,4 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsullarının istehsalı 2,6 faiz, bitkiçilik məhsullarının istehsalı 43,8 faiz artmışdır.

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında **əsas kapitala** 1824,7 milyon manat məbləğində, yaxud 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 18,2 faiz az vəsait yönəldilmişdir. İstifadə olunmuş vəsaitin 1446,8 milyon manatı və ya 79,3 faizi məhsul istehsalı obyektlərinin, 270,8 milyon manatı (14,8 faizi) xidmət sahələri üzrə obyektlərin, 107,1 milyon manatı (5,9 faizi) isə ümumi sahəsi 242,1 min kvadrat metr olan yaşayış evlərinin tikintisinə sərf olunmuşdur. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 927,3 milyon manatını və ya 50,8 faizini daxili vəsaitlər təşkil etmişdir. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 1366,5 milyon manatı və ya 74,9 faizi bilavasitə tikinti-quraşdırma işlərinin yerinə yetirilməsinə sərf olunmuşdur.

Nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən müəssisələr və fiziki şəxslər tərəfindən 2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında 32,3 milyon ton yük və 299,2 milyon sərnişin daşınmışdır. 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə yük daşınması 0,1 faiz azalmış, sərnişin daşınması isə 1,6 faiz artmışdır. Yüklərin 58,3 faizi avtomobil, 30,7 faizi boru kəməri, 6,6 faizi dəmir yolu, 4,3 faizi dəniz, 0,1 faizi isə hava nəqliyyatı ilə daşınmışdır.

Sərnişinlərin 87,6 faizi avtomobil, 12,2 faizi metro, qalanları isə hava və dəniz nəqliyyatı vasitələri ilə daşınmışdır.

İnformasiya və rabitə müəssisələri tərəfindən göstərilən 279,0 milyon manatlıq xidmətlərin 71,4 faizi əhali sektoruna aid olmuşdur. Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında göstərilmiş informasiya və rabitə xidmətlərinin həcmi dəyər ifadəsində 14,0 faiz artmış, bu sahədə əldə edilmiş gəlirin 80,4 faizi qeyri-dövlət sektorunun payına düşmüşdür.

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında **pərakəndə ticarət** şəbəkəsindən əhaliyə 5314,9 milyon manatlıq məhsul satılmış,

xidmət subyektləri tərəfindən 1274,2 milyon manatlıq **ödənişli xidmət** göstərilmişdir. 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə əmtəə dövriyyəsi 2,5 faiz, əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlərdən əldə olunan gəlir 1,5 faiz artmış, ticarət şəbəkəsində 2691,3 milyon manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 2623,6 milyon manatlıq qeyri-ərzaq məhsulları satılmışdır.

Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri də nəzərə alınmaqla 2018-ci ilin yanvar ayında ölkənin **xarici ticarət** dövriyyəsi 2231,6 milyon ABŞ dolları təşkil etmişdir. Ticarət dövriyyəsinin 1543,0 milyon dollarını və ya 69,1 faizini ölkədən ixrac olunmuş məhsulların, 688,6 milyon dollarını (30,9 faizini) isə idxal məhsullarının dəyəri təşkil etmiş, nəticədə 854,4 milyon dollar məbləğində müsbət saldo yaranmışdır. 2017-ci ilin yanvar ayı ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 33,3 faiz artmış, real ifadədə isə 1,9 faiz, o cümlədən ixrac 6,5 faiz azalmış, idxal 10,9 faiz artmışdır.

2018-ci ilin yanvar ayında qeyri-neft məhsullarının ixracı 2017-ci ilin eyni dövrünə nisbətən faktiki qiymətlərlə 36,1 faiz, real ifadədə isə 34,7 faiz artaraq 122,8 milyon dollar təşkil etmişdir.

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə **istehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymətləri** 4,7 faiz, o cümlədən ərzaq məhsullarının qiymətləri 5,8 faiz, qeyri-ərzaq məhsullarının qiymətləri 4,7 faiz, əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin qiymətləri isə 3,3 faiz artmışdır.

2018-ci ilin yanvar ayında muzzla işləyənlərin **orta aylıq nominal əmək haqqı** 2017-ci ilin yanvar ayına nisbətən 3,0 faiz artaraq 519,8 manat təşkil etmişdir.

2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında **əhəlinin gəlirləri** nominal ifadədə 10,2 faiz artaraq 7700,3 milyon manata çatmışdır.

Maliyyə Nazirliyinin operativ məlumatlarına əsasən 2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında **dövlət büdcəsinə** 2609,5 milyon manat vəsait daxil olmuş, büdcədən 2469,6 milyon manat vəsait xərclənmiş, büdcənin icrasında 139,9 milyon manatlıq profisit yaranmışdır.

Mərkəzi Bankın məlumatlarına görə, 2018-ci il fevral ayının 1-nə ölkənin bank və bank olmayan kredit təşkilatlarının **kredit portfeli** milli valyuta ekvivalentində 11656,1 milyon manat təşkil etmiş, onun 9500,0 milyon manatı uzunmüddətli kreditlər olmuşdur. Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği ümumi kredit portfelinin 14,5 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin banklardakı **əmanətlərinin** milli valyuta ekvivalentində məbləği 2018-ci il fevral ayının 1-nə 7497,0 milyon manat təşkil etmişdir.

2018-ci ilin fevral ayında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətdə **orta məzənnəsi** 1,70 manata (ilin əvvəlindən 1,70 manata), 1 Avroya –2,10 manata (2,09), 100 Rusiya rubluna – 2,99 manata (3,00) bərabər olmuşdur.

2018-ci ilin yanvar ayında **əhalinin sayı** 6765 nəfər artaraq 2018-ci il fevral ayının 1-i vəziyyətinə 9904850 nəfərə çatmışdır.

MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR

Göstəricinin adı	2018-ci ilin yanvar-fevral ayları, faktiki	2018-ci ilin yanvar-fevral ayları 2017-ci ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə	<u>Məlumat üçün</u> 2017-ci ilin yanvar-fevral ayları 2016-cı ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə
A	1	2	3
Ümumi daxili məhsul, milyon manat	11 541,5	101,3	100,4
o cümlədən qeyri-neft ÜDM	6 325,5	102,3	102,3
Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM, manat	1 178,7	100,4	99,3
Sənaye məhsulu, milyon manat	7 546,2	101,4	96,3
o cümlədən qeyri-neft sənayesi	1 505,4	108,4	105,0
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	1 824,7	81,8	105,7
o cümlədən tikinti-quraşdırma işlərinə	1 366,5	88,1	101,2
Kənd təsərrüfatı məhsulu, milyon manat	558,1	103,4	103,2
o cümlədən: bitkiçilik	15,6	143,8	128,8
heyvandarlıq	542,5	102,6	102,8
Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, milyon ton	32,3	99,9	104,4
Nəqliyyat sektorunda sərnəşin daşınması, milyon sərnəşin	299,2	101,6	102,3
İnformasiya və rabitə xidmətləri, milyon manat	279,0	114,0	102,4
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi, milyon manat	5 314,9	102,5	101,4
Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər, milyon manat	1 274,2	101,5	97,4
Dövlət büdcəsinin gəlirləri, milyon manat	2 609,5	110,1	99,5
Dövlət büdcəsinin xərcləri milyon manat	2 469,6	112,7	162,8
Dövlət büdcəsinin profisiti, milyon manat	139,9	x	x
Əhalinin nominal gəlirləri, milyon manat	7 700,3	110,2	104,7

MAKROİQTİSADI GÖSTƏRİCİLƏR

...ardı

A	1	2	3
Əhalinin hər nəfərinə düşən nominal gəlirlər, manat	786,4	109,2	103,6
Əhalinin banklardakı əmanətləri, 2018-ci il 01 fevral vəziyyətinə, milyon manat	7 497,0	96,8	89,6
Kredit qoyuluşları, 2018-ci il 01 fevral vəziyyətinə, milyon manat	11 656,1	69,8	78,8
o cümlədən vaxtı keçmiş kreditlər	1 695,9	103,8	124,2
Orta aylıq nominal əmək haqqı, manat	519,8*	103,0**	105,1***
İstehlak qiymətlərinin indeksi	x	104,7	112,5
Əhalinin sayı, 2018-ci il 01 fevral vəziyyətinə, min nəfər	9 904,9	100,9	101,1
Xarici ticarət dövriyyəsi¹⁾, mln. ABŞ \$			
faktiki qiymətlərlə	2 231,6*	133,3**	125,2***
müqayisəli qiymətlərlə	x	98,1**	90,6***
<i>o cümlədən: ixrac</i>			
faktiki qiymətlərlə	1 543,0*	126,0**	135,6***
müqayisəli qiymətlərlə	x	93,5**	89,4***
<i>ondan qeyri-neft ixracı</i>			
faktiki qiymətlərlə	122,8*	136,1**	152,1***
müqayisəli qiymətlərlə	x	134,7**	149,5***
idxal			
faktiki qiymətlərlə	688,6*	153,0**	103,6***
müqayisəli qiymətlərlə	x	110,9**	93,1***

Qeyd:

* 2018-ci ilin yanvar ayı

** 2018-ci ilin yanvar ayı 2017-ci ilin yanvar ayına nisbətən.

*** 2017-ci ilin yanvar ayı 2016-cı ilin yanvar ayına nisbətən.

1) Hesabat dövründə gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyərində dair məlumatlar nəzərə alınmaqla.

Ümumi Daxili Məhsul

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında ölkənin ümumi daxili məhsulu əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 1,3 faiz artaraq 11541,5 milyon manat təşkil etmişdir.

Bu dövrdə iqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunda istehsal olunmuş əlavə dəyər 2,3 faiz artmış, neft sektorunda isə eyni səviyyədə qalmışdır.

ÜDM istehsalının 48,3 faizi sənayedə, 9,6 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri sahələrində, 6,5 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı sahələrində, 6,2 faizi tikintidə, 2,7 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,6 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,6 faizi informasiya və rabitə sahələrində, 15,9 faizi digər sahələrdə istehsal edilmiş, məhsula və idxala xalis vergilər isə ÜDM-in 6,6 faizini təşkil etmişdir.

Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 1178,7 manata bərabər olmuşdur.

Ümumi daxili məhsul istehsalı

milyon manat

	Yanvar-fevral		2018-ci ilin yanvar-fevral ayları 2017-ci ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə
	2018	2017*	
Ümumi Daxili Məhsul	11541,5	10263,3	101,3
o cümlədən:			
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	306,7	273,0	103,4
Sənaye	5574,3	4623,2	100,6
o cümlədən:			
mədənçıxarma sənayesi	4915,2	4020,9	100,8
emal sənayesi	511,8	453,7	99,6
elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	130,4	130,5	100,4
su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	16,9	18,0	99,1
Tikinti	716,8	764,0	88,1
Ticarət, nəqliyyat vasitələrinin təmiri	1109,6	1028,0	102,5
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	752,5	703,4	111,9
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	299,3	266,7	106,9
İnformasiya və rabitə	184,2	162,0	114,0
Digər sahələr	1835,3	1694,2	101,2
Məhsula və idxala xalis vergilər	762,8	748,8	101,9
ÜDM-in deflyatoru	111,0	x	x

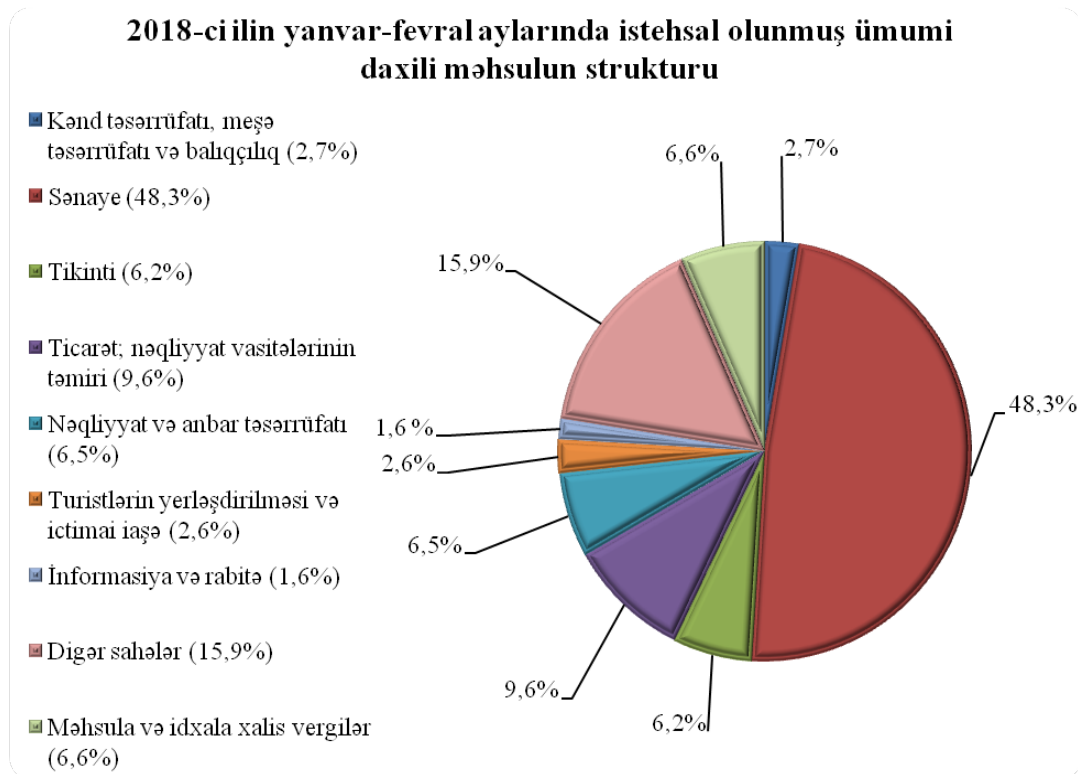
**Neft və qeyri-neft sektorlarında ümumi
daxili məhsul istehsalı**

milyon manat

	Yanvar-fevral		2018-ci ilin yanvar-fevral ayları 2017-ci ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə
	2018	2017*	
Ümumi Daxili Məhsul	11541,5	10263,3	101,3
o cümlədən: neft sektoru	5216,0	4357,5	100,0
qeyri-neft sektoru	6325,5	5905,8	102,3

*) 2017-ci ilin aylıq göstəriciləri ilin yekun məlumatları əsasında dəqiqləşdirilmişdir.

Qrafik 1

Sənaye

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında sənayedə istehsal olunmuş malların və göstərilmiş xidmətlərin həcmi 1,4 faiz artaraq 7,6 milyard manat təşkil etmişdir. Sənayenin qeyri-neft sektorunda istehsal əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 8,4 faiz, neft sektorunda isə 0,4 faiz artmışdır. Sənaye məhsulunun 75,0 faizi mədənçıxarma, 20,0 faizi emal, 4,4 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,6 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal olunmuşdur.

Sənayedə qeyri-dövlət sektorunun payı 82,7 faiz olmuşdur. Ümumi istehsalın 91,8 faizi sənaye məhsulunun istehsalı, 8,2 faizi isə sənaye xarakterli xidmətlərin göstərilməsi hesabına yaradılmışdır.

Cədvəl 4

**Sənaye istehsalı indeksləri,
sabit qiymətlərlə, faizlə**

	Əvvəlki aya nisbətən	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən
<u>2017-ci il</u>		
Yanvar	101,2	101,0
Fevral	90,0	96,3
Mart	102,9	93,2
Aprel	104,5	94,0
May	108,6	94,5
İyun	97,8	94,5
İyul	98,5	94,6
Avqust	89,0	94,0
Sentyabr	101,5	94,7
Oktyabr	102,2	95,4
Noyabr	103,2	96,2
Dekabr	102,6	96,6
<u>2018-ci il</u>		
Yanvar	102,6	101,5
Fevral	89,9	101,4

İstehsal edilmiş məhsulun böyük hissəsi istehlakçılara göndərilmiş, əvvəlki dövrlərdə yaranmış ehtiyatlar da nəzərə alınmaqla sənaye müəssisələrinin anbarlarında 01 mart 2018-ci il vəziyyətinə 501,2 milyon manatlıq hazır məhsul olmuşdur.

Ehtiyatların 65,2 faizi Bakı, 7,8 faizi Sumqayıt, 4,6 faizi Gəncə, 2,7 faizi Şirvan, 0,1 faizi Mingəçevir şəhərlərinin, qalan hissəsi isə digər şəhər və rayonların sənaye müəssisələrinin anbarlarında qalmışdır. Sənaye müəssisələrinin anbarlarında başqa müəssisələrdən alınmış və satış üçün nəzərdə tutulmuş 56,0 milyon manat məbləğində digər məhsullar da mövcud olmuşdur.

Mədənçıxarma sənayesi

Mədənçıxarma sənayesində istehsalın ümumi dəyəri 5,7 milyard manat olmaqla əvvəlki ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən 1,8 faiz artmışdır.

Sahənin əsas məhsulu olan xam neftin hasilatı 6,4 milyon ton, əmtəəlik təbii qazın hasilatı isə 2,9 milyard kub metr təşkil etmişdir. Neft hasilatı 0,5 faiz artmış, qaz hasilatı isə 9,4 faiz azalmışdır.

Cədvəl 5

Mədənçıxarma sənayesində istehsal olunmuş əsas məhsul növləri

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.03.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Xam neft və təbii qaz hasilatı			
Xam neft (qaz kondensatı daxil olmaqla), min ton	6 372,9	100,5	462,9
ondan əmtəəlik	6 364,9	100,5	462,9
Təbii qaz, milyon kub metr	4 726,9	100,8	-
ondan əmtəəlik	2 908,9	90,6	-

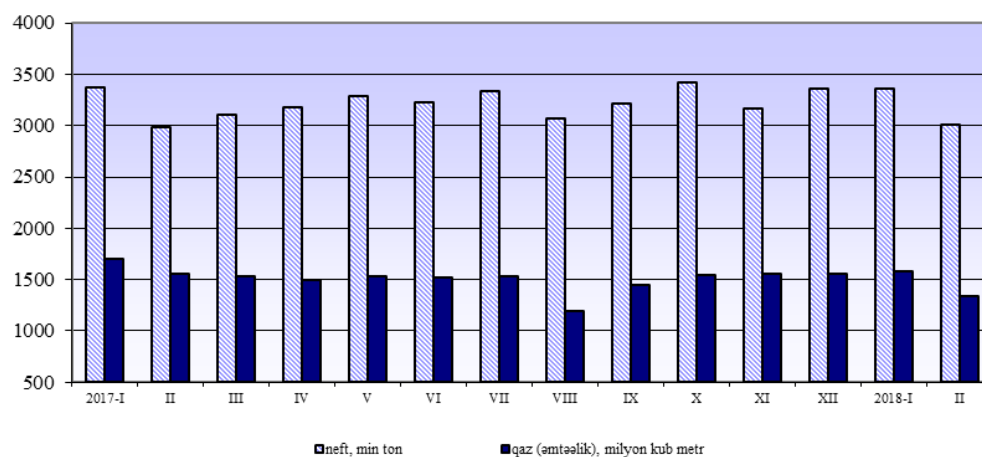
REAL SEKTOR

...ardı

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar- fevral aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.03.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Metal filizlərinin hasilatı			
Dəmir filizi, min ton	-	-	38,5
Mis filizləri və konsentratları, ton	74,6	20,3	52,2
Qiymətli metal filizləri və konsentratları, kq	1 528,6	6,8 d.	63,9
o cümlədən :			
qızıl	1 353,4	7,5 d.	42,3
gümüş	175,2	4,2 d.	21,3
Mədənçıxarma sənayesinin digər məhsulları			
Tikinti qumu, min ton	102,0	83,5	2,1
İnşaat üçün əhəng daşı, min ton	15,6	113,7	-
Çınqıl, qırmadaş, xırda çay daşı, min ton	189,2	115,5	21,1
Duz, ton	7166,0	67,4	358,4
ondan əmtəlik	670,4	125,1	358,4
Bentonit, min ton	18,5	95,9	90,2
ondan əmtəlik	16,0	86,0	90,2
Gips və anhidrit, ton	20 359,1	11,3 d.	3 722,4

Qrafik 2

Neft və qaz hasilatının aylar üzrə dinamikası

Emal sənayesi

Emal sənayesində yanvar-fevral aylarında 1 509,6 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş və sənaye xarakterli xidmətlər göstərilmişdir.

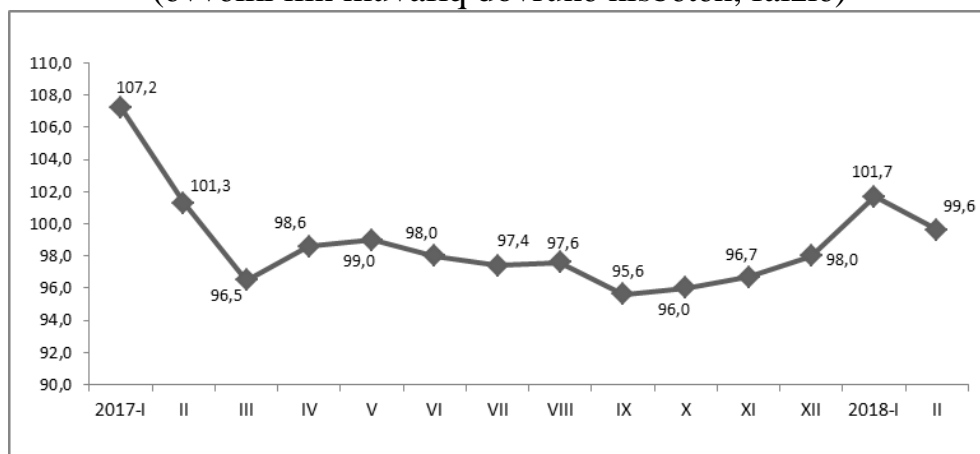
Cədvəl 6

Emal sənayesində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Emal sənayesi-cəmi	ondan qeyri-neft emal sənayesi
2017-ci il		
Yanvar	107,2	118,4
Yanvar-fevral	101,3	106,1
Yanvar-mart	96,5	101,7
Yanvar-aprel	98,6	102,8
Yanvar-may	99,0	102,3
Yanvar-iyun	98,0	101,4
Yanvar-iyul	97,4	100,7
Yanvar-avqust	97,6	100,9
Yanvar-sentyabr	95,6	99,1
Yanvar-oktyabr	96,0	99,9
Yanvar-noyabr	96,7	100,4
Yanvar-dekabr	98,0	101,7
2018-ci il		
Yanvar	101,7	102,7
Yanvar-fevral	99,6	99,9

Qrafik 3

Emal sənayesi üzrə istehsal indeksinin dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Emal sənayesinin fəaliyyət növləri üzrə məhsul buraxılışı

Fəaliyyət növlərinin adı	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında istehsal edilmişdir, min manat	2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Emal sənayesi –cəmi*	1 509 595,8	99,6
o cümlədən:		
qida məhsullarının istehsalı	520 326,6	93,3
içki istehsalı	16 059,8	81,0
tütün məmulatlarının istehsalı	7 676,9	3,4 d.
toxuculuq sənayesi	45 094,5	165,8
geyim istehsalı	6 573,6	51,7
dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı	3 354,9	4,7 d.
məbeldən başqa ağacın emalı və ağacdən məmulatların istehsalı	1 968,5	101,0
kağız və karton istehsalı	9 700,2	96,7
poliqrafiya məhsullarının istehsalı	13 276,4	138,0
neft məhsullarının istehsalı	433 324,2	99,1
kimya sənayesi	84 759,6	106,3
əczaçılıq məhsullarının istehsalı	119,5	2,0 d.
rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı	33 337,5	55,1
tikinti materiallarının istehsalı	67 677,9	140,0
metallurgiya sənayesi	98 922,5	90,0
hazır metal məmulatlarının istehsalı	34 439,8	167,0
kompyuter, elektron və optik məhsulların istehsalı	4 408,4	93,9
elektrik avadanlıqlarının istehsalı	22 179,2	143,4
maşın və avadanlıqların istehsalı	22 188,2	72,5
avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	9 335,5	-
sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı	699,0	27,3
mebellərin istehsalı	17 726,7	134,7
zərgərlik məmulatları, musiqi alətləri, idman mallarının və tibb avadanlıqlarının istehsalı	3 663,4	95,6
maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri	52 783,0	78,2

*) ev təsərrüfatlarında sənaye məhsulu istehsalının, habelə hüquqi şəxs yaratmadan fərdi sahibkar kimi sənaye sahəsində fəaliyyət göstərənlərin işinin qiymətləndirilməsi də nəzərə alınmaqla

Əvvəlki ilin yanvar-fevral ayları ilə müqayisədə bütün məmulatlarının istehsalında 3,4 dəfə artım, qida məhsullarının istehsalında 6,7 faiz, içki istehsalında isə 19,0 faiz azalma müşahidə olunmuşdur.

Bu sahələrin əsas məhsullarından kolbasa məmulatlarının istehsalı 13,7 faiz, ət istehsalı 3,0 faiz, cəm və marmeladların istehsalı 2,4 faiz, pendir və kəsmik istehsalı 1,2 faiz, brendi (konyak) istehsalı 1,8 dəfə, alkoqolsuz içkilərin istehsalı 12,6 faiz, papiros və siqaretlərin istehsalı 8,5 dəfə artmış, bununla yanaşı duru bitki yağlarının istehsalı 28,1 faiz, qənd istehsalı 89,7 faiz azalmışdır.

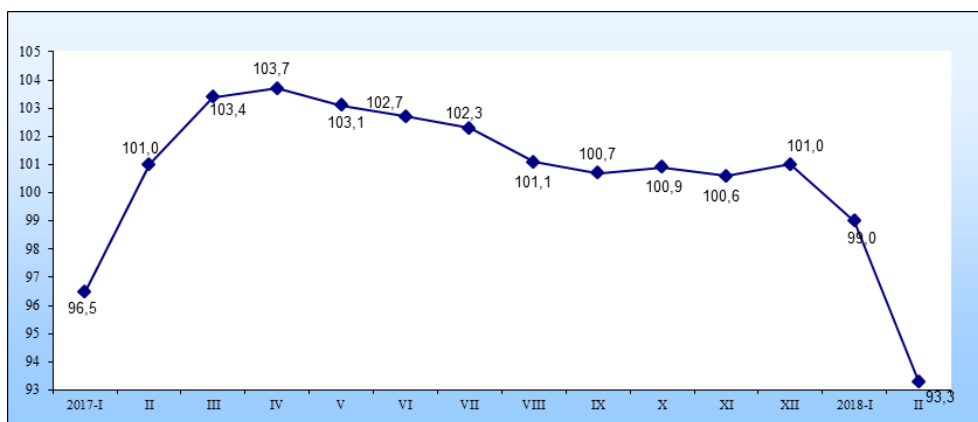
Cədvəl 8

Qida məhsullarının, içki və bütün məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Qida məhsullarının istehsalı	İçki istehsalı	Tütün məmulatlarının istehsalı
<u>2017-ci il</u>			
Yanvar	96,5	132,4	56,1
Yanvar-fevral	101,0	159,8	36,5
Yanvar-mart	103,4	137,1	41,9
Yanvar-aprel	103,7	139,4	51,0
Yanvar-may	103,1	137,4	61,4
Yanvar-iyun	102,7	130,6	68,6
Yanvar-iyul	102,3	130,0	76,4
Yanvar-avqust	101,1	128,6	84,1
Yanvar-sentyabr	100,7	126,9	87,2
Yanvar-oktyabr	100,9	124,7	93,4
Yanvar-noyabr	100,6	122,8	106,0
Yanvar-dekabr	101,0	117,2	107,9
<u>2018-ci il</u>			
Yanvar	99,0	75,2	2,8 d.
Yanvar-fevral	93,3	81,0	3,4 d.

Qrafik 4

Qida məhsullarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

Cədvəl 9

Qida məhsullarının, içki və tütün məmulatlarının istehsalı
sahələrində əsas məhsul növlərinin istehsalı

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.03.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Qida məhsulları			
Ət (quş əti daxil olmaqla), min ton	51,9	103,0	-
Kolbasa məmulatları, ton	1 114,6	113,7	3,2
Üzlü süd, min ton	151,8	101,8	-
Qaymaq və xama, ton	791,2	100,2	0
Pendir və kəsmik, ton	8 277,8	101,2	73,5
Kərə yağı, ton	3 926,2	95,6	2,1
Cem və marmeladlar, ton	11 998,6	102,4	1 663,5
Duru bitki yağları, ton	7 523,6	71,9	3 300,2
Marqarin, ton	7 674,1	86,6	741,7
İnsanın qidalanması üçün yararlı olan duz, min ton	6,7	65,8	131,5
Qənd və şəkər tozu, min ton	4,6	10,3	0,02

REAL SEKTOR

...ardı

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar- fevral aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.03.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Çörək və çörək-bulka məmulatları (əmtəlik), min ton	129,7	101,0	-
İçki məhsulları			
Şampan şərabı, min dkl	-	-	1,0
Araq, min dkl	81,8	96,0	74,6
Brendi (konyak), min dkl	0,9	1,8 d.	28,4
Üzüm şərabı, min dkl	391,9	95,8	1 210,6
Pivə, min dkl	286,9	72,8	286,8
Likörlər, min dkl	15,5	91,7	72,5
Alkoqolsuz içkilər, min dkl	1 746,0	112,6	409,6
Tütün məmulatları			
Fermentləşdirilmiş tütün, ton	886,8	176,0	-
Papiros və siqaretlər, milyon ədəd	423,6	8,5 d.	1,1

Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində 55,0 milyon manat dəyərində məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin yanvar-fevral ayları ilə müqayisədə dəri və dəridən məmulatlar, ayaqqabı istehsalında 4,7 dəfə, toxuculuq sənayesində 65,8 faiz artım, geyim istehsalında isə 48,3 faiz azalma müşahidə olunmuşdur.

**Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən
məmulatların, ayaqqabıların istehsalı sahələrində
indekslərin dinamikası**

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Toxuculuq sənayesi	Geyim istehsalı	Dəri və dəridən məmulatların, ayaqqabıların istehsalı
2017-ci il			
Yanvar	2,6 d.	3,0 d.	75,3
Yanvar-fevral	2,6 d.	148,5	63,8
Yanvar-mart	2,4 d.	2,0 d.	46,0
Yanvar-aprel	2,2 d.	173,6	39,6
Yanvar-may	2,2 d.	162,1	41,2
Yanvar-iyun	2,1 d.	157,1	44,2
Yanvar-iyul	198,5	149,0	61,7
Yanvar-avqust	182,1	143,5	65,2
Yanvar-sentyabr	173,8	137,9	78,7
Yanvar-oktyabr	168,4	136,2	90,1
Yanvar-noyabr	147,8	131,3	97,2
Yanvar-dekabr	144,7	115,5	95,3
2018-ci il			
Yanvar	173,9	47,7	3,2 d.
Yanvar-fevral	165,8	51,7	4,7 d.

**Toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və dəridən məmulatların,
ayaqqabıların istehsalı sahələrində əsas məhsul
növlərinin buraxılışı**

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.03.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Toxuculuq məhsulları			
Pambıq lifi, ton	16 326,9	2,1 d.	18 907,1
Hazır pambıq parçalar, min kv.m	2 559,3	1,4 d.	1 660,6
Pambıq iplik, ton	3 315,4	132,4	423,1
ondan əmtəəlik	3 315,4	132,4	423,1
Pambıq yataq ağları, min ədəd	1,7	8,5	1,9

REAL SEKTOR

...ardı

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.03.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Xalça və xalça məmulatları, kv.m	130,4	3,9 d.	1 351,9
Geyim istehsalı			
Üst trikotaj, min ədəd	13,4	27,0	3,9
Alt trikotaj, min ədəd	37,9	48,8	89,3
Corab məmulatları, min cüt	183,2	76,2	21,0
Kişilər üçün kostym və komplektlər, ədəd	4 467,3	5,9 d.	-
Dəri və dəridən məmulatlar, ayaqqabılar			
Dəri, min kv.m	6,0	8,6 d.	140,0
Aşlanmış xəz dərilər, min kv.m	1,2	5,9	24,1
Ayaqqabı-cəmi, min cüt	28,3	106,0	21,7

Neft məhsullarının istehsalı sahəsində istehsalın ümumi dəyəri 433,3 milyon manat olmaqla əvvəlki ilin yanvar-fevral ayları ilə müqayisədə 0,9 faiz azalmışdır. Neft məhsullarından avtomobil benzininin istehsalı 0,2 faiz, ağ neftin istehsalı 15,7 faiz, yanacaq mazutunun istehsalı 91,4 faiz azalmışdır. Dizel yanacağının, neft bitumunun və neft koksunun istehsalı artmışdır.

Cədvəl 12

Neft məhsullarının istehsalı sahəsində əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar- fevral aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.03.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Avtomobil benzini, min ton	209,6	99,8	90,9
Neft-kimya sənayesində istifadə üçün benzin, min ton	41,1	121,2	1,0
Ağ neft, min ton	88,7	84,3	9,9
Dizel yanacağı, min ton	328,3	103,8	46,8

...ardı

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar- fevral aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.03.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Yanacaq mazutu, min ton	12,4	8,6	11,0
Sürtkü yağları, min ton	2,5	83,3	7,6
Neft bitumu, min ton	44,0	104,5	2,6
Neft koksu, min ton	40,5	143,6	2,4

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində 118,2 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə məhsul buraxılışı əczaçılıq məhsullarının istehsalında 2,0 dəfə, kimya sənayesində 6,3 faiz artmış, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalında isə 44,9 faiz azalmışdır.

Əsas kimya məhsullarından yod istehsalı 2,8 faiz azalmış, azot istehsalı 17,0 faiz, oksigen istehsalı 63,3 faiz, propilen istehsalı 19,9 faiz, lak-boya məmulatlarının istehsalı 33,3 faiz, etilen istehsalı 7,9 faiz artmışdır. Rezin və plastik kütlə məmulatlarından bərk polipropilen boruların istehsalı 3,8 dəfə, butullar, butulkalar və tutumu 2 litrdən çox olmayan oxşar plastik məmulatların istehsalı 9,1 dəfə, məsaməli polistirol lövhələr və zolaqların istehsalı isə 1,5 dəfə artmışdır.

Cədvəl 13

Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

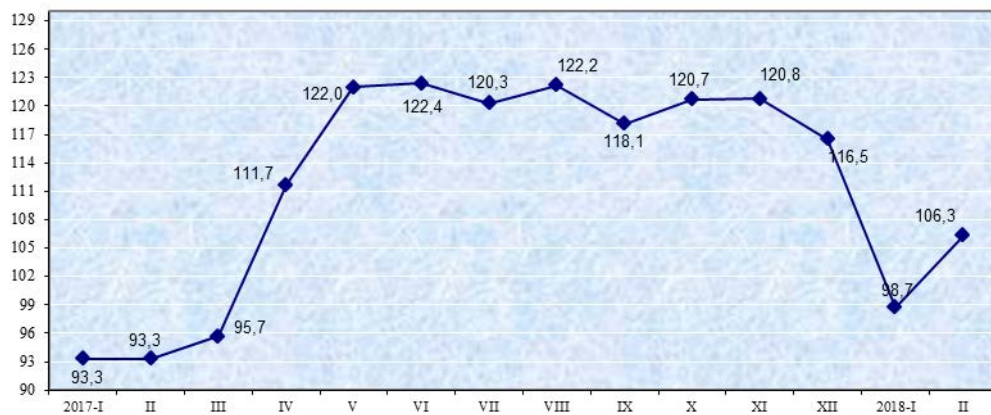
	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Kimya sənayesi	Əczaçılıq məhsullarının istehsalı	Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı
2017-ci il			
Yanvar	93,3	111,7	2,4 d.
Yanvar-fevral	93,3	158,9	182,3
Yanvar-mart	95,7	2,4 d.	142,4

REAL SEKTOR

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Kimya sənayesi	Əczaçılıq məhsullarının istehsalı	Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı
Yanvar-aprel	111,7	2,3 d.	160,6
Yanvar-may	122,0	2,0 d.	157,0
Yanvar-iyun	122,4	2,3 d.	148,5
Yanvar-iyul	120,3	2,2 d.	157,3
Yanvar-avqust	122,2	2,0 d.	175,0
Yanvar-sentyabr	118,1	2,4 d.	185,2
Yanvar-oktyabr	120,7	2,4 d.	189,1
Yanvar-noyabr	120,8	2,5 d.	191,4
Yanvar-dekabr	116,5	2,5 d.	171,7
2018-ci il			
Yanvar	98,7	3,1 d.	71,7
Yanvar-fevral	106,3	2,0 d.	55,1

Qrafik 5

Kimya sənayesi məhsullarının istehsalının dinamikası (əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

**Kimya sənayesi, əczaçılıq məhsullarının, rezin və plastik
kütlə məmulatlarının istehsalı sahələrində əsas məhsul
növlərinin buraxılışı**

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.03.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Kimya sənayesi məhsulları			
Azot, min kub m	4 201,8	117,0	90,6
ondan əmtəlik	661,6	13,3 d.	90,6
Yod, ton	27,9	97,2	9,0
Oksigen, min kub m	646,2	163,3	46,7
ondan əmtəlik	618,7	163,3	46,7
Propilen, min ton	11,1	119,9	5,6
ondan əmtəlik	8,7	122,7	5,6
Polietilen, min ton	19,9	108,0	2,3
Etilen, min ton	20,5	107,9	-
İzopropil spirti (mütləq), ton	2 812,2	120,5	2 382,9
Lak-boya məmulatları, ton	1 216,6	133,3	136,1
Sair üzvi kompozisiya həllədiciləri və durulaşdırıcıları, ton	2193,6	2,4 d.	46,0
Rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı			
Bərk polietilen borular, borucuqlar, şlanqlar, qollar, ton	1 257,3	72,5	4 307,5
Bərk polipropilen borular, borucuqlar, şlanqlar, qollar, ton	308,9	3,8 d.	610,2
Liflə armaturlaşdırılmış sair bərk plastik borular, borucuqlar, qollar, şlanqlar, ton	81,0	98,1	114,6
Məsaməli polistirol lövhələr və zolaqlar, ton	151,3	1,5 d.	6,9
Butullar, butulkalar və tutumu 2 litrdən çox olmayan oxşar plastik məmulatlar, min ədəd	864,1	9,1 d.	4 546,7
Plastik borular, borucuqlar və şlanqlar üçün fitinqlər, ton	10,2	6,7	226,6
Əczaçılıq məhsullarının istehsalı			

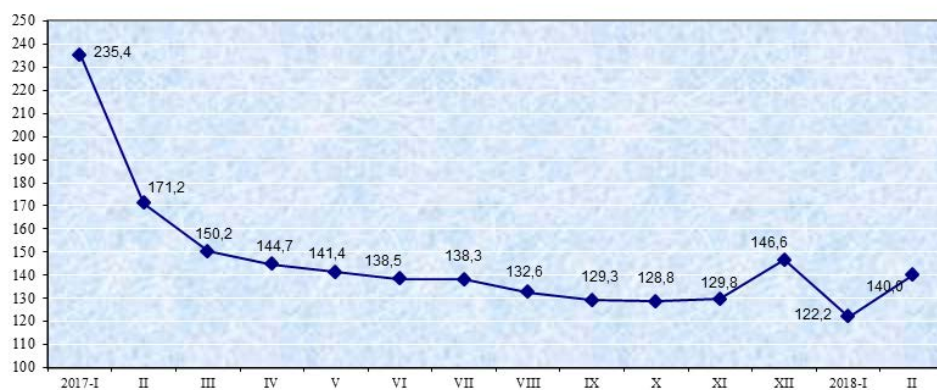
...ardı

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.03.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Tərkibində digər antibiotiklər olan, pərakəndə satış üçün qablaşdırılan dərmanlar, min manat	13,6	66,0	34,2
Tərkibində qarışıq və ya xalis məhsullar olan, digər qruplara daxil edilməyən, pərakəndə satış üçün qablaşdırılan sair dərmanlar, min manat	91,5	2,9 d.	186,8

Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində fəaliyyət göstərən müəssisələr tərəfindən istehsal edilmiş məhsulun ümumi dəyəri 40,0 faiz artaraq 67,7 milyon manat təşkil etmişdir. Hörmə üçün hazır beton qarışığının istehsalı 3,9 dəfə, tikinti kərpicinin istehsalı 1,8 dəfə, sementin istehsalı 52,1 faiz artmışdır.

Qrafik 6

Tikinti materiallarının istehsalının dinamikası
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

**Tikinti materiallarının istehsalı sahəsində
əsas məhsul növlərinin buraxılışı**

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar- fevral aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.03.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Sement, min ton	352,8	152,1	95,7
Şüşə lifindən iplik, ton	50,5	49,4	-
Tikinti gipsi, min ton	2,3	12,8	0,7
ondan əmtəlik	1,0	8,4	0,7
Tikinti əhəngi, min ton	3,4	77,2	0,02
Sementdən, süni daşdan və ya betondan tikinti blokları və kərpicləri, min ton	9,1	67,7	5,5
Betondan yığma tikinti konstruksiyaları, min kub m	16,4	72,2	3,6
Asfalt, min ton	4,0	91,8	-
Tikinti kərpic, min kub metr	40,0	1,8 d.	22,2
Hörmə üçün hazır beton qarışığı, min ton	179,9	3,9 d.	-
Emal edilmiş mərmər, travertin, alebastr və onlardan məmulatlar, ton	1 867,8	3,0 d.	127,3

Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində yanvar-fevral aylarında 133,4 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, metallurgiya sənayesində 10,0 faizlik azalma, hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsində isə 67,0 faiz artım müşahidə olunmuşdur. Yanvar-fevral ayları ərzində sahə üzrə 110,5 ton (2,2 dəfə çox) alüminium çubuqlar, millər və profillər, 2 100,4 ton (3,8 dəfə çox) misdən elektrik izolyasiyası olmayan çoxdamarlı məftil, tros və kabellər istehsal edilmişdir.

Cədvəl 16

**Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı
sahələrində indekslərin dinamikası**

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Metallurgiya sənayesi	Hazır metal məmulatlarının istehsalı
2017-ci il		
Yanvar	135,2	127,3
Yanvar-fevral	123,0	89,0
Yanvar-mart	103,8	79,0
Yanvar-aprel	102,4	70,5
Yanvar-may	93,5	65,8
Yanvar-iyun	90,5	69,7
Yanvar-iyul	90,6	69,2
Yanvar-avqust	91,5	68,2
Yanvar-sentyabr	86,3	73,2
Yanvar-oktyabr	86,9	84,0
Yanvar-noyabr	90,1	85,1
Yanvar-dekabr	91,3	88,0
2018-ci il		
Yanvar	96,2	181,5
Yanvar-fevral	90,0	167,0

Cədvəl 17

**Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı
sahələrində əsas məhsul növlərinin buraxılışı**

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar- fevral aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.03.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Metallurgiya sənayesi məhsulları			
Çuqun tökmə, ton	-	-	255,6
ondan əmtəəlik	-	-	255,6
Polad tökmə, min ton	60,3	93,0	2,0
Armatür, min ton	46,2	101,9	1,9
ondan əmtəəlik	44,0	97,1	1,9
Polad borular, ton	9,5	52,5	-
Emal edilməmiş alüminium ərintiləri, min ton	4,5	86,4	0,9

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar- fevral aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.03.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Alüminium çubuqlar, millər və profillər, ton	110,5	2,2 d.	174,5
Hazır metal məmulatlarının istehsalı			
Qara metallardan qeyri-elektrik radiatorlar və onların hissələri, ton	2,1	21,0	-
Mayelər üçün çənlər, sisternlər, ton	355,0	5,1 d.	40,0
Misdən elektrik izolyasiyası olmayan çoxdamarlı məftil, tros və kabellər, ton	2 100,4	3,8 d.	-

Kompüter və elektron məhsullarının, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində 26,6 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, əvvəlki ilin yanvar-fevral ayları ilə müqayisədə kompüter və elektron məhsullarının istehsalı 6,1 faiz azalmış, elektrik avadanlıqlarının istehsalı isə 43,4 faiz artmışdır. Yanvar-fevral aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə elektrik paylayıcı və nəzərət cihazlarının hissələrinin istehsalı 2,0 dəfə, 1 kV-dan çox gərginlik üçün elektrik cərəyanı naqillərinin istehsalı 1,7 dəfə artmışdır.

Cədvəl 18

Kompüter və elektron məhsullarının, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində istehsalın dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	Elektrik avadanlıqlarının istehsalı
2017-ci il		
Yanvar	3,3 d.	4,6 d.
Yanvar-fevral	182,8	3,4 d.
Yanvar-mart	2,2 d.	2,9 d.
Yanvar-aprel	2,1 d.	2,4 d.
Yanvar-may	172,1	2,1 d.
Yanvar-iyun	175,7	184,2
Yanvar-iyul	157,6	169,0

REAL SEKTOR

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	
	Kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı	Elektrik avadanlıqlarının istehsalı
Yanvar-avqust	142,9	163,8
Yanvar-sentyabr	135,0	165,7
Yanvar-oktyabr	130,5	159,9
Yanvar-noyabr	128,5	150,1
Yanvar-dekabr	125,5	134,6
2018-ci il		
Yanvar	76,8	77,7
Yanvar-fevral	93,9	143,4

Cədvəl 19

Kompüter və elektron məhsullarının, elektrik avadanlıqlarının istehsalı sahələrində əsas məhsul növlərinin buraxılışı

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.03.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Maye və qazların məsrəfinin və ya səviyyəsinin ölçülməsi üçün cihazlar, ədəd	18 385	30,0	50
Monitorlar, ədəd	84	107,7	-
Yaddaş qurğuları, ədəd	100	128,2	-
Qəbuledici qurğuları olmayan radio və televiziya verilişləri aparatları, ədəd	2 000	125,0	541
Elektrik paylayıcı və nəzərət cihazlarının hissələri, ədəd	30 304	2,0 d.	-
Güc transformatorları, ədəd	1	-	-
1 kV-dan çox gərginlik üçün elektrik cərəyanı naqilləri, ton	59,2	164,9	4 179,7
Televizorlar, ədəd	-	-	4 314
Məişət soyuducuları, ədəd	194	91,8	981

Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində 32,2 milyon manatlıq məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin

müvafiq dövrü ilə müqayisədə maşın və avadanlıqların istehsalı 27,5 faiz, sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı isə 72,7 faiz azalmışdır. Yanvar-fevral ayları ərzində yük və minik avtomobillərinin, qoşqular və yarımqoşquların istehsalı olmamış, 290 ədəd traktor istehsal olunmuş, ştanqlı quyu nasoslarının istehsalı 33,1 faiz, qazlift quyu avadanlıqları və onların hissələrinin istehsalı 32,9 faiz artmışdır.

Cədvəl 20

**Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin,
avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində
istehsalın dinamikası**

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Maşın və avadanlıqların istehsalı	Avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı	Sair nəqliyyat vasitələrinin istehsalı
2017-ci il			
Yanvar	44,5	-	123,6
Yanvar-fevral	33,8	-	125,6
Yanvar-mart	57,6	-	124,7
Yanvar-aprel	99,0	1,8	132,5
Yanvar-may	118,7	1,6	124,4
Yanvar-iyun	125,1	1,4	118,8
Yanvar-iyul	119,1	1,6	119,3
Yanvar-avqust	132,4	1,6	123,7
Yanvar-sentyabr	127,7	1,8	123,7
Yanvar-oktyabr	123,6	1,7	119,1
Yanvar-noyabr	138,7	1,2	116,9
Yanvar-dekabr	142,9	1,2	114,7
2018-ci il			
Yanvar	71,0	-	32,9
Yanvar-fevral	72,5	-	27,3

**Maşın və avadanlıqların, sair nəqliyyat vasitələrinin,
avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı sahələrində
əsas məhsul növlərinin buraxılışı**

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar- fevral aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.03.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Fəvvarə armaturu, ton	24,0	-	3,6
Ştanqlı quyu nasoslari, ədəd	655	133,1	204
Mancanaq dəzgahları, ədəd	74	-	15
Qazlift quyu avadanlıqları və onların hissələri, ədəd	186	132,9	-
Məişət kondisionerləri, ədəd	-	-	2 241
Odsöndürənlər, ədəd	2 320	128,9	-
Traktorlar, ədəd	290	-	4
Minik avtomobilləri, ədəd	-	-	106
Yüklərin daşınması üçün sair qoşqular və yarımqoşqular, ədəd	-	-	2

**Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı
bölüşdürülməsi və təchizatı; su təchizatı, tullantıların
təmizlənməsi və emalı sektorları**

Dövr ərzində elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sektorunda 334,4 milyon manat dəyərində məhsul istehsal olunmuş və xidmətlər göstərilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 0,4 faizlik artım müşahidə olunmuşdur.

Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorunda istehsal edilmiş məhsulların həcmi 0,9 faiz azalaraq 43,0 milyon manat təşkil etmişdir.

Cədvəl 22

**Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı bölüşdürülməsi
və təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və
emalı sektorlarında məhsul buraxılışı**

Fəaliyyət növlərinin adı	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında istehsal edilmişdir, milyon manat	2017-ci ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən (sabit qiymətlərlə), faizlə
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	334,4	100,4
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	43,0	99,1

Cədvəl 23

**Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və
təchizatı; su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı
sektorlarında istehsal olunmuş əsas məhsul növləri**

Məhsul növləri	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında istehsal edilmişdir	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	01.03.2018-ci il vəziyyətinə hazır məhsul ehtiyatı
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı			
Elektrik enerjisi, milyon kVt-saat	4 120,5	98,3	-
ondan əmtəlik	3 972,0	98,9	-
su elektrik stansiyalarının istehsalı	184,3	85,7	-
istilik elektrik stansiyalarının istehsalı	3 780,9	99,5	-
küləklə işləyən stansiyaların istehsalı	2,4	68,6	-
günəş enerjisi ilə işləyən stansiyaların istehsalı	4,4	97,9	-
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı			
Suyun təmizlənməsi və bölüşdürülməsi, milyon kub metr	7,1	100,1	-

Tikinti

Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında ölkənin iqtisadi və sosial sahələrinin inkişafı üçün bütün maliyyə mənbələrindən əsas kapitala 1824,7 milyon manat və ya əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 18,2 faiz az vəsait yönəldilmişdir. İstifadə olunmuş vəsaitin 1446,8 milyon manatı və ya 79,3 faizi məhsul istehsalı obyektlərinin, 270,8 milyon manatı (14,8 faizi) xidmət sahələri üzrə obyektlərin, 107,1 milyon manatı (5,9 faizi) isə ümumi sahəsi 242,1 min kvadrat metr olan yaşayış evlərinin tikintisinə sərf olunmuşdur.

Ümumi sərmayənin 33,3 faizi dövlət, 66,7 faizi qeyri-dövlət sektorunun sərmayədarları tərəfindən qoyulmuşdur. Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin 74,9 faizi tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilmişdir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitin dəyəri ümumi sərmayənin 50,8 faizini təşkil etmişdir.

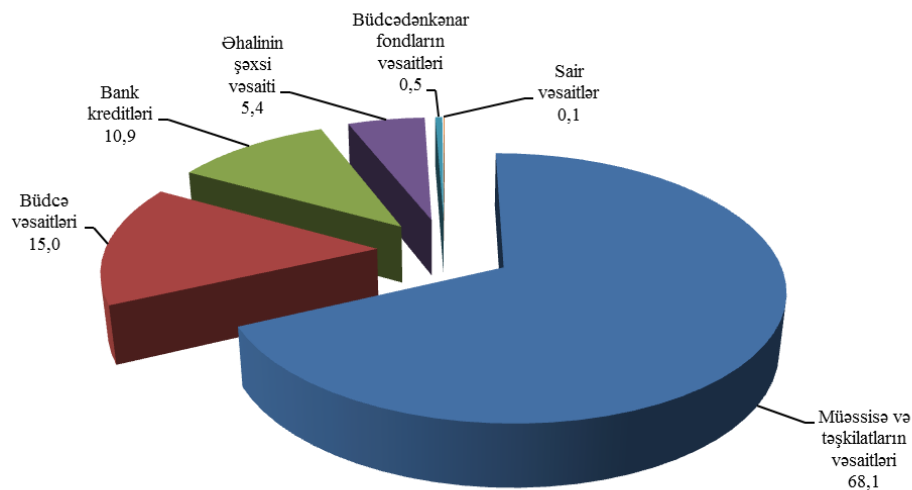
Əsas kapitala yönəldilmiş sərmayədə müəssisə və təşkilatların vəsaitləri 1243,3 milyon manat, bank kreditləri 198,8 milyon manat, büdcə vəsaitləri 274,4 milyon manat, büdcədən kənar fondların vəsaitləri 8,1 milyon manat, əhəlinin şəxsi vəsaitləri 99,0 milyon manat, sair vəsaitlər 1,1 milyon manat təşkil etmişdir.

**Maliyyə mənbələri üzrə
əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər**

	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	1 824,7	81,8	100,0
o cümlədən:			
Müəssisə və təşkilatların vəsaitləri	1 243,3	72,2	68,1
Bank kreditləri	198,8	78,2	10,9
Büdcə vəsaitləri	274,4	153,5	15,0
Büdcədən kənar fondların vəsaitləri	8,1	57,1	0,5
Əhalinin şəxsi vəsaiti	99,0	163,9	5,4
Sair vəsaitlər	1,1	135,5	0,1

Qrafik 7

**Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlərin maliyyə
mənbələri üzrə strukturu, faizlə**

REAL SEKTOR

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında əsas kapitalla yönəldilmiş ümumi vəsaitin 62,5 faizi sənaye, 15,8 faizi tikinti, 8,8 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 6,8 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,8 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, hər birində 0,8 faiz olmaqla səhiyyə, istirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət, 0,5 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, hər birində 0,3 faiz olmaqla informasiya və rabitə, digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi, hər birində 0,2 faiz olmaqla ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, peşə, elmi və texniki fəaliyyət, inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi sahələrinə sərf edilmişdir.

Cədvəl 25

İqtisadiyyatın sahələri üzrə əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlərin dəyəri

İqtisadiyyatın sahələri	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Cəmi	1 824,7	81,8	100,0
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	124,6	5,9 d.	6,8
Sənaye	1 141,3	66,7	62,5
o cümlədən:			
Mədənçıxarma sənayesi	983,5	61,9	53,9
Emal sənayesi	67,1	145,6	3,7
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	22,3	67,0	1,2
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	68,4	162,9	3,7
Tikinti	288,1	90,8	15,8
ondan yaşayış evlərinin tikintisi	107,1	179,2	5,9
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	3,0	174,5	0,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	159,9	168,8	8,8

REAL SEKTOR

...ardı			
İqtisadiyyatın sahələri	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında, milyon manat	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
o cümlədən: nəqliyyat	159,4	168,7	8,8
poçt və kuryer fəaliyyəti	0,5	2,2 d.	0,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	9,9	-	0,5
İnformasiya və rabitə	5,9	9,8	0,3
ondan rabitə	5,1	8,5	0,3
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	0,8	175,4	0,0
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	-	-	-
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	2,8	2,8 d.	0,2
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	3,8	142,0	0,2
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	50,5	5,8 d.	2,8
Təhsil	0,2	14,2	0,0
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	14,2	2,8 d.	0,8
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	13,9	3,6 d.	0,8
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	5,8	-	0,3

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında neft sektoruna 1008,5 milyon manatlıq vəsait yönəldilmişdir. Qeyri-neft sektorunun inkişafına sərf edilmiş 816,2 milyon manatlıq vəsaitin 132,8 milyon manatı (ümumi sərmayənin 7,3 faizi) qeyri-neft sənayesi sektorunda istifadə edilmişdir.

**Neft və qeyri-neft sektoru üzrə əsas kapitala
yönəldilmiş vəsaitlər**

	Neft sektoru		Qeyri-neft sektoru	
	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Yanvar	597,6	62,2	362,7	37,8
Fevral	410,9	47,5	453,5	52,5

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında Bakı şəhərində 110/35/10 kilovoltluq “Yasamal-1” və “Qobu”, 35/10-6 kilovoltluq 120 saylı elektrik yarımstansiyaları, Mingəçevir şəhərində Mingəçevir Sənaye Parkında “Mingəçevir Tekstil” MMC-nin iplik istehsalı üzrə iki müəssisəsi, Naxçıvan Muxtar Respublikasında 442 şagird yerlik 2 ümumtəhsil məktəb binası və bir növbədə gəlişlərin sayı 15 nəfər olan ambulatoriya-poliklinika müəssisəsi istifadəyə verilmişdir.

**Xarici müəssisə və təşkilatlar tərəfindən
əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər**

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında xarici müəssisə və təşkilatlar tərəfindən əsas kapitala 897,4 milyon manat vəsait yönəldilmişdir.

**Daxili və xarici mənbələrdən
əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər**

	Daxili mənbələr üzrə		Xarici mənbələr üzrə	
	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	milyon manat	ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə
Yanvar	500,5	52,1	459,8	47,9
Fevral	426,8	49,4	437,6	50,6

Xarici ölkələr və beynəlxalq təşkilatların vəsaitləri hesabına əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitin 773,1 milyon manatı (86,1 faizi) Birləşmiş Krallıq, Türkiyə, İsveçrə, Malayziya, Çexiya, Yaponiya, ABŞ, Rusiya, İran sərmayədarlarına məxsus olmuşdur.

Tikinti müəssisələri tərəfindən yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin 60,3 faizini tikinti, yenidənqurma və genişləndirmə, 10,1 faizini əsaslı təmir, 8,8 faizini cari təmir, 20,8 faizini isə sair tikinti işləri təşkil etmişdir. Ümumi inşaat işlərinin 82,1 faizini qeyri-dövlət tikinti müəssisələri yerinə yetirmişlər.

Qrafik 8

Tikinti müəssisələri tərəfindən yerinə yetirilmiş inşaat işlərinin strukturu (ümumi yekuna görə, faizlə)

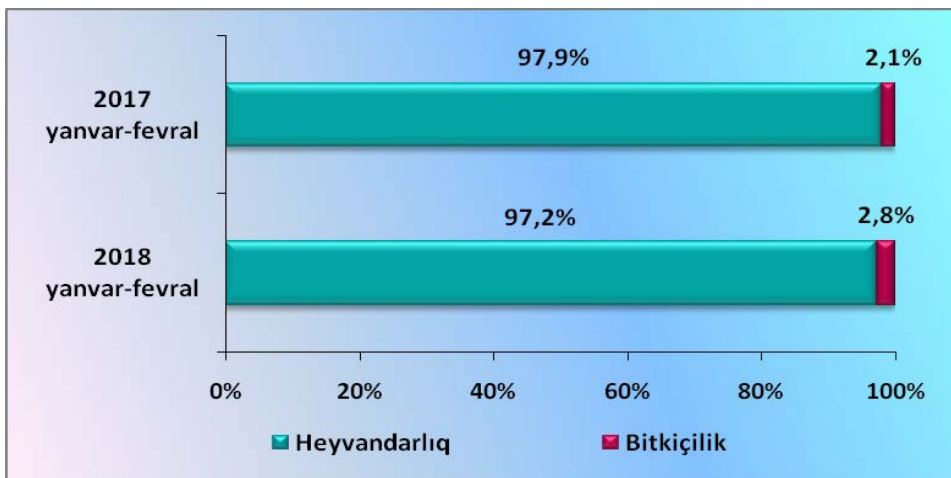

Kənd təsərrüfatı

2018-ci ilin yanvar-fevral ayları üzrə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun faktiki qiymətlərlə dəyəri 558,1 milyon manat təşkil etmişdir ki, onun da 542,5 milyon manatı heyvandarlıq, 15,6 milyon manatı isə bitkiçilik məhsullarının payına düşür.

Qrafik 9

Kənd təsərrüfatının ümumi məhsulunun strukturu

Əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının istehsalı 3,4 faiz, o cümlədən bitkiçilik məhsulları üzrə 43,8 faiz, heyvandarlıq məhsulları üzrə isə 2,6 faiz artmışdır.

Cədvəl 28

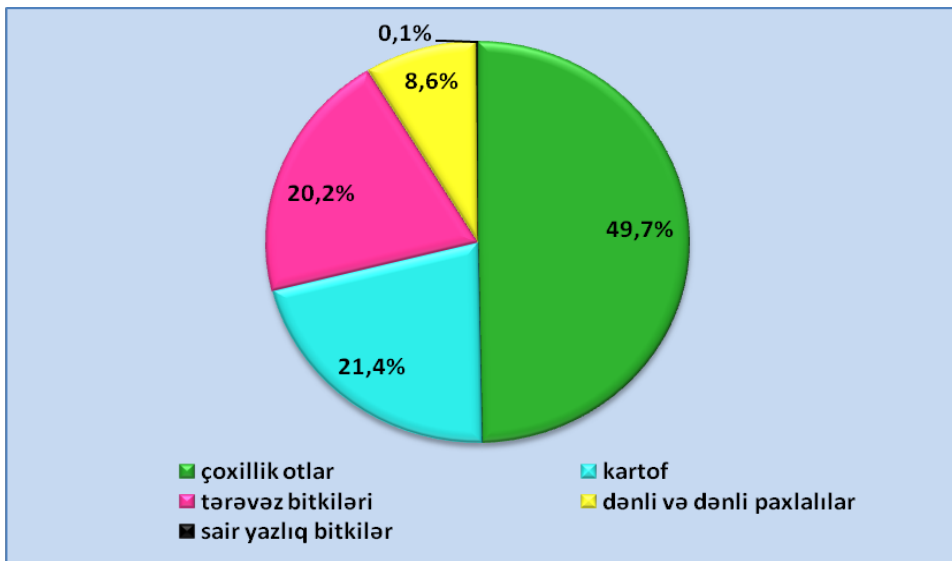
Kənd təsərrüfatı üzrə istehsal indeksinin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə		
	Cəmi	o cümlədən:	
		heyvandarlıq məhsulları	bitkiçilik məhsulları
<u>2017-ci il</u>			
Yanvar	103,5	102,9	133,2
Yanvar-fevral	103,2	102,8	128,8
Yanvar-mart	103,5	103,0	124,6
Yanvar-aprel	103,2	102,6	115,8
Yanvar-may	102,0	102,3	100,1
Yanvar-iyun	102,2	102,6	101,7
Yanvar-iyul	101,2	103,0	99,2
Yanvar-avqust	101,7	102,5	100,9
Yanvar-sentyabr	102,8	103,0	102,6
Yanvar-oktyabr	104,0	102,8	105,3
Yanvar-noyabr	104,2	102,8	105,9
Yanvar-dekabr	104,2	102,7	106,1
<u>2018-ci il</u>			
Yanvar	104,3	103,6	133,5
Yanvar-fevral	103,4	102,6	143,8

Bitkiçilik. Ölkənin əksər rayonlarında yazlıq bitkilərin əkininə başlanılmışdır. Mart ayının 1-nə kimi 47,5 min hektar sahədə yazlıq bitkilər, o cümlədən 4,1 min hektar sahədə dənli və dənli paxlalılar, 10,1 min hektar sahədə kartof, 9,6 min hektar sahədə tərəvəz, 23,6 min hektar sahədə çoxillik otlar və 0,1 min hektar sahədə sair bitkilər əkilmişdir.

Qrafik 10

Yazlıq bitkilərin əkin sahəsinin quruluşu

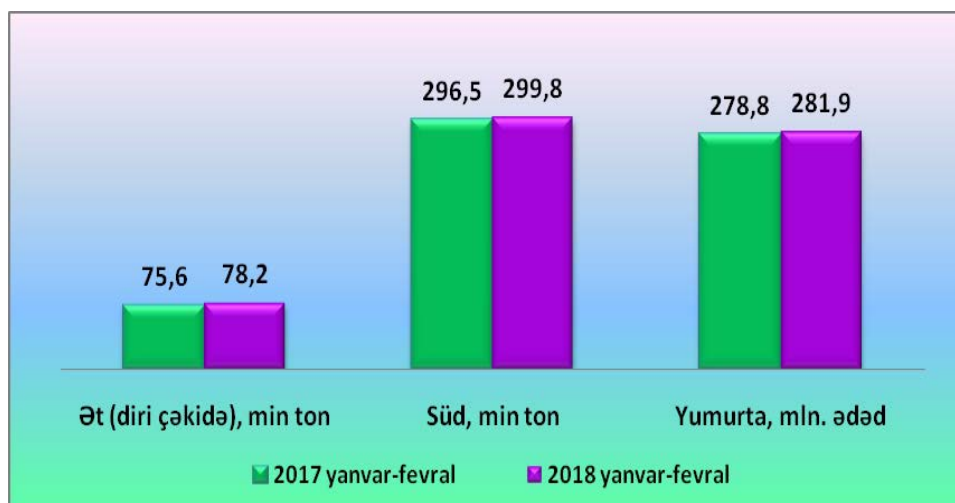
Yazlıq bitkilərin əkini

	Yanvar-fevral		hektar
	2018	2017	2018-ci il 2017-ci ilə nisbətən %-lə
Yaz əkininin əvvəlindən əkilmişdir	47511,4	32535,1	146,0
Dənli və dənli paxlalılar (qarğıdalısız)	4102,3	1694,0	2,4 dəfə
onlardan:			
buğda	94,5	153,0	61,8
vələmir	2622,0	1070,0	2,5 dəfə
Dən üçün qarğıdalı	-	10,0	-
Şəkər çuğunduru (emal üçün)	3,0	103,0	2,9
Kartof	10151,3	8872,1	114,4
Tərəvəz (toxumluqlarsız və anacsız)	9584,4	6417,4	149,4
Ərzaq üçün bostan bitkiləri	5,0	-	-
Birillik otlar	50,0	-	-
Çoxillik otlar	23612,4	15436,1	153,0
Sair bitkilər	3,0	2,5	120,0

Təsərrüfatlarda yanvar-fevral aylarında 16,3 min ton və yaxud keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 1,9 dəfə çox tərəvəz məhsulları istehsal edilmişdir.

Heyvandarlıq. 2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında quş əti də daxil olmaqla diri çəkiddə 78,2 min ton ət, 299,8 min ton süd, 281,9 milyon ədəd yumurta istehsal edilmiş, 2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən ət istehsalı 3,4 faiz, süd istehsalı 1,1 faiz, yumurta istehsalı 1,1 faiz artmışdır.

Əsas növ heyvandarlıq məhsullarının istehsalı

Ölkədə meşələrin bərpa olunması, yeni meşələrin salınması, bütövlükdə ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması məqsədilə meşə təsərrüfatları tərəfindən ötən il bir sıra işlər görülmüşdür. Tarlaqoruyucu meşə zolaqlarının, yaşıllıqların salınmasında iqtisadi səmərə verən bitki növlərindən istifadə səviyyəsinin artırılması, meşə sahələrinin seyrəkləşməsinin və azalmasının, torpaqların eroziyası təhlükəsinin qarşısının alınması və bütövlükdə ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması məqsədi ilə ölkənin 42,9 min hektar meşə fondu torpaqlarına xidmət göstərilmiş, o cümlədən 10,2 min hektar meşə fondu torpaqlarında meşəbərpa tədbirləri aparılmışdır. Görülmüş meşəbərpa tədbirləri çərçivəsində 4,0 min hektar sahədə yeni meşə ağacları əkilmiş, o cümlədən 53,9 hektar sahədə meyvə, ağac və kol cinslərinin toxumları səpilmiş və 6,2 min hektar sahədə meşələrin təbii bərpasına kömək tədbirləri həyata keçirilmişdir. Bundan başqa 43,8 min hektar meşə fondu torpaqlarında birdəfəlik suvarma işləri aparılmışdır.

Ümumilikdə 2017-ci ildə 59,8 ton meyvə, ağac və kol cinsləri toxumları tədarük edilmişdir ki, bunların da 30,3 tonu (50,6 faizi) qoz, 9,8 tonu (16,4 faizi) ərik, 2,8 tonu (4,7 faizi)

badam, 2,1 tonu (3,6 faizi) xurma, 1,6 tonu (2,7 faizi) alça, 1,4 tonu (2,3 faizi) şaftalı, 0,9 tonu (1,6 faizi) gavalı, 0,8 tonu (1,3 faizi) şabalıd, 0,7 tonu (1,2 faizi) fındıq, 9,4 tonu (15,6 faizi) isə digər meyvə və ağac toxumlarının payına düşmüşdür.

Su hövzələrində balıq ehtiyatlarının süni yolla artırılması və bərpası, müxtəlif balıq növlərinin yetişdirilməsi, eləcə də onların mühafizəsi əhalinin ərzaq məhsulları ilə davamlı və dayanıqlı təminatına yönəlmiş tədbirlərdəndir.

2017-ci ildə ölkədə vətəgə əhəmiyyətli balıqların artırılması və mühafizəsi işlərinin yerinə yetirilməsinə 3114,6 min manat və ya 2016-cı illə müqayisədə 5,9 faiz çox vəsait sərf olunmuşdur. Həmin vəsaitin 91,8 faizi süni balıqartırma müəssisələrinin fəaliyyətinə, 8,2 faizi isə balıqçılıq təsərrüfatları üzrə meliorasiya tədbirlərinin həyata keçirilməsi işlərinə xərclənmişdir.

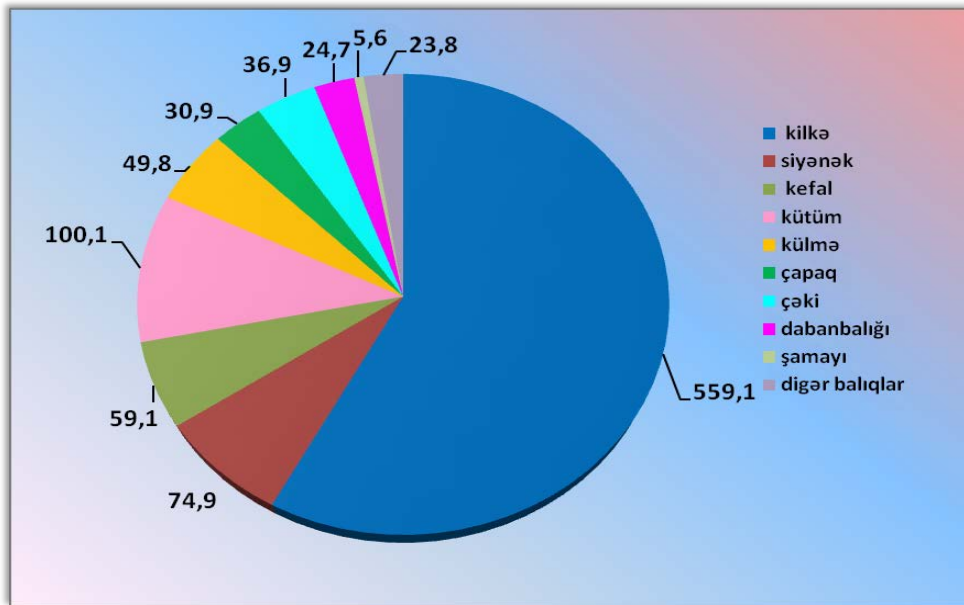
Ötən il vətəgə əhəmiyyətli balıqların artırılması və mühafizəsi ilə məşğul olan təsərrüfatlar tərəfindən təbii su hövzələrinə və anbarlarına buraxılan 437,2 milyon ədəd balıq körpələrinin 423,1 milyon ədədi çəkikimilərin, 8,4 milyon ədədi nərəkimilərin, 5,5 milyon ədədi bitki ilə qidalanan balıqların və 0,2 milyon ədədi qızıl balıqların payına düşmüşdür.

Balıq ehtiyatlarının mühafizəsi və ondan səmərəli istifadənin təmin olunmasında balıq ovunun tənzimlənməsi xüsusi əhəmiyyətə malikdir.

Balıq və digər su bioloji resurslardan istifadə qaydalarına müvafiq olaraq, ölkədə 2017-ci ildə 136 hüquqi və fiziki şəxsə balıq ovu üçün verilmiş 1024,9 ton kvotaya qarşı 964,9 ton və ya 2016-cı illə müqayisədə 30,5 faiz çox balıq ovlanmışdır. Ovlanmış balığın 559,1 tonu kılka, 100,1 tonu kütüm, 74,9 tonu siyənək, 59,1 tonu kefal, 49,8 tonu külmə, 36,9 tonu çəki, 30,9 tonu çapaq, 24,7 tonu dabanbalığı, 5,6 tonu şamayı, 23,8 tonu digər balıq növlərinin payına düşmüşdür.

Qrafik 12

Kvota üzrə ovlanmış balıq növləri, ton

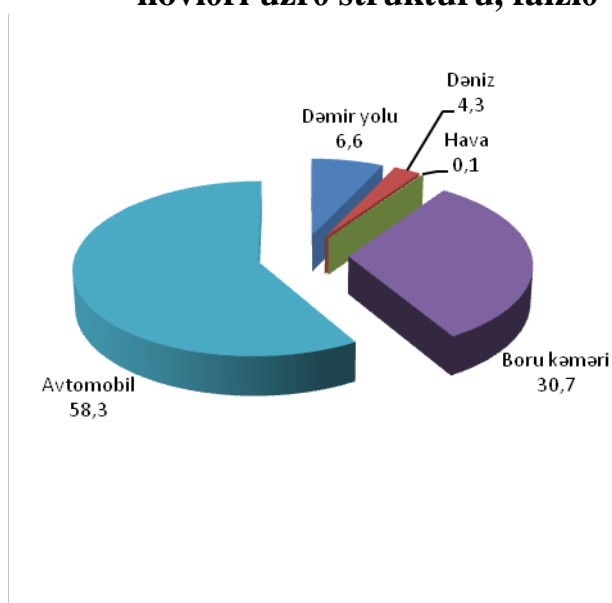
Ümumilikdə 2017-ci ildə respublika üzrə hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən 63812 ton təzə balıq ovlanmışdır.

Nəqliyyat

2018-ci ilin yanvar-fevral ayları ərzində nəqliyyat sektorunda fəaliyyət göstərən təsərrüfat subyektləri tərəfindən 32,3 milyon ton yük daşınmış və 2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 0,1 faiz azalma müşahidə olunmuşdur. Yüklərin 4,3 faizi dəniz, 6,6 faizi dəmir yolu, 0,1 faizi hava, 58,3 faizi avtomobil nəqliyyatı, 30,7 faizi isə boru kəməri ilə daşınmışdır. Qeyri-neft yüklərinin həcmi 1,1 faiz artaraq 23,7 milyon ton təşkil etmişdir.

Qrafik 13

Yük daşınmasının nəqliyyat növləri üzrə strukturu, faizlə

Qeyri-dövlət sektoruna məxsus nəqliyyat vasitələri ilə daşınmış yüklərin həcmi 1,9 faiz artmış, daşınmış yüklərin ümumi həcmində onların xüsusi çəkisi 78,3 faiz təşkil etmişdir.

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında nəqliyyatçılar 299,2 milyon nəfərə və ya 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 1,6 faiz çox sənişinə xidmət göstərmişlər. Sənişinlərin 87,6 faizi avtomobil nəqliyyatı, 12,2 faizi metro, qalan hissəsi isə digər nəqliyyat növləri ilə daşınmışdır.

Dəmir yolu nəqliyyatı ilə 2018-ci ilin yanvar-fevral ayları ərzində 2,1 milyon ton yük, 429,0 min sərnişin daşınmış, 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə yük daşınmasında 20,6 faiz azalma, sərnişin daşınmasında isə 8,9 faiz artım müşahidə olunmuşdur.

Orta hesabla sutkada 306 vaqon yüklənmiş, 386 vaqon isə boşaldılmışdır.

Sutka ərzində dəmir yolunun Şimal istiqaməti üzrə 11,5 min ton, Qərb istiqaməti üzrə 4,6 min ton, Cənub istiqaməti üzrə isə 0,3 min ton yüklənmə işi yerinə yetirilmişdir.

Dəniz nəqliyyatı ilə 2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında daşınmış yüklərin həcmi 1404,4 min ton təşkil etmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,1 faiz artmışdır. Yüklərin 50,4 faizini neft yükləri təşkil etmişdir.

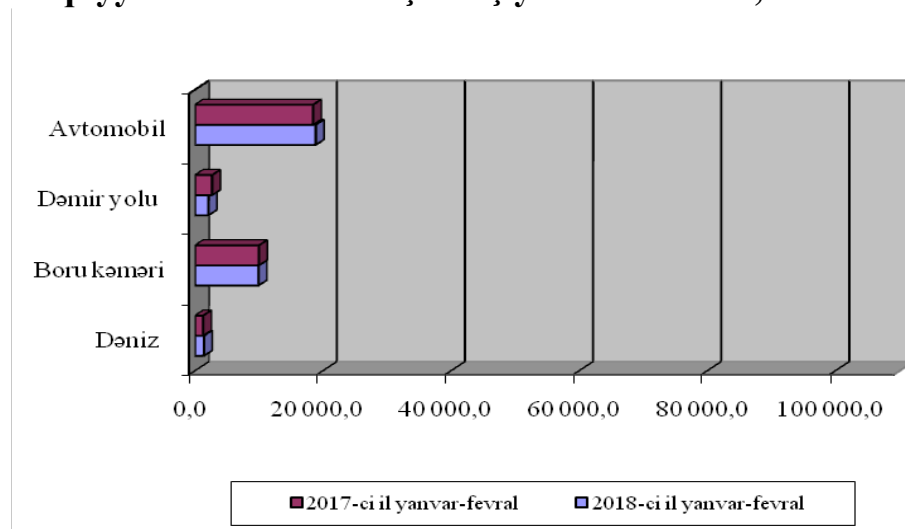
Dəniz limanları tərəfindən 1633,5 min ton həcmində yükləmə-boşaltma işləri həyata keçirilmiş və yüklərin 1553,6 min tonunu və ya 95,1 faizini tranzit yüklər təşkil etmişdir.

2018-ci il mart ayının 1-i vəziyyətinə limanlarda qalan yüklərin həcmi 32,7 min ton olmuşdur.

Dövr ərzində bu nəqliyyat növü ilə daşınmış sərnişinlərin sayı 2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 42,3 faiz azalaraq 1,5 min nəfər olmuşdur.

Qrafik 14

Nəqliyyat sektorunda daşınmış yüklərin həcmi, min ton

Nəqliyyat sektorunda daşımaların həcmində xüsusi çəkisi ən böyük olan **avtomobil nəqliyyatı** ilə 18,9 milyon ton yük, 262,0 milyon sərnişin daşınmış və əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə müvafiq olaraq 2,3 faiz və 1,4 faiz artım qeydə alınmışdır. Sərnişinlərin 96,4 faizi avtobus, 3,6 faizi isə minik taksilərinin xidmətlərindən istifadə etmişdir. Yük dövriyyəsi 2,4 faiz, sərnişin dövriyyəsi isə 1,5 faiz artmışdır.

Metro nəqliyyatının xidmətlərindən istifadə etmiş sərnişinlərin sayı 2,4 faiz artaraq 36,5 milyon nəfər olmuşdur.

Hava nəqliyyatı ilə 291,8 min və ya 9,5 faiz çox sərnişin daşınmış, daşımaların 99,9 faizi dövlət, 0,1 faizi isə özəl müəssisələrə məxsus nəqliyyat vasitələri ilə həyata keçirilmişdir. Bu nəqliyyat növü ilə yükdaşıma 35,5 faiz artaraq 33,6 min tona çatmışdır.

Magistral neft kəmərləri ilə 6679,0 min ton neft nəql edilmişdir. Nəqletmənin 81,7 faizi Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft ixrac kəməri ilə həyata keçirilmiş və cari ilin yanvar-fevral ayları ərzində bu kəmər vasitəsilə 5458,1 min ton neft ötürülmüşdür. Dövr ərzində BTC kəməri ilə 1010,8 min ton tranzit nefti də nəql edilmişdir.

Magistral qaz kəmərləri ilə 4508,8 milyon kub-metr qaz nəql edilmiş və əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 4,1 faiz artım müşahidə olunmuşdur. Qazın nəqlinin 29,6 faizi Bakı-Tbilisi-Ərzurum Cənubi Qafqaz boru kəməri vasitəsilə həyata keçirilmiş və 1334,0 milyon kub-metr qaz ötürülmüşdür.

2018-ci ilin yanvar ayında **Avropa-Qafqaz-Asiya** nəqliyyat dəhlizinin Azərbaycan hissəsində daşınmış yüklərin həcmi 4193,5 min ton, yük dövriyyəsi isə 883,6 milyon ton-km olmuşdur. Yüklərin 2632,4 min tonu və ya 62,7 faizi avtomobil nəqliyyatı, 954,3 min tonu və ya 22,8 faizi dəmir yolu nəqliyyatı, 606,8 min tonu və ya 14,5 faizi dəniz nəqliyyatı ilə daşınmışdır.

Dəhliz vasitəsilə daşınmış yüklərin 18,8 faizini və ya 788,7 min tonunu tranzit yüklər təşkil etmişdir.

İnformasiya və rabitə

2018-ci ilin yanvar-fevral ayları ərzində **informasiya və rabitə müəssisələri** 279,0 milyon manatlıq xidmət göstərmişdir ki, onun da 71,4 faizi əhali tərəfindən istehlak olunmuşdur. 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə informasiya və rabitə xidmətlərinin dəyəri real ifadədə 14,0 faiz artmış, bu sahədə əldə edilmiş gəlirin 80,4 faizi qeyri-dövlət sektorunun payına düşmüşdür.

Xidmətlərdən əldə edilən gəlirin 48,6 faizi və ya 135,5 milyon manatı mobil telefon rabitəsi sahəsində formalaşmışdır.

İstehlak bazarı

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında istehlakçıların tələbatlarının ödənilməsi məqsədi ilə satılmış məhsulların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri 6,8 milyard manat olmaqla 2017-ci ilin eyni dövrünə nisbətən 2,3 faiz artmışdır.

Qeyri-dövlət sektorunun təsərrüfat subyektləri tərəfindən satılmış məhsulların və göstərilmiş xidmətlərin dəyəri əvvəlki ilin yanvar-fevral aylarının səviyyəsini real ifadədə 2,4 faiz üstələyərək 6,5 milyard manata bərabər olmuş, onun 50,3 faizi fərdi sahibkarların fəaliyyəti sayəsində formalaşmışdır.

Cədvəl 30

İstehlak bazarı üzrə əsas göstəricilər

	2018-ci ilin yanvar-fevral ayları, milyon manatla	2018-ci ilin yanvar-fevral ayları 2017-ci ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak bazarında satılmış məhsulların və göstərilmiş xidmətlərin ümumi dəyəri	6 782,1	102,3
o cümlədən: dövlət mülkiyyəti üzrə	269,9	100,1
qeyri-dövlət mülkiyyəti üzrə	6 512,2	102,4
ondan: fərdi sahibkarlar	3 278,6	100,7

Hesabat dövründə bir istehlakçı orta hesabla ayda 346,6 manatlıq və ya 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 20,8 manat çox əmtəə almış və ödənişli xidmətlərdən istifadə etmişdir.

Məhsul bazarı

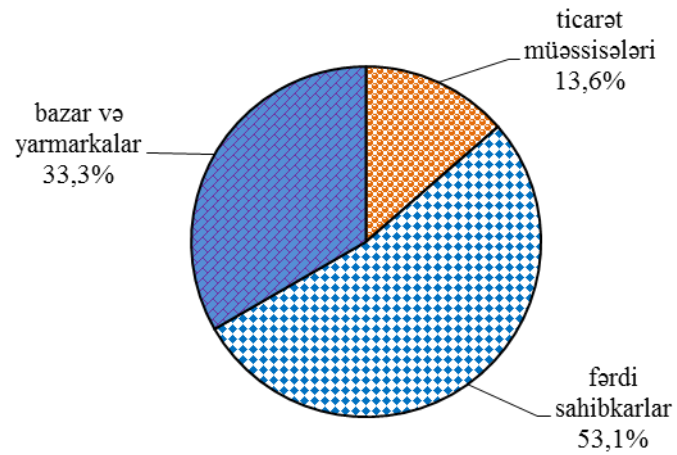
2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsi əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən müqayisəli qiymətlərlə 2,5 faiz artaraq 5,3 milyard manat olmuşdur.

Cədvəl 31

Məhsul bazarı üzrə əsas göstəricilər

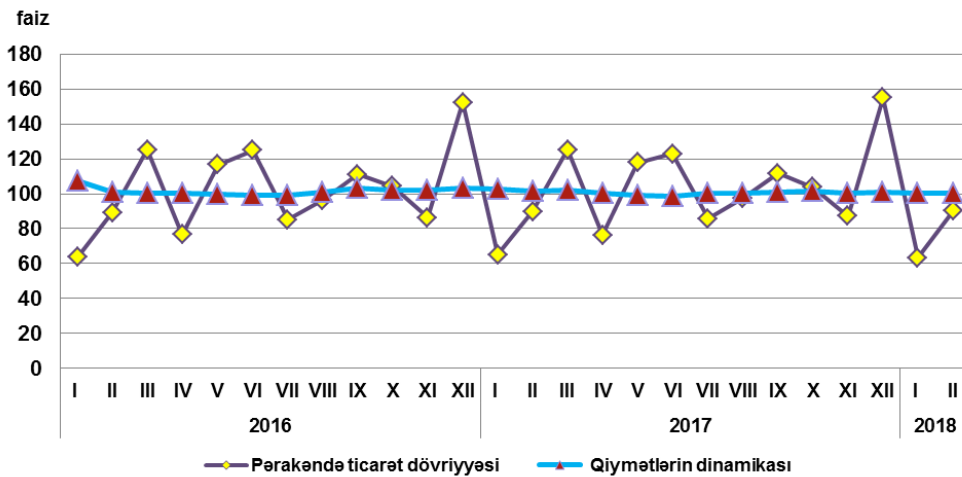
	2018-ci ilin yanvar- fevral ayları, milyon manatla	2018-ci ilin yanvar- fevral ayları 2017-ci ilin yanvar- fevral aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	5 314,9	102,5
<i>o cümlədən:</i> müəssisələr üzrə	721,7	118,9
fərdi sahibkarlar üzrə	2 824,4	100,4
bazar və yarmarkalar üzrə	1 768,8	100,1

**2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında
pərakəndə ticarət dövriyyəsinin strukturu**

Hesabat dövründə pərakəndə ticarət şəbəkəsindən bir istehlakçı orta hesabla ayda 271,6 manatlıq və ya 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 17,6 manat çox əmtəə almışdır.

**Pərakəndə ticarət şəbəkəsində
istehlak məhsullarının satışı və qiymət
indeksinin dinamikası**
(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin dinamikası

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	o cümlədən:	
		ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatları üzrə	qeyri-ərzaq məhsulları üzrə
2017-ci il			
Yanvar	101,3	100,8	101,7
Yanvar-fevral	101,4	100,5	102,3
Yanvar-mart	101,6	100,7	102,6
Yanvar-aprel	101,7	100,6	102,7
Yanvar-may	101,9	100,8	102,9
Yanvar-iyun	101,8	101,0	102,5
Yanvar-iyul	101,8	101,2	102,4
Yanvar-avqust	102,0	101,2	102,8
Yanvar-sentyabr	102,1	101,4	102,9
Yanvar-oktyabr	102,1	101,5	102,8
Yanvar-noyabr	102,3	101,9	102,7
Yanvar-dekabr	102,5	101,9	103,1
2018-ci il			
Yanvar	102,4	101,7	103,0
Yanvar-fevral	102,5	101,8	103,2

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında pərakəndə ticarət şəbəkəsində satılmış ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatlarının dəyəri 2017-ci ilin eyni dövrünün səviyyəsini real ifadədə 1,8 faiz üstələyərək 2691,3 milyon manata çatmışdır. Ticarət dövriyyəsi 2623,6 milyon manat təşkil edən qeyri-ərzaq məhsullarının satışı isə 2017-ci ilin yanvar-fevral ayları ilə müqayisədə 3,2 faiz çox olmuşdur.

Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin makrostrukturunu

	2018-ci ilin yanvar-fevral ayları, milyon manatla	Ümumi yekunda xüsusi çəkisi, faizlə	2018-ci ilin yanvar-fevral ayları 2017-ci ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	5 314,9	100,0	102,5
o cümlədən: ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	2 691,3	50,6	101,8
qeyri-ərzaq məhsulları	2 623,6	49,4	103,2

Hesabat dövründə bir istehlakçı pərakəndə ticarət şəbəkəsindən orta hesabla ayda 137,5 manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları, 134,1 manatlıq qeyri-ərzaq məhsulları almışdır.

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında pərakəndə ticarət dövriyyəsinin məhsullar üzrə strukturu

	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında satışdan gəlir, milyon manatla	2017-ci ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə
Pərakəndə ticarət dövriyyəsi	5 314,9	102,5
<i>o cümlədən:</i> ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları	2 691,3	101,8
toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabılar	949,6	103,0
elektrik malları və mebellər	328,3	102,6
kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsulları	39,9	101,8
əczaçılıq və tibbi mallar	67,5	102,1
avtomobil yanacağı	302,3	101,1
digər qeyri-ərzaq məhsulları	936,0	104,2

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında istehlakçıların pərakəndə ticarət şəbəkələrində xərclədiyi vəsaitin 45,3 faizi ərzaq məhsullarının, 5,3 faizi içkilər və tütün məmulatlarının, 17,9 faizi toxuculuq məhsulları, geyim və ayaqqabıların, 6,2 faizi elektrik malları və mebellərin, 5,7 faizi avtomobil yanacağının, 1,3 faizi əczaçılıq və tibbi malların, 0,7 faizi kompüterlər, telekommunikasiya avadanlıqları və çap məhsullarının, 17,6 faizi isə digər qeyri-ərzaq məhsullarının alınmasına sərf olunmuşdur.

İctimai iaşə xidmətləri

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında ictimai iaşə dövriyyəsi 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 3,6 faiz artaraq 193,0 milyon manat olmuşdur.

Cədvəl 35

İctimai iaşə dövriyyəsi

	2018-ci ilin yanvar-fevral ayları, min manat	2018-ci ilin yanvar-fevral ayları 2017-ci ilin yanvar- fevral aylarına nisbətən, faizlə
Cəmi	193 030,5	103,6
o cümlədən:		
dövlət	2 525,7	92,9
qeyri-dövlət	190 504,8	103,8
ondan: fiziki şəxslər	113 798,7	104,0

Özəl sektorda ictimai iaşə dövriyyəsinin 40,4 faizi hüquqi şəxs statuslu müəssisələrin, 59,6 faizi isə bu sahədə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fərdi sahibkarların payına düşür. Hüquqi şəxs statuslu müəssisələrdə dövriyyə 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 3,3 faiz artaraq 76,7 milyon manat olmuşdur.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin dəyəri 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə real ifadədə 1,5 faiz artaraq 1274,2 milyon manat olmuşdur. Hüquqi şəxslər tərəfindən əhaliyə 933,8 milyon manatlıq xidmət göstərilmişdir ki, bu da xidmətlərin ümumi dəyərinin 73,3 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 36

Ödənişli xidmətlərin göstərilməsi

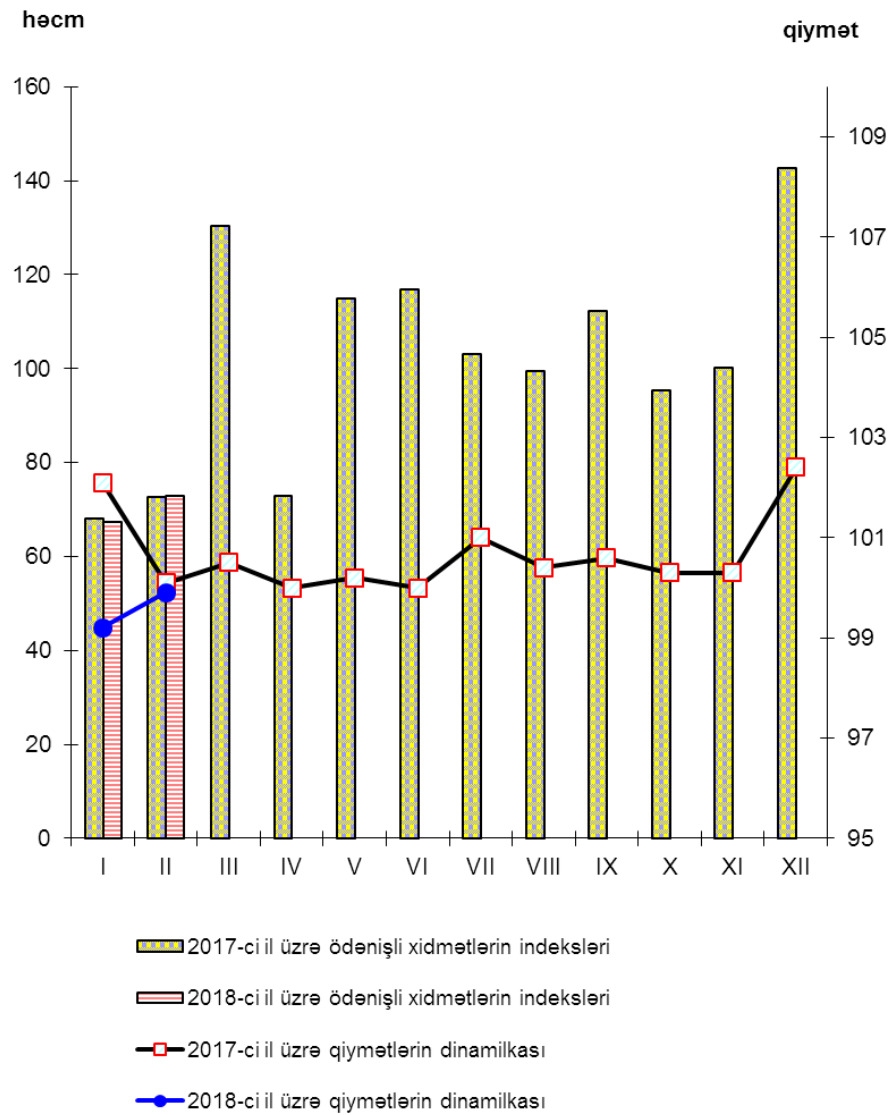
	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında, milyon manat	2018-ci ilin yanvar-fevral ayları 2017-ci ilin yanvar- fevral aylarına nisbətən, faizlə
Ödənişli xidmətlərin ümumi dəyəri - cəmi	1 274,2	101,5
dövlət	265,0	100,5
qeyri-dövlət	1 009,2	101,7
ondan: fiziki şəxslər	340,4	101,6

Cari ilin yanvar-fevral aylarında hər bir ölkə sakini orta hesabla 130,2 manatlıq və ya ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə nominal ifadədə 4,6 manat çox müxtəlif ödənişli xidmətlərdən istifadə etmişdir.

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin indeksləri

	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, müqayisəli qiymətlərlə, faizlə		
	Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər	o cümlədən:	
		hüquqi şəxslər üzrə	fiziki şəxslər üzrə
2017-ci il			
Yanvar	97,3	96,2	100,5
Yanvar-fevral	97,4	96,3	100,7
Yanvar-mart	98,6	97,7	101,1
Yanvar-aprel	99,7	98,9	101,8
Yanvar-may	100,1	99,4	102,1
Yanvar-iyun	100,4	99,9	101,8
Yanvar-iyul	100,5	100,0	101,7
Yanvar-avqust	100,6	100,3	101,6
Yanvar-sentyabr	100,8	100,6	101,6
2018-ci il			
Yanvar	101,3	101,0	102,3
Yanvar-fevral	101,5	101,4	101,6

**Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə
qiymət və fiziki həcm indeksləri
(əvvəlki aya nisbətən, faizlə)**

Qiymət indeksləri

Cədvəl 38

	2018-ci ilin fevral ayı 2018-ci ilin yanvar ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar-fevral ayları 2017-ci ilin yanvar- fevral aylarına nisbətən, faizlə
İstehlak qiymətləri indeksi	100,2	104,7
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	99,0	116,3
Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi	100,0	107,5
Nəqliyyat xidmətlərinin qiymət indeksi	100,2	95,8
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	99,9
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	99,7

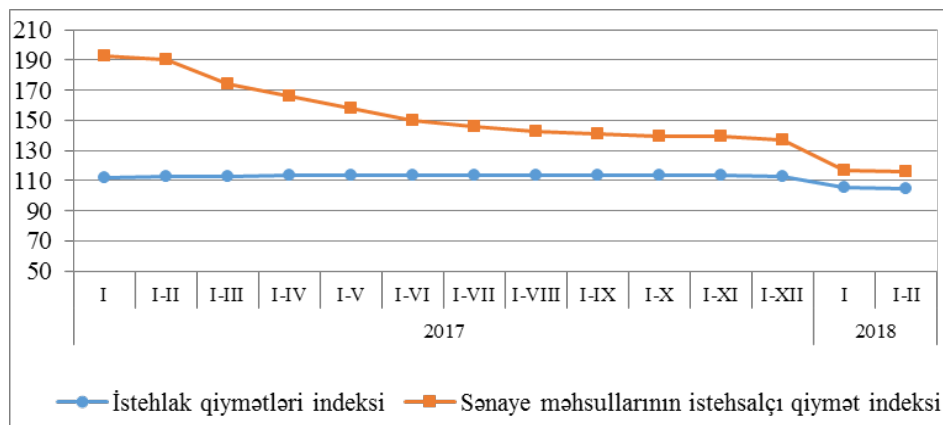
Qrafik 18

İstehlak və istehsalçı qiymət indeksləri, faizlə

Qrafik 19

İstehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymət indeksi və sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksi
(əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

İstehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymətləri

2018-ci ilin fevral ayında istehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymətləri yanvar ayına nisbətən 0,2 faiz, 2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən isə 4,7 faiz bahalaşmışdır.

Cədvəl 39

İstehlak qiymətləri indeksinin dəyişməsi

	Cəmi məhsullar və xidmətlər		Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatı	
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2017-ci il				
Yanvar	102,3	111,9	102,8	114,5
Fevral	101,6	112,5	102,5	115,6
Mart	101,6	113,2	103,1	117,0
I rüb	106,6	113,2	109,4	117,0
Aprel	100,2	113,5	100,4	117,8
May	100,2	113,8	98,7	118,2
İyun	99,0	113,9	97,5	118,1
II rüb	101,6	114,6	101,5	119,2
İyul	100,1	114,0	99,0	118,2

REAL SEKTOR

...ardı

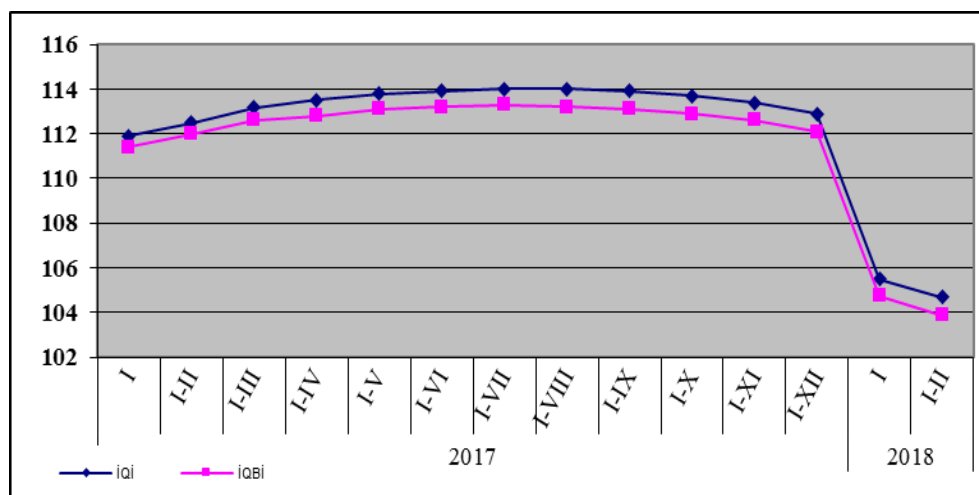
	Cəmi məhsullar və xidmətlər		Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatı	
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Avqust	100,2	114,0	100,3	118,2
Sentyabr	100,7	113,9	101,4	117,9
III rüb	99,8	113,9	97,5	117,3
Oktyabr	101,1	113,7	102,3	117,6
Noyabr	100,2	113,4	100,3	117,1
Dekabr	100,5	112,9	101,0	116,4
IV rüb	101,9	110,3	103,9	112,4
2018-ci il				
Yanvar	100,0	105,5	100,5	106,9
Fevral	100,2	104,7	100,4	105,8

	Qeyri-ərzaq məhsulları		Xidmətlər	
	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	əvvəlki aya nisbətən, faizlə	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2017-ci il				
Yanvar	102,0	112,3	101,9	108,0
Fevral	100,9	112,5	101,0	108,4
Mart	100,6	112,6	100,5	108,6
I rüb	104,9	112,6	104,5	108,6
Aprel	100,2	112,5	100,0	108,7
May	100,2	112,5	102,1	109,1
İyun	100,1	112,4	100,1	109,4
II rüb	101,1	112,2	102,1	110,3
İyul	101,6	112,6	100,4	109,6
Avqust	100,1	112,6	100,2	109,6
Sentyabr	100,4	112,5	100,1	109,6
III rüb	101,9	112,8	101,3	110,0
Oktyabr	100,3	112,4	100,2	109,6
Noyabr	100,3	112,1	100,0	109,6
Dekabr	100,2	111,6	100,0	109,3
IV rüb	100,8	108,9	100,3	108,5
2018-ci il				
Yanvar	100,2	105,1	99,2	103,9
Fevral	100,1	104,7	99,9	103,3

Qiymətləri dövlət tərəfindən tənzimlənən məhsullar və xidmətlər, həmçinin mövsümi xarakter daşıyan kənd təsərrüfatı məhsulları nəzərə alınmadan hesablanan və bazis inflyasiyası kimi qəbul edilmiş istehlak qiymətlərinin bazis indeksi 2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında 2017-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 103,9 faiz təşkil etmişdir.

Qrafik 20

İstehlak qiymətləri indeksi və istehlak qiymətlərinin bazis indeksinin dəyişməsi (əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə)

2018-ci ilin fevral ayında ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının qiymətləri yanvar ayına nisbətən 0,4 faiz, 2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən isə 5,8 faiz bahalaşmışdır.

**Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatlarının
qiymət indeksləri**

	2018-ci ilin fevral ayı 2018-ci ilin yanvar ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar-fevral ayları 2017-ci ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2017-ci ilin yanvar-fevral ayları 2016-cı ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə
Çörək məmulatları və yarmalar	99,8	99,0	111,3
Ət məhsulları	99,2	108,1	119,7
Balıq məhsulları	100,5	103,5	112,6
Süd məhsulları, pendir və yumurta	100,4	107,2	109,4
Yağ və piylər	100,2	110,5	115,8
Meyvələr	102,3	112,4	120,2
Tərəvəzlər	102,0	109,9	115,2
Qənd, cəm, bal, şokolad və konfetlər	99,6	97,2	117,6
Digər kateqoriyalara aid edilməyən ərzaq məhsulları	99,9	102,7	118,8
Qəhvə, çay, kakao	100,5	105,1	117,0
Mineral sular, sərinləşdirici içkilər və şirələr	100,0	101,9	113,6
Araq, brendi (konyak)	100,0	101,7	106,6
Tütün məmulatları	99,7	85,5	94,7

2018-ci ilin fevral ayında qeyri-ərzaq məhsullarının qiymətləri yanvar ayına nisbətən 0,1 faiz, 2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən isə 4,7 faiz bahalaşmışdır.

Qeyri-ərzaq məhsullarının qiymət indeksləri

	2018-ci ilin fevral ayı 2018-ci ilin yanvar ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar-fevral ayları 2017-ci ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2017-ci ilin yanvar-fevral ayları 2016-cı ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə
Parçalar	100,1	108,5	122,6
Geyim	100,0	104,5	118,7
Ayaqqabı	100,0	103,1	120,1
İnşaat materialları	100,2	103,5	109,7
Mebel və ev əşyaları	100,2	103,4	107,9
Xalça və digər döşəmə örtükləri	99,9	110,9	116,4
Məişət cihazları	99,9	102,0	109,5
Kiçik elektrik cihazları	100,0	102,4	112,7
Şüşə məmulatları, yemək qabları və əşyaları	100,4	104,3	118,6
Evə qulluq etmək üçün lazım olan məhsullar (mebellərə qulluq etmək, unitaz və vannaların təmizlənməsi, qabların yuyulması üçün vasitələr və s.)	100,2	102,6	114,4
Dərmanlar	100,0	100,0	113,8
Müalicə ləvazimatları və cihazları	100,1	106,3	110,9
Minik avtomobilləri	100,0	99,5	110,0
Velosipedlər	100,0	107,1	115,0
Minik avtomobilləri üçün ehtiyat hissələri	99,9	103,6	112,4
Yanacaq məhsulları (benzin və dizel yanacağı)	100,0	116,4	100,0
Telefon aparatları	100,0	99,6	109,8
Foto-kino avadanlıqları və optik cihazlar	99,8	99,6	110,9

...ardı

	2018-ci ilin fevral ayı 2018-ci ilin yanvar ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar-fevral ayları 2017-ci ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2017-ci ilin yanvar-fevral ayları 2016-cı ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə
Məlumatın işlənməsi üçün avadanlıqlar (kalkulyator, fərdi kompüter, noutbuk, planşet)	100,0	101,5	107,4
Oyuncaqlar	100,0	105,6	116,6
Açıq havada idman, turizmlə məşğul olmaq və istirahət etmək üçün əşyalar	100,0	106,4	112,9
Kitablar	100,0	101,8	107,3
Qəzetlər və dövri nəşrlər	100,0	101,9	103,2
Dəftərxana və şəkil çəkmək üçün ləvazimat	100,1	103,4	118,3
Şəxsi gigiyena əşyaları və elektrik cihazları (saç qurutmaq üçün fenlər)	100,4	103,6	117,6
Zərgərlik məmulatları	100,1	103,3	115,4
Sair şəxsi istifadə əşyaları	100,0	105,0	114,3

2018-ci ilin fevral ayında əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin qiymətləri yanvar ayına nisbətən 0,1 faiz ucuzlaşmış, 2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında isə əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 3,3 faiz bahalaşmışdır.

Cədvəl 42

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin qiymət indeksləri

	2018-ci ilin fevral ayı 2018-ci ilin yanvar ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar-fevral ayları 2017-ci ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2017-ci ilin yanvar-fevral ayları 2016-cı ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə
Paltarların təmizlənməsi, təmiri və kirayəsi	99,9	104,3	107,8
Ayaqqabıların təmiri	100,2	103,2	106,3
İcarəçi tərəfindən ödənilmiş icarə haqqı	100,0	107,1	113,0

REAL SEKTOR

...ardı

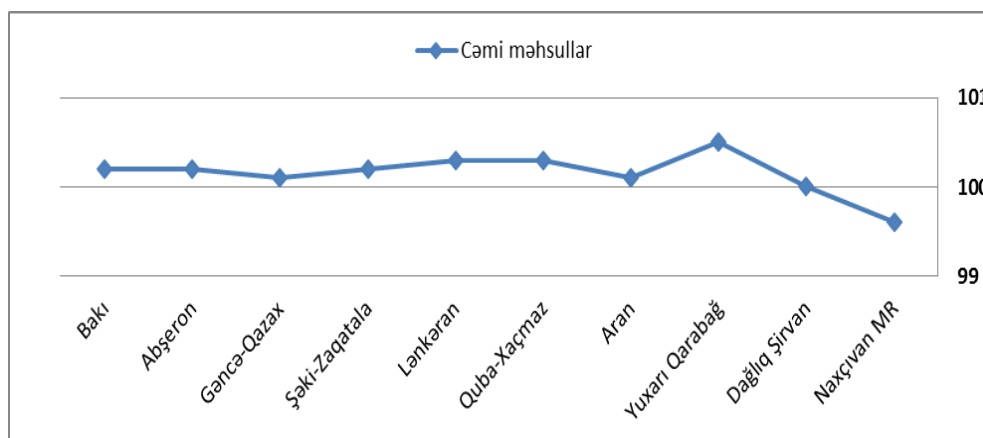
	2018-ci ilin fevral ayı 2018-ci ilin yanvar ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar-fevral ayları 2017-ci ilin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə	Məlumat üçün: 2017-ci ilin yanvar-fevral ayları 2016-cı ilinin yanvar-fevral aylarına nisbətən, faizlə
Soyuq su təchizatı	100,0	100,0	117,9
Zibilin daşınması	100,0	100,0	100,0
Kanalizasiya xidməti	100,0	100,0	250,0
Elektrik enerjisi təchizatı	100,0	100,0	133,3
Təbii qaz təchizatı	100,0	111,6	100,0
Mərkəzi isitmə xidməti	100,0	100,0	100,0
Mebel, ev əşyaları və döşəmə örtüklərinin təmiri	100,0	103,1	109,6
Məişət cihazlarının təmiri	100,1	102,6	108,5
Ev və məişət xidmətləri	101,0	103,3	113,4
Tibbi xidmətlər	100,3	101,5	106,7
Stomatoloji xidmətlər	100,0	102,2	109,2
Xəstəxana xidmətləri	100,0	104,4	104,3
Avtomobillərin təmiri	99,9	101,4	110,7
Nəqliyyat vasitələri ilə bağlı digər xidmətlər	100,0	101,4	100,5
Dəmir yolu ilə sərnişindaşıma xidməti	102,5	116,5	110,7
Avtomobil nəqliyyatı ilə sərnişindaşıma xidməti	100,0	101,0	100,3
Hava nəqliyyatı ilə sərnişindaşıma xidməti	97,8	109,4	112,8
Dəniz nəqliyyatı ilə sərnişindaşıma xidməti	100,0	90,4	118,9
Poçt xidmətləri	100,0	100,0	100,0
Telefon rabitəsi xidmətləri	100,0	97,7	100,0
Kompleks istirahətin təşkili üzrə xidmətlər	99,6	100,9	112,0
Ödənişli ali təhsil haqqı	100,0	105,8	104,1
Restoran və kafelər tərəfindən yeməklə təmin edilmə xidmətləri	99,8	105,0	110,0
Mehmanxana xidməti	100,0	101,0	103,7
Bərbərxana və kosmetik xidmətlər	100,4	103,6	108,0
Nəqliyyat vasitələrinin sığortası haqqı	100,0	100,0	100,0

Ölkənin iqtisadi rayonları üzrə 2018-ci ilin fevral ayında istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

	Cəmi məhsullar və xidmətlər	Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatı	Qeyri-ərzaq məhsulları	Xidmətlər
Bakı şəhəri	100,2	100,5	100,0	99,9
Abşeron	100,2	100,3	100,0	100,0
Gəncə-Qazax	100,1	100,3	100,0	100,0
Şəki-Zaqatala	100,2	100,4	100,0	100,0
Lənkəran	100,3	100,6	100,2	100,0
Quba-Xaçmaz	100,3	100,5	100,1	100,1
Aran	100,1	100,3	100,1	99,8
Yuxarı Qarabağ	100,5	100,9	100,4	100,0
Dağlıq Şirvan	100,0	100,1	99,9	100,0
Naxçıvan Muxtar Respublikası	99,6	99,3	99,6	100,0

Qrafik 21

İqtisadi rayonlar üzrə istehlak qiymətləri indeksləri (əvvəlki aya nisbətən, faizlə)

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2018-ci ilin fevral ayında sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri əvvəlki ayla müqayisədə 1,0 faiz, o cümlədən mədənçıxarma sənayesi üzrə 2,2 faiz ucuzlaşmış, emal sənayesi üzrə 0,3 faiz bahalaşmış, elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı sahələri üzrə isə dəyişiklik baş verməmişdir.

Cədvəl 44

Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri

	2018-ci ilin fevral ayı 2018-ci ilin yanvar ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar-fevral ayları 2017-ci ilin yanvar- fevral aylarına nisbətən, faizlə
Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi	99,0	116,3
Mədənçıxarma sənayesi	97,8	117,2
Emal sənayesi	100,3	114,4
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	100,0	140,6
Su təchizatı; tullantıların təmizlənməsi və emalı	100,0	100,0

Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymət indeksləri. 2018-ci ilin fevral ayında yanvar ayına nisbətən bitkiçilik məhsullarının istehsalçı qiymətləri 0,1 faiz bahalaşmış, heyvandarlıq məhsullarının istehsalçı qiymətləri 0,1 faiz ucuzlaşmışdır. Ümumilikdə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri əvvəlki ayla müqayisədə sabit qalmışdır.

Ay ərzində balıq və sair balıqçılıq məhsullarının istehsalçı qiymətləri 8,0 faiz bahalaşmış, meşə təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri isə sabit qalmışdır.

**Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq məhsullarının
istehsalçı qiymət indeksləri**

	2018-ci ilin fevral ayı 2018-ci ilin yanvar ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar-fevral ayları 2017-ci ilin yanvar- fevral aylarına nisbətən, faizlə
Kənd təsərrüfatı məhsulları	100,0	107,5
bitkiçilik məhsulları	100,1	106,3
heyvandarlıq məhsulları	99,9	108,6
Meşə təsərrüfatı məhsulları	100,0	101,5
Balıq və sair balıqçılıq məhsulları	108,0	104,9

Nəqliyyat, poçt və rabitə qiymətləri indeksləri. 2018-ci ilin fevral ayında nəqliyyat xidmətlərinin qiymətləri əvvəlki ayla müqayisədə 0,2 faiz, o cümlədən yükdaşıma xidmətlərinin qiymətləri 0,4 faiz bahalaşmış, sənişindəşıma xidmətlərinin qiymətləri isə 1,1 faiz ucuzlaşmışdır.

Ay ərzində poçt və kuryer xidmətlərinin və rabitə xidmətlərinin qiymətlərində əvvəlki ayla müqayisədə dəyişiklik müşahidə olunmamışdır.

Nəqliyyat, poçt və rabitə qiymətləri indeksi

	2018-ci ilin fevral ayı 2018-ci ilin yanvar ayına nisbətən, faizlə	2018-ci ilin yanvar-fevral ayları 2017-ci ilin yanvar- fevral aylarına nisbətən, faizlə
Nəqliyyat xidmətlərinin qiymət indeksi	100,2	95,8
Yükdaşıma nəqliyyatı xidməti	100,4	94,0
Sərnişindaşıma nəqliyyatı xidməti	98,9	107,2
Poçt və kuryer xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	99,9
Rabitə xidmətlərinin qiymət indeksi	100,0	99,7

Kredit qoyuluşları

Mərkəzi Bankın təqdim etdiyi məlumatlara görə, 2018-ci il fevralın 1-nə ölkədə fəaliyyət göstərən bank və digər kredit təşkilatlarının kredit portfeli milli valyuta ekvivalentində 11656,1 milyon manat təşkil etmişdir. Ümumi kredit portfelinin 9500,0 milyon manatı və ya 81,5 faizi uzunmüddətli kreditlərin payına düşmüşdür.

Kreditlərin 96,5 faizi banklar, 3,5 faizi isə bank olmayan kredit təşkilatları və kredit ittifaqları tərəfindən verilmişdir.

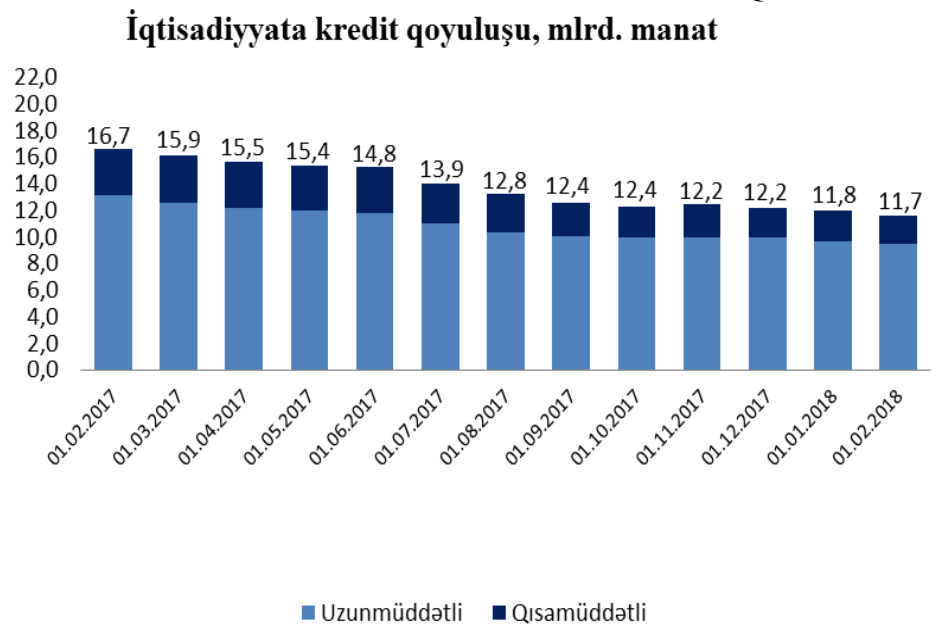
Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlərin məbləği 1695,9 milyon manata çatmış və ümumi kredit portfelinin 14,5 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 47

İqtisadiyyata kredit qoyuluşu

	2018-ci il fevralın 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Kredit qoyuluşları – cəmi	11656,1	69,8
<i>o cümlədən:</i>		
qısamüddətli	2156,1	60,2
uzunmüddətli	9500,0	72,4
Ödəmə vaxtı keçmiş kreditlər	1695,9	103,8
Kreditlərin ümumi həcmində vaxtı keçmiş kreditlərin xüsusi çəkisi, %-lə	14,5	-

Qrafik 22

Məşğulluq və işsizlik

2018-ci il martın 1-i vəziyyətinə ilkin məlumatlara əsasən iqtisadi fəal əhalinin sayı 5072,6 min nəfər olmuş, onlardan 4820,2 min nəfərini məşğul əhali təşkil etmişdir.

Cari il fevralın 1-i vəziyyətinə muzzdla işləyənlərin sayı 1508,4 min nəfər, o cümlədən iqtisadiyyatın dövlət sektorunda 881,0 min nəfər, qeyri-dövlət sektorunda isə 627,4 min nəfər təşkil etmişdir. İqtisadiyyatın neft sektorunda 33,8 min nəfər, qeyri-neft sektorunda isə 1474,6 min nəfər çalışmışdır.

Müəssisə və təşkilatlarda muzzdla çalışan işçilərin 22,2 faizi məhsul istehsalı sahələrində, o cümlədən 6,7 faizi emal sənayesində, 5,9 faizi tikintidə, 3,2 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində, 2,4 faizi su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı, 2,2 faizi mədənçıxarma sənayesində, 1,8 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı sahələrində məşğul olmuşdur.

Xidmət sahəsində işləyənlərin 22,0 faizi təhsil, 19,3 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 8,7 faizi əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 7,2 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 4,7 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,6 faizi istirahət, əyləncə və incəsənət, 3,4 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 1,8 faizi inzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi, 1,6 faizi informasiya və rabitə, 1,6 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 1,5 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,3 faizi daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar və 1,1 faizi digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi sahələrində çalışmışlar.

**2018-ci il fevral ayının 1-i vəziyyətinə iqtisadi fəaliyyət
və mülkiyyət növləri üzrə muzzla işləyən işçilərin sayı
(min nəfər)**

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	1 508,4	881,0	627,4
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	48,0	29,2	18,8
Mədənçıxarma sənayesi	33,6	13,3	20,3
Emal sənayesi	101,4	19,2	82,2
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	27,5	26,9	0,6
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	35,8	32,8	3,0
Tikinti	89,3	28,5	60,8
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	291,5	1,3	290,2
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	70,1	49,1	21,0
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	23,0	1,0	22,0
İnformasiya və rabitə	24,8	15,6	9,2
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	23,6	4,4	19,2
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	18,9	12,0	6,9
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	51,7	34,2	17,5
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	27,2	14,7	12,5
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	108,0	101,5	6,5
Təhsil	331,9	323,5	8,4
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	130,6	120,0	10,6
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	54,7	51,2	3,5
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	16,8	2,6	14,2

2018-ci ilin yanvar ayında bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş iş saatlarının miqdarı 151,2 saat təşkil etmişdir.

Cədvəl 49

**2018-ci ilin yanvar ayında iqtisadi fəaliyyət növləri üzrə
bir işçiyə düşən orta aylıq işlənmiş
iş saatlarının miqdarı**

İqtisadi fəaliyyət növləri	İş saatlarının miqdarı
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	151,4
Mədənçıxarma sənayesi	157,4
Emal sənayesi	152,7
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	155,9
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	155,0
Tikinti	152,4
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	156,0
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	149,6
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	155,3
İnformasiya və rabitə	154,3
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	153,7
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	153,1
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	149,2
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	148,5
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	154,1
Təhsil	144,8
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	148,9
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	154,1
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	144,1

2018-ci il mart ayının 1-i vəziyyətinə məşğulluq xidməti orqanları tərəfindən ölkə üzrə rəsmi işsiz statusu verilmiş şəxslərin sayı 37,7 min nəfər olmuş, onların 36,5 faizini qadınlar təşkil etmişdir. İşsizlik müavinətinin orta məbləği 361,3 manat olmuşdur.

**Məşğulluq xidməti orqanları tərəfindən işsiz statusu verilmiş şəxslərin və işsizlik müavinəti alanların sayı
(1 mart 2018-ci il vəziyyətinə)**

	İşsiz statusu olan şəxslər, nəfər	onlardan işsizlik müavinəti alanlar
Ölkə üzrə – cəmi	37 683	6 418
Bakı şəhəri – cəmi	19 111	3 688
Abşeron iqtisadi rayonu – cəmi	1 984	442
o cümlədən:		
Xızı rayonu	69	14
Abşeron rayonu	660	145
Sumqayıt şəhəri	1 255	283
Gəncə-Qazax iqtisadi rayonu – cəmi	2 498	488
o cümlədən:		
Gəncə şəhəri	801	112
Qazax rayonu	432	116
Ağstafa rayonu	149	28
Tovuz rayonu	226	32
Şəmkir rayonu	323	47
Gədəbəy rayonu	152	3
Daşkəsən rayonu	6	1
Samux rayonu	59	17
Göygöl rayonu	100	15
Goranboy rayonu	188	99
Naftalan şəhəri	62	18
Şəki-Zaqatala iqtisadi rayonu – cəmi	1 110	209
o cümlədən:		
Balakən rayonu	246	44
Zaqatala rayonu	182	48
Qax rayonu	123	30
Şəki şəhəri	334	41
Oğuz rayonu	93	26
Qəbələ rayonu	132	20
Lənkəran iqtisadi rayonu – cəmi	1 182	156
o cümlədən:		
Astara rayonu	93	3
Lənkəran şəhəri	412	88
Lerik rayonu	54	10
Yardımlı rayonu	62	9

REAL SEKTOR

	İşsiz statusu olan şəxslər, nəfər	...ardı... onlardan işsizlik müavinəti alanlar
Masallı rayonu	191	28
Cəlilabad rayonu	370	18
Quba-Xaçmaz iqtisadi rayonu – cəmi	1 177	159
o cümlədən:		
Qusar rayonu	95	17
Xaçmaz rayonu	164	33
Quba rayonu	508	46
Şabran rayonu	222	15
Siyəzən rayonu	188	48
Aran iqtisadi rayonu – cəmi	7 079	786
o cümlədən:		
Göyçay rayonu	605	64
Beyləqan rayonu	182	48
Ağcabədi rayonu	336	35
Bərdə rayonu	1 376	48
Neftçala rayonu	400	47
Biləsuvar rayonu	234	41
Salyan rayonu	124	22
Yevlax şəhəri	191	32
Mingəçevir şəhəri	1 378	54
Ağdaş rayonu	75	17
Ucar rayonu	57	10
Zərdab rayonu	57	9
Kürdəmir rayonu	410	21
İmişli rayonu	196	46
Saatlı rayonu	125	66
Sabirabad rayonu	319	27
Hacıqabul rayonu	643	143
Şirvan şəhəri	371	56
Yuxarı Qarabağ iqtisadi rayonu – cəmi	1 541	166
o cümlədən:		
Cəbrayıl rayonu	358	75
Füzuli rayonu	16	3
Ağdam rayonu	756	30
Tərtər rayonu	282	30
Xocalı rayonu	33	7
Şuşa rayonu	50	14
Xocavənd rayonu	46	7
Xankəndi şəhəri	-	-

REAL SEKTOR

... sonu

	İşsiz statusu olan şəxslər, nəfər	onlardan işsizlik müavinəti alanlar
Kəlbəcər-Laçın iqtisadi rayonu – cəmi	1 332	200
o cümlədən:		
Kəlbəcər rayonu	898	48
Laçın rayonu	97	59
Qubadlı rayonu	238	80
Zəngilan rayonu	99	13
Dağlıq Şirvan iqtisadi rayonu – cəmi	669	124
o cümlədən:		
Qobustan rayonu	70	48
İsmayilli rayonu	266	8
Ağsu rayonu	145	12
Şamaxı rayonu	188	56
Naxçıvan Muxtar Respublikası – cəmi	-	-

Dövlət büdcəsi

2018-ci ilin yanvar ayında dövlət büdcəsinin gəlirləri əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 12,0 faiz artaraq 1393,1 milyon manata, xərcləri isə 5,6 faiz artaraq 976,5 milyon manata çatmışdır. Büdcənin icrasında yaranmış 416,6 milyon manatlıq profisit ümumi daxili məhsulun 6,9 faizini təşkil etmişdir.

Cədvəl 51

Dövlət büdcəsinin gəlirləri

	İcra, milyon manat		2018-ci ilin yanvarı 2017-ci ilin yanvarına nisbətən, faizlə
	2018-ci ilin yanvar ayı	2017-ci ilin yanvar ayı	
Gəlirlər – cəmi	1393,1	1243,6	112,0
o cümlədən:			
Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	62,9	60,6	103,8
Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	296,3	234,4	126,4
Torpaq vergisi	3,1	3,8	81,6
Əmlak vergisi	11,8	12,1	97,5
Əlavə dəyər vergisi	290,8	219,3	132,6
Sadələşdirilmiş vergi	39,4	23,7	166,2
Aksiz	19,4	42,0	46,2
Yol vergisi	10,0	8,2	122,0
Mədən vergisi	8,5	9,2	92,4
Xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər	85,7	85,2	100,6
Digər daxilolmalar	565,2	545,1	103,7

Daxilolmaların 21,3 faizi hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi, 20,9 faizi əlavə dəyər vergisi, 4,5 faizi fiziki şəxslərin gəlir vergisi, 1,4 faizi aksizlər, 11,3 faizi vergilərin digər növləri, 40,6 faizi isə vergi olmayan gəlirlər hesabına təmin edilmişdir.

Dövlət büdcəsinin xərcləri

	İcra, milyon manat		2018-ci ilin yanvarı 2017-ci ilin yanvarına nisbətən, faizlə
	2018-ci ilin yanvar ayı	2017-ci ilin yanvar ayı	
Xərclər – cəmi	976,5	924,9	105,6
o cümlədən: Ümumi dövlət xidmətləri	223,7	126,4	177,0
<i>ondan:</i> beynəlxalq təşkilatlara üzvlük haqqı	34,5	30,6	112,7
Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq - mühafizə və prokurorluq orqanları	62,1	48,5	128,0
Təhsil	37,7	15,7	240,1
Səhiyyə	11,5	28,7	40,1
Sosial müdafiə və sosial təminat	391,6	245,0	159,8
Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət	7,3	5,7	128,1
İqtisadiyyatın maliyyələşdirilməsi	47,6	248,8	19,1
o cümlədən: mənzil və kommunal təsərrüfatı	2,6	1,6	162,5
kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq, ovçuluq və ətraf mühitin mühafizəsi	7,9	6,0	131,7
sənaye, tikinti və faydalı qazıntılar	0,3	237,4	0,1
nəqliyyat və rabitə	36,2	0,1	362,0 dəfə
yanacaq və enerji	0,3	0,0	-
iqtisadi fəaliyyət	0,3	3,7	8,1
Digər xərclər	195,0	206,1	94,6
Profisit	416,6	318,7	-

Büdcə vəsaitlərinin 40,1 faizi sosial müdafiə və sosial təminat, 22,9 faizi ümumi dövlət xidmətləri, 5,1 faizi təhsil və səhiyyə sahələrinin, 4,9 faizi iqtisadiyyatın inkişafı və tənzimlənməsinin, 27,0 faizi isə digər sahələrin maliyyələşdirilməsinə xərclənmişdir.

Cədvəl 53

Büdcə gəlirlərinin strukturu, faizlə

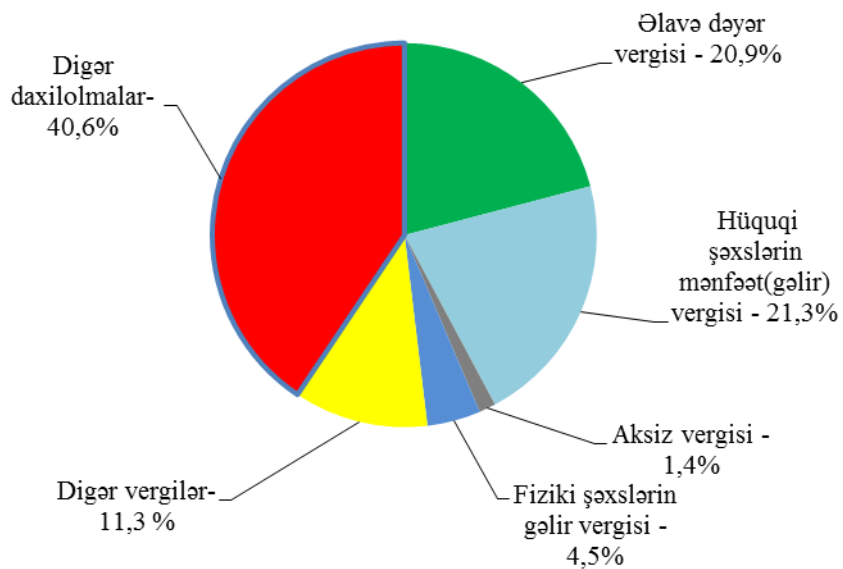
	Cəmi	ÜDM-də
Gəlirlər – cəmi	100,0	23,0
o cümlədən:		
Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	4,5	1,0
Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	21,3	4,9
Torpaq vergisi	0,2	0,1
Əmlak vergisi	0,8	0,2
Əlavə dəyər vergisi	20,9	4,8
Sadələşdirilmiş vergi	2,8	0,7
Aksiz	1,4	0,3
Yol vergisi	0,7	0,2
Mədən vergisi	0,6	0,1
Xarici iqtisadi fəaliyyətlə bağlı vergilər	6,2	1,4
Digər daxilolmalar	40,6	9,3

Büdcə xərclərinin strukturu, faizlə

	Cəmi	ÜDM-də
Xərclər – cəmi	100,0	16,1
o cümlədən:		
Ümumi dövlət xidmətləri	22,9	3,7
ondan:		
beynəlxalq təşkilatlara üzvlük haqqı	3,5	0,6
Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq - mühafizə və prokurorluq orqanları	6,3	1,0
Təhsil	3,9	0,6
Səhiyyə	1,2	0,2
Sosial müdafiə və sosial təminat	40,1	6,5
Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi və digər kateqoriyalara aid edilməyən sahədə fəaliyyət	0,7	0,1
İqtisadiyyatın maliyyələşdirilməsi	4,9	0,8
o cümlədən:		
mənzil və kommunal təsərrüfatı	0,3	0
kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq, ovçuluq və ətraf mühitin mühafizəsi	0,8	0,2
sənaye, tikinti və faydalı qazıntılar	0,03	0,005
nəqliyyat və rabitə	3,7	0,6
yanacaq və enerji	0,03	0,005
iqtisadi fəaliyyət	0,03	0,005
Digər xərclər	20,0	3,2
Profisit	-	6,9

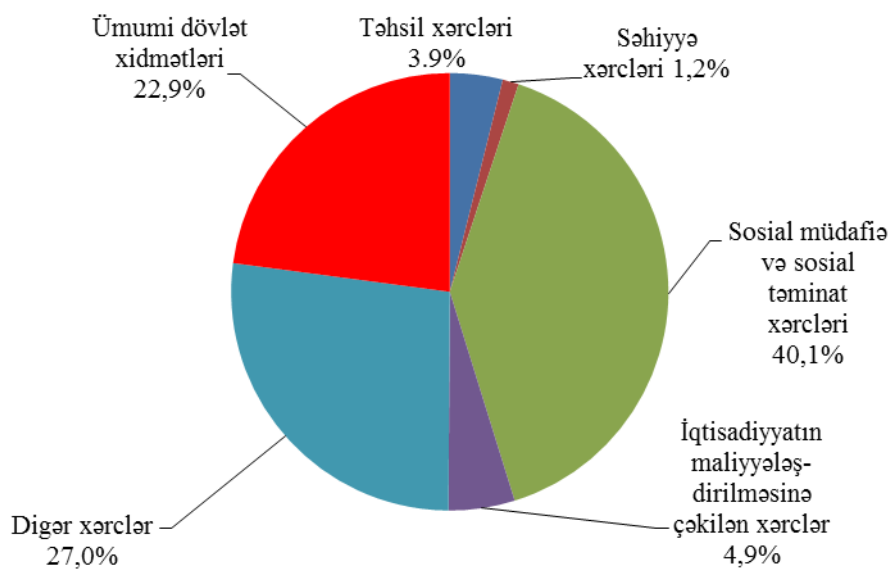
Qrafik 23

2018-ci ilin yanvar ayında büdcə gəlirlərinin strukturu

Qrafik 24

2018-ci ilin yanvar ayında büdcə xərclərinin strukturu

Maliyyə Nazirliyinin təqdim etdiyi operativ məlumatlara əsasən 2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında dövlət büdcəsinin gəlirləri 2609,5 milyon manat, xərcləri 2469,6 milyon manat təşkil etmiş, büdcənin icrasında 139,9 milyon manatlıq və ya ümumi daxili məhsulun 1,2 faizi qədər profisit yaranmışdır.

Xarici ticarət

2018-ci ilin yanvar ayında Azərbaycan Respublikasının hüquqi və fiziki şəxsləri dünyanın 121 ölkəsindəki tərəfdaşları ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirmiş, 67 ölkəyə məhsul ixrac olunmuş, 115 ölkədən idxal olunmuşdur.

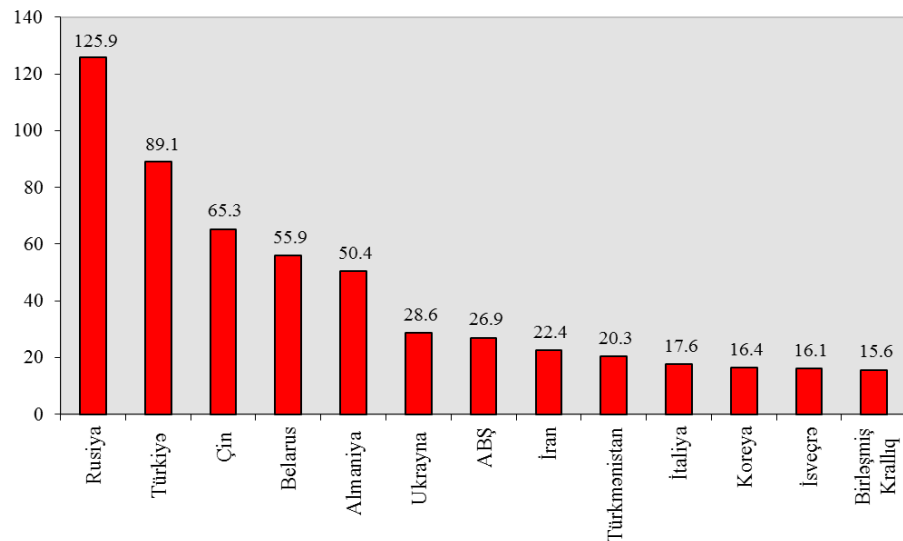
Gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilmiş dəyəri nəzərə alınmaqla 2018-ci ilin yanvar ayında xarici ticarət dövriyyəsi 2231,6 milyon ABŞ dolları, o cümlədən ixracın dəyəri 1543,0 milyon dollar, idxalın dəyəri 688,6 milyon dollar təşkil etmiş, nəticədə 854,4 milyon dollarlıq müsbət ticarət saldosu yaranmışdır.

2017-ci ilin yanvar ayı ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi faktiki qiymətlərlə 33,3 faiz artmış, real ifadədə isə 1,9 faiz, o cümlədən ixrac 6,5 faiz azalmış, idxal 10,9 faiz artmışdır. Hesabat ayında faktiki qiymətlərlə ölkədən 26,0 faiz çox məhsul ixrac olunmuş, 53,0 faiz çox məhsul idxal edilmişdir.

Dövlət Gömrük Komitəsindən daxil olmuş məlumatlara əsasən xarici ticarət dövriyyəsinin 90,4 faizi İtaliya, Rusiya, İsrail, Türkiyə, Almaniya, ABŞ, Avstriya, Çexiya, Çin, Kanada, İndoneziya, Belarus, Gürcüstan, Yunanıstan, İsveçrə, Ukrayna, İran, Türkmənistan və Qazaxıstan ilə aparılmış ticarət əməliyyatlarının payına düşmüşdür.

Ölkəmizə idxal olunmuş məhsulların ümumi dəyərinin 18,3 faizi Rusiyanın, 12,9 faizi Türkiyənin, 9,5 faizi Çinin, 8,1 faizi Belarusun, 7,3 faizi Almaniyanın, 4,1 faizi Ukraynanın, 3,9 faizi ABŞ-ın, 3,3 faizi İranın, 2,9 faizi Türkmənistanın, 2,6 faizi İtaliyanın, 2,4 faizi Koreyanın, hər biri 2,3 faiz olmaqla İsveçrə və Birləşmiş Krallığın, 2,2 faizi Qazaxıstanın, 1,7 faizi Yaponiyanın, hər biri 1,1 faiz olmaqla Litva və Fransanın, 14,0 faizi isə digər ölkələrin payına düşmüşdür.

2018-ci ilin yanvar ayında idxalda daha çox paya malik olan ölkələr üzrə idxalın dəyəri
(milyon ABŞ dolları ilə)

İdxalda maşın, mexanizm, elektrik aparatları, avadanlıqlar və onların hissələri, nəqliyyat vasitələri və onların hissələri, ərzaq məhsulları, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatlar, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatlar, oduncaq və ondan hazırlanan məmulatlar, əczaçılıq məhsulları, tütün məmulatları, mebel və onun hissələrinin dəyəri üstünlük təşkil etmişdir.

İdxalın 50,9 faizini avtomobil, 31,7 faizini dəmir yolu, 10,1 faizini hava, 6,0 faizini dəniz nəqliyyatı ilə gətirilmiş, 1,3 faizini isə boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

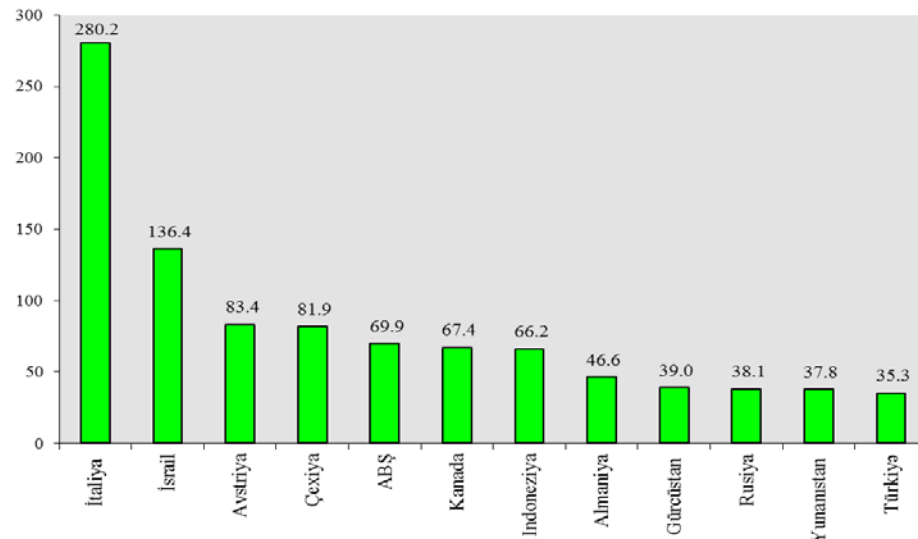
2017-ci ilin yanvar ayı ilə müqayisədə 2018-ci ilin yanvar ayında buğda idxalı 2,1 dəfə, təzə meyvə – 34,8 faiz, bitki yağları – 5,1 dəfə, çay – 49,8 faiz, mal əti – 24,9 faiz, quş əti və onun əlavə məhsulları – 3,3 dəfə, minik avtomobilləri – 2,2 dəfə, qara metallardan borular – 2,7 dəfə, polad prokatı – 14,2 faiz, mineral gübrələr – 41,4 faiz, rezin şinlər – 79,8 faiz, qara

metallardan çubuqlar – 64,8 faiz, polietilen – 4,4 dəfə, hesablama maşınları, blok və qurğuları – 3,0 dəfə, qara metallardan küncüklər – 92,8 faiz, paltaryuyan maşınlar – 17,3 faiz, sement və sement klinkerləri – 2,0 dəfə, yük avtomobilləri – 78,0 faiz, məişət soyuducuları – 52,9 faiz, avtobuslar – 33,3 faiz artmış, xam şəkər və şəkər idxalı isə 57,3 faiz, siqaret – 0,8 faiz, kərə yağı, digər süd yağları və pastaları – 34,0 faiz, kartof – 24,9 faiz, təzə tərəvəz – 43,5 faiz, mebel – 0,7 faiz, məişət kondisionerləri – 8,2 faiz azalmışdır.

2018-ci ilin yanvar ayında ölkəyə 908 ədəd minik avtomobili, 73 ədəd yük avtomobili, 4 ədəd avtobus idxal olunmuşdur.

İxracın 27,0 faizini İtaliyaya, 13,1 faizini İsrailə, 8,0 faizini Avstriyaya, 7,9 faizini Çexiyaya, 6,7 faizini ABŞ-a, 6,5 faizini Kanadaya, 6,4 faizini İndoneziyaya, 4,5 faizini Almaniyaya, 3,8 faizini Gürcüstana, 3,7 faizini Rusiyaya, 3,6 faizini Yunanıstana, 3,4 faizini Türkiyəyə, 1,7 faizini İsveçrəyə, 1,1 faizini Əfqanıstana, 0,4 faizini Çinə, hər biri 0,3 faiz olmaqla Qazaxıstan və Ukraynaya, qalan 1,6 faizini isə digər ölkələrə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

2018-ci ilin yanvar ayında ixracda daha çox paya malik olan ölkələr üzrə ixracın dəyəri
(milyon ABŞ dolları ilə)

2018-ci ilin yanvar ayında ixracın 87,0 faizini boru kəməri və elektrik ötürücü xətləri ilə nəql edilmiş, 7,8 faizini avtomobil, 2,0 faizini dəmir yolu, 2,0 faizini hava, 1,2 faizini dəniz nəqliyyatı ilə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir.

İxracın strukturunda xam neft, təbii qaz, meyvə-tərəvəz, neft məhsulları, plastik kütlə və ondan hazırlanan məmulatlar, alüminium və ondan hazırlanan məmulatlar, qara metallardan hazırlanan məmulatlar, pambıq lifi və ipliyi, kimya sənayesi məhsulları, qabığı təmizlənmiş meşə fındığı, bitki yağları, alkoqollu, alkoqolsuz içkilər və şəkərin payı üstünlük təşkil etmişdir.

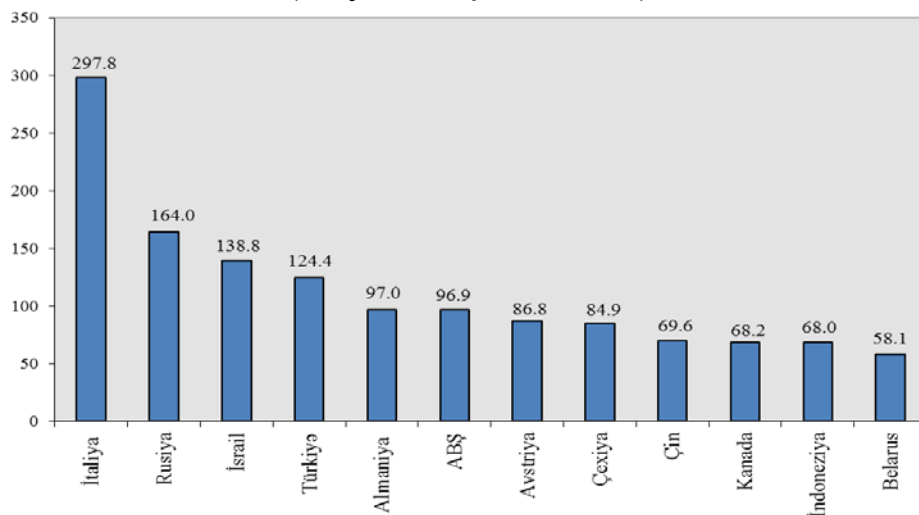
2018-ci ilin yanvar ayında 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə mühüm məhsul növlərindən təzə meyvə ixracı 59,0 faiz, təzə tərəvəz – 25,9 faiz, tütün – 8,4 faiz, meyvə və tərəvəz şirələri – 33,4 faiz, meyvə və tərəvəz konservləri – 5,3 faiz, təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu – 2,2 dəfə, marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar – 87,4 faiz, polietilen – 30,4 faiz, pambıq

ipliyi – 52,7 faiz artmış, şəkər ixracı isə 61,5 faiz, bitki yağları – 58,2 faiz, çay – 29,5 faiz, pambıq lifi – 3,4 faiz, emal olunmamış alüminium – 25,1 faiz, qara metallardan borular – 8,0 faiz, bentonit gili – 30,2 faiz azalmışdır.

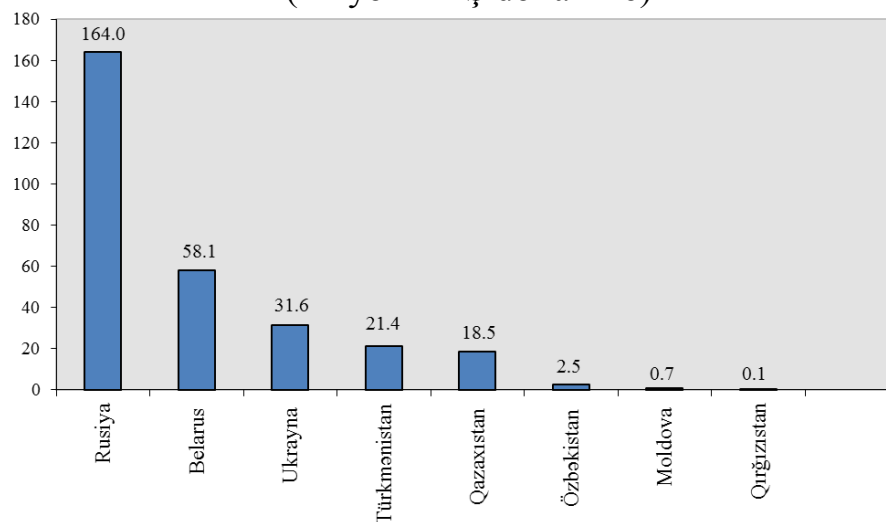
2018-ci ilin yanvar ayında qeyri-neft məhsullarının ixracı 2017-ci ilin eyni dövrü ilə müqayisədə faktiki qiymətlərlə 36,1 faiz, real ifadədə isə 34,7 faiz artaraq 122,8 milyon dollara bərabər olmuşdur.

Qrafik 27

2018-ci ilin yanvar ayında xarici ticarət dövriyyəsində daha çox paya malik olan ölkələr üzrə ticarət dövriyyəsi (milyon ABŞ dolları ilə)

2018-ci ilin yanvar ayında MDB üzvü dövlətləri ilə ticarət dövriyyəsi
(milyon ABŞ dolları ilə)

2018-ci ilin yanvar ayında ölkəmizə 2,3 milyon dollarlıq humanitar və texniki yardım şəklində müxtəlif məhsullar daxil olmuşdur.

Əhalinin gəlirləri

2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında ölkə əhalisinin nominal gəlirləri əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 10,2 faiz artaraq 7700,3 milyon manat olmuş və ya əhalinin hər nəfərinə orta hesabla 786,4 manat təşkil etmişdir.

Bütün icbari və könüllü ödənişlər edildikdən sonra əhalinin sərəncamında 7069,6 milyon manatlıq və ya əvvəlkindən 10,7 faiz çox vəsait qalmışdır.

Cədvəl 55

Əhalinin gəlirlərinin əsas göstəriciləri

	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin nominal gəlirləri, mlyn. manat	7700,3	110,2
hər nəfərə, manat	786,4	109,2
Sərəncamda qalan gəlirlər, mlyn. manat	7069,6	110,7
hər nəfərə, manat	722,0	109,7

Əmək haqqı

2018-ci ilin yanvar ayında ölkə iqtisadiyyatında muzzla çalışan işçilərin orta aylıq nominal əmək haqqı 2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən 3,0 faiz artaraq 519,8 manat təşkil etmişdir. Əmək haqqı neft sektorunda 3129,2 manat, qeyri-neft sektorunda 458,9 manat təşkil etmişdir. Dövlət müəssisələrində çalışan işçilərin əmək haqları 394,2 manat, özəl müəssisələrdə isə 695,0 manat olmuşdur.

Cədvəl 56

**2018-ci ilin yanvar ayında iqtisadi fəaliyyət və
mülkiyyət növləri üzrə orta aylıq nominal əmək haqqı
(manat)**

İqtisadi fəaliyyət növləri	Cəmi	o cümlədən	
		dövlət	qeyri-dövlət
Ölkə üzrə – cəmi	519,8	394,2	695,0
Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq	241,2	182,6	331,4
Mədənçıxarma sənayesi	3 098,0	1 235,5	4 320,4
Emal sənayesi	546,9	668,6	520,1
Elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı	561,1	561,8	524,5
Su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı	300,2	260,3	724,4
Tikinti	766,7	503,2	883,1
Ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri	385,4	323,8	385,6
Nəqliyyat və anbar təsərrüfatı	760,7	736,8	816,7
Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə	522,8	683,8	515,5
İnformasiya və rabitə	822,4	542,3	1 293,3
Maliyyə və sığorta fəaliyyəti	1 337,4	1 305,0	1 345,0
Daşınmaz əmlakla əlaqədar əməliyyatlar	375,1	297,3	518,8
Peşə, elmi və texniki fəaliyyət	859,9	361,7	1 839,8
İnzibati və yardımçı xidmətlərin göstərilməsi	547,8	452,4	658,6
Dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat	529,4	550,0	215,4
Təhsil	332,0	329,7	418,5
Əhaliyə səhiyyə və sosial xidmətlərin göstərilməsi	221,7	214,5	304,3
İstirahət, əyləncə və incəsənət sahəsində fəaliyyət	261,6	225,2	788,4
Digər sahələrdə xidmətlərin göstərilməsi	647,4	440,2	685,5

Mədəncixarma sənayesində, maliyyə və sığorta fəaliyyəti, peşə, elmi və texniki fəaliyyət, informasiya və rabitə, tikinti, eləcə də nəqliyyat və anbar təsərrüfatı sahələrində orta aylıq nominal əmək haqqı ölkə üzrə orta göstəricidən yüksək olmuşdur.

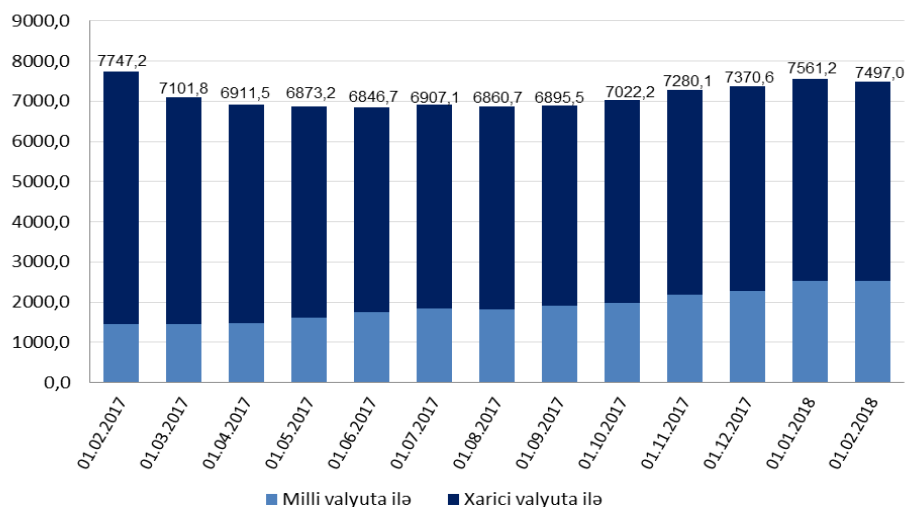
Əhalinin əmanətləri və manatın məzənnəsi

Mərkəzi Bankın məlumatına görə 2018-ci il fevralın 1-nə əhalinin banklardakı əmanətlərinin milli valyuta ekvivalentində məbləği 7497,0 milyon manat təşkil etmişdir. Əmanətlərin 66,3 faizi xarici, 33,7 faizi isə milli valyutada qoyulmuşdur. Milli valyutada olan əmanətlər əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 74,1 faiz artmış, xarici valyutada əmanətlər isə 21,1 faiz azalmışdır.

Cədvəl 57

Əhalinin əmanətləri

	2018-ci il fevralın 1-i vəziyyətinə, milyon manat	Əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən, faizlə
Əhalinin əmanətləri – cəmi	7497,0	96,8
o cümlədən:		
milli valyutada	2529,6	174,1
xarici valyutada	4967,4	78,9

Əhalinin əmanətləri, mln. manat

Fevral ayında milli valyutanın 1 ABŞ dollarına nisbətə orta məzənnəsi 1,70 manata (ilin əvvəlindən 1,70 manata), 1 Avroya - 2,10 manata (2,09), 100 Rus rubluna 2,99 manata (3,00) bərabər olmuşdur.

Demoqrafik vəziyyət

2018-ci il fevral ayının 1-i vəziyyətinə ölkə əhalisinin sayı 9904850 nəfərə çataraq ilin əvvəlindən 6765 nəfər artmışdır. Bir kvadrat kilometrə düşən əhalinin sayı 114 nəfər olmuşdur.

Əhalinin 52,9 faizi şəhər, 47,1 faizi kənd sakinləridir, 49,9 faizini kişilər, 50,1 faizini isə qadınlar təşkil edir. Hazırda hər 1000 kişiye 1004 qadın düşür.

Cədvəl 58

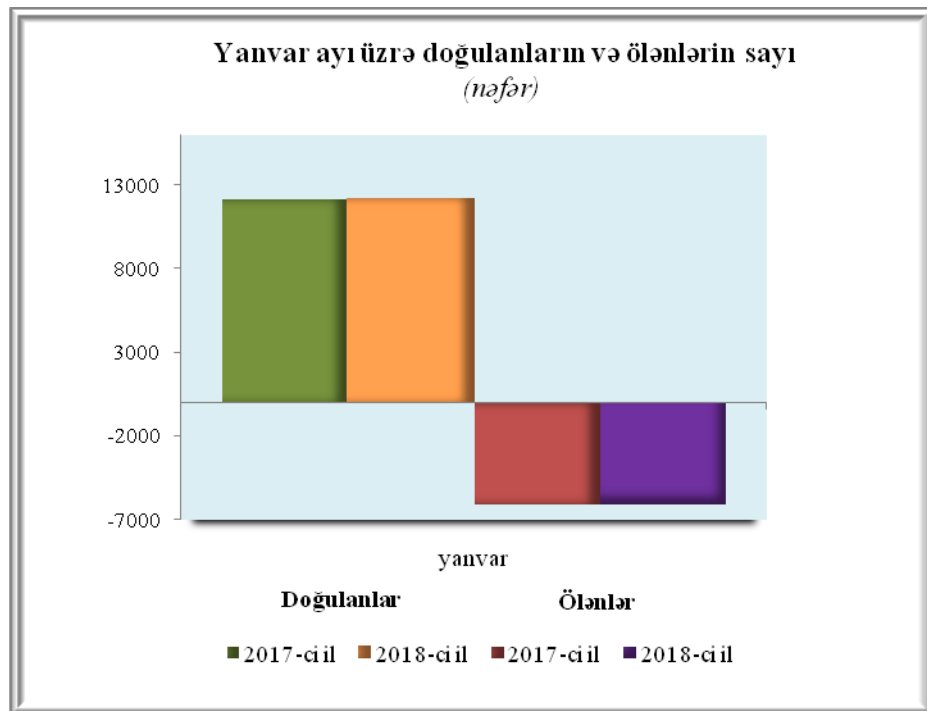
Əhalinin təbii hərəkətinin əsas göstəriciləri

	Yanvar ayı üzrə					
	Nəfər			Əhalinin hər 1000 nəfərinə ¹⁾		
	2018	2017	artım (+) azalma (-)	2018	2017	2018-ci il 2017-ci ilə nisbətən, faizlə
Təbii artım	6654	6094	+560	8,0	7,4	108,1
doğulanlar	11938	12179	-241	14,4	14,8	97,3
ölənlər	5284	6085	-801	6,4	7,4	86,5
Nikahlar	4329	4302	+27	5,2	5,2	100,0
Boşanmalar	1230	1122	+108	1,5	1,4	107,1

¹⁾ Əmsallar il üçün hesablanmışdır

Cari ilin yanvar ayı ərzində Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri tərəfindən 11938 doğulan körpə qeydə alınmış və əhalinin hər 1000 nəfərinə bu göstərici 14,4 təşkil etmişdir. Doğulan körpələrin 52,9 faizi oğlan, 47,1 faizi isə qız uşaqlarından ibarət olmuşdur. Körpələrdən 200-ü əkiz, 18-i üçəm doğulanlardır.

Qrafik 30

2018-ci ilin yanvar ayında ölkədə 5284 ölüm halı qeydə alınmış və əhalinin hər 1000 nəfərinə ölüm səviyyəsi 6,4 təşkil etmişdir.

Cari ilin birinci ayı ərzində qeydiyyat şöbələri tərəfindən 4329 nikah və 1230 boşanma halları qeydə alınmış və əhalinin hər 1000 nəfərinə nikahların sayı 5,2, boşanmaların sayı isə 1,5 olmuşdur.

Bu ilin yanvar ayında Daxili İşlər Nazirliyi və Dövlət Miqrasiya Xidmətinin müvafiq qurumları tərəfindən daimi yaşamaq üçün 210 nəfər Azərbaycana gələn, 99 nəfər isə Azərbaycandan gedən qeydə alınaraq, miqrasiya saldosu müsbət 111 nəfər təşkil etmişdir.

**Azərbaycan Respublikası
Dövlət Statistika Komitəsinin
sədri**

Tahir Budaqov

Əsas iqtisadi göstəricilərin dinamikası

	Sənaye məhsulu	Sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi	İstehlak qiymətləri indeksi	Pərakəndə ticarət dövriyyəsi (bütün kanallar üzrə)
--	----------------	--	-----------------------------	--

2017-ci il
2016-cı ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə

yanvar	101,0	192,7	111,9	101,3
yanvar-fevral	96,3	190,1	112,5	101,4

2018-ci il
2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə

yanvar	101,5	117,2	105,5	102,4
yanvar-fevral	101,4	116,3	104,7	102,5

**2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında
tikintinin əsas göstəriciləri
(bütün maliyyə mənbələri hesabına)**

	2018-ci ilin yanvar- fevral aylarında	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən (müqayisəli qiymətlərlə), faizlə
İstifadəyə verilmişdir: Yaşayış evləri, ümumi sahə, min kvadrat metr	242,1	115,8
Ümumi təhsil müəssisələri, şagird yeri	442	39,6
Ambulatoriya-poliklinika müəssisələri, bir növbədə gəlişlərin sayı	15	-
Əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlər, milyon manat	1 824,7	81,8
o cümlədən: məhsul istehsalı obyektlərinin tikintisinə	1 446,8	72,7
xidmət sahələri üzrə obyektlərin tikintisinə	270,8	150,2
yaşayış evlərinin tikintisinə	107,1	179,2
Ümumi vəsaitdən tikinti-quraşdırma işlərində istifadə edilmişdir - cəmi	1 366,5	88,1

Mal-qaranın sayı
(ayın 1-i vəziyyətinə, min başla)

	İribuynuzlu mal-qara	o cümlədən inək və camışlar	Qoyun və keçilər
2013			
Yanvar	2 678,2	1 289,2	8 569,4
Aprel	2 688,4	1 290,6	8 761,0
İyul	2 696,8	1 292,7	8 740,9
Oktyabr	2 695,4	1 295,8	8 680,8
2014			
Yanvar	2 703,3	1 301,6	8 630,5
Aprel	2 718,9	1 304,9	8 852,8
İyul	2 724,1	1 306,0	8 841,2
Oktyabr	2 721,4	1 305,4	8 767,5
2015			
Yanvar	2 697,5	1 299,2	8 645,4
Aprel	2 701,9	1 298,4	8 784,4
İyul	2 708,2	1 301,3	8 807,4
Oktyabr	2 703,9	1 301,4	8 743,4
2016			
Yanvar	2 708,3	1 303,0	8 677,1
Aprel	2 719,6	1 302,6	8 828,0
İyul	2 724,9	1 303,6	8 823,2
Oktyabr	2 720,8	1 303,8	8 740,7
2017			
Yanvar	2 698,5	1 299,0	8 614,8
Aprel	2 706,8	1 300,8	8 785,5
İyul	2 707,7	1 299,9	8 767,1
Oktyabr	2 702,6	1 298,7	8 667,3
2018			
Yanvar	2 673,0	1 285,8	8 454,3

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması, min ton

	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında	2017-ci ilin müvafiq dövründə	2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	32 348,3	32 394,9	99,9
o cümlədən:			
Dəmir yolu	2 127,0	2 677,4	79,4
Dəniz	1 404,4	1 263,9	111,1
Hava	33,6	24,8	135,5
Boru kəməri	9 925,4	9 994,9	99,3
neft kəməri	6 679,0	6 877,5	97,1
qaz kəməri	3 246,4	3 117,4	104,1
Avtomobil	18 857,9	18 433,9	102,3

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi, milyon ton-km

	2018-ci ilin yanvar-fevral aylarında	2017-ci ilin müvafiq dövründə	2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	14 696,3	14 670,0	100,2
o cümlədən:			
Dəmir yolu	661,6	993,2	66,6
Dəniz	728,9	605,4	120,4
Hava	149,1	105,8	140,9
Boru kəməri	10 848,0	10 711,0	101,3
neft kəməri	9 766,3	9 718,1	100,5
qaz kəməri	1 081,7	992,9	108,9
Avtomobil	2 308,7	2 254,6	102,4

Nəqliyyat sektorunda sərnişin daşınması, min sərnişin

	2018-ci ilin yanvar- fevral aylarında	2017-ci ilin müvafiq dövründə	2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	299 215,0	294 571,1	101,6
o cümlədən:			
Dəmir yolu	429,0	393,9	108,9
Dəniz	1,5	2,6	57,7
Hava	291,8	266,4	109,5
Metro	36 485,7	35 619,6	102,4
Avtomobil	262 007,0	258 288,6	101,4
avtobus	252 471,9	248 986,1	101,4
taksi	9 535,1	9 302,5	102,5

**Nəqliyyat sektorunda sərnişin dövriyyəsi,
milyon sərnişin-km**

	2018-ci ilin yanvar- fevral aylarında	2017-ci ilin müvafiq dövründə	2017-ci ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Cəmi	5 171,9	4 640,9	111,4
o cümlədən:			
Dəmir yolu	73,0	71,7	101,8
Dəniz	0,7	1,1	63,6
Hava	989,3	522,4	189,4
Metro	402,6	393,0	102,4
Avtomobil	3 706,3	3 652,7	101,5
avtobus	3 494,3	3 446,1	101,4
taksi	212,0	206,6	102,6

Pərakəndə ticarət dövriyyəsi

	2017		2018	
	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	2575,7	101,3	2794,6	102,4
Fevral	2350,3	101,7	2520,3	102,6
Mart	3000,1	101,8		
I rüb	7926,1	101,6		
Aprel	2299,6	101,8		
May	2692,6	102,8		
İyun	3264,6	101,4		
II rüb	8256,8	101,1		
Yanvar-iyun	16182,9	101,8		
İyul	2804,4	102,0		
Avqust	2735,7	103,1		
Sentyabr	3077,8	103,3		
III rüb	8617,9	102,5		
Yanvar-sentyabr	24800,8	102,1		
Oktyabr	3233,1	102,7		
Noyabr	2828,9	103,7		
Dekabr	4405,3	105,4		
IV rüb	10467,3	103,6		
İllik	35268,1	102,5		

**Pərakəndə ticarət dövriyyəsinin məhsul qrupları üzrə
dövriyyəsi və indeksləri**

	Ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları		Qeyri-ərzaq məhsulları	
	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manatla	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
2017				
Yanvar	1298,2	100,8	1277,5	101,7
Fevral	1200,6	100,4	1149,7	103,1
Mart	1540,5	100,4	1459,6	103,2
I rüb	4039,3	100,7	3886,8	102,6
Aprel	1131,6	100,7	1168,0	102,9
May	1358,1	101,9	1334,5	103,7
İyun	1571,1	101,6	1693,5	101,2
II rüb	4060,8	101,4	4196,0	102,5
Yanvar- iyun	8100,1	101,0	8082,8	102,5
İyul	1462,2	102,1	1342,2	102,0
Avqust	1420,7	101,3	1315,0	104,9
Sentyabr	1573,1	103,4	1504,7	103,3
III rüb	4456,0	102,3	4161,9	103,4
Yanvar – sentyabr	12556,1	101,4	12244,7	102,9
Oktyabr	1628,7	102,5	1604,4	102,9
Noyabr	1439,0	104,9	1389,9	102,6
Dekabr	2259,6	104,4	2145,7	106,6
IV rüb	5327,3	103,6	5140,0	104,2
Yanvar dekabr	17883,4	101,9	17384,7	103,1
2018				
Yanvar	1411,4	101,7	1383,2	103,0
Fevral	1279,9	101,8	1240,4	103,4

İctimai iaşə dövriyyəsinin dinamikası

	2017-ci il		2018-ci il	
	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	min manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	88 695,6	100,3	97 479,7	103,5
Fevral	88 766,8	103,4	95 550,8	103,8
Mart	102 270,9	103,7		
I rüb	279 733,3	100,6		
Aprel	86 638,2	102,1		
May	105 914,2	102,3		
İyun	129853,0	102,5		
II rüb	322 405,4	102,3		
Yanvar-iyun	602 138,7	102,1		
İyul	116 113,7	105,3		
Avqust	108 780,2	105,0		
Sentyabr	118 189,6	104,3		
III rüb	343 083,5	104,9		
Yanvar-sentyabr	945 222,2	103,2		
Oktyabr	128 024,4	102,9		
Noyabr	131 083,0	104,1		
Dekabr	197 432,5	105,9		
IV rüb	456 539,9	105,0		
İllik	1 401 762,1	103,4		

Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər (aylar üzrə)

	2017-ci il		2018-ci il	
	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə	milyon manat	əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, faizlə
Yanvar	700,6	97,3	737,5	101,3
Fevral	514,9	99,2	536,7	101,5
Mart	700,4	101,0		
I rüb	1 915,9	98,6		
Aprel	509,9	103,1		
May	597,7	101,8		
İyun	698,8	101,7		
II rüb	1 806,4	102,2		
Yanvar-iyun	3 722,3	100,4		
İyul	722,4	100,9		
Avqust	719,4	101,1		
Sentyabr	815,3	102,1		
III rüb	2 257,1	101,4		
Yanvar-sentyabr	5 979,4	100,8		
Oktyabr	778,1	102,1		
Noyabr	775,0	101,6		
Dekabr	1 103,5	102,9		
IV rüb	2 656,6	102,4		
İllik	8 636,0	101,2		

**2018-ci ilin yanvar ayında Azərbaycanın tərəfdaş ölkələrlə
xarici ticarət göstəriciləri**

(Gömrük statistikasına)

min ABŞ dolları

Ölkələrin adı	Dövriyyə	İdxal	İxrac
Cəmi	1727332,8	688625,6	1038707,2
o cümlədən:			
İtaliya	297817,0	17583,2	280233,8
Rusiya	163984,8	125857,6	38127,2
İsrail	138815,9	2391,4	136424,5
Türkiyə	124374,1	89073,0	35301,1
Almaniya	96981,9	50367,7	46614,2
Amerika Birləşmiş Ştatları	96858,8	26917,7	69941,1
Avstriya	86802,2	3367,4	83434,8
Çexiya	84913,0	2967,8	81945,2
Çin	69627,5	65269,0	4358,5
Kanada	68171,7	772,0	67399,7
İndoneziya	67969,5	1742,8	66226,7
Belarus	58107,4	55871,5	2235,9
Gürcüstan	43362,9	4352,1	39010,8
Yunanıstan	38436,5	638,8	37797,7
İsveçrə	33975,4	16124,8	17850,6
Ukrayna	31597,1	28577,6	3019,5
İran İslam Respublikası	24076,9	22404,8	1672,1
Türkmənistan	21452,7	20256,3	1196,4
Qazaxıstan	18466,6	15416,0	3050,6
Koreya Respublikası	16430,0	16430,0	-
Birləşmiş Krallıq	16090,9	15645,9	445,0
Yaponiya	12383,0	11532,8	850,2
Əfqanıstan	11293,2	-	11293,2
Litva	8167,8	7717,3	450,5
Fransa	7835,2	7437,6	397,6
Digər ölkələr	89340,8	79910,5	9430,3

Azərbaycanın xarici ticarət saldosu

milyon ABŞ dolları

Dövr	2018-ci il			2017-ci il		
	Xarici ticarət saldosu	o cümlədən:		Xarici ticarət saldosu	o cümlədən:	
		MDB üzvü dövlətləri	digər ölkələr		MDB üzvü dövlətləri	digər ölkələr
Yanvar	350,1	-200,8	550,9	658,8	-52,4	711,2
Fevral				753,5	-121,7	875,2
Mart				628,3	-43,3	671,6
I rüb				2040,6	-217,4	2258,0
Aprel				569,6	-107,8	677,4
May				588,0	-94,8	682,8
İyun				509,5	-34,8	544,3
II rüb				1667,1	-237,4	1904,5
I y/illik				3707,7	-454,8	4162,5
İyul				145,8	-129,1	274,9
Avqust				450,4	-93,8	544,2
Sentyabr				283,0	-171,4	454,4
III rüb				879,2	-394,3	1273,5
9 aylıq				4586,9	-849,1	5436,0
Oktyabr				130,1	-160,1	290,2
Noyabr				237,6	-158,6	396,2
Dekabr				75,0	-178,3	253,3
IV rüb				442,7	-497,0	939,7
İllik				5029,6	-1346,1	6375,7

**2018-ci ilin yanvar ayında ixrac olunan
mühüm növ məhsullar**

Malların adı	2018-ci ilin yanvar ayında		2017-ci ilin yanvar ayına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min dollar)	miqdarı	məbləği
Təzə tərəvəz, ton	8553,5	9011,0	125,9	142,6
Təzə meyvə, ton	25315,1	25820,0	159,0	145,9
Kartof, ton	53,8	21,5	-	-
Çay, ton	56,6	371,0	70,5	71,2
Bitki yağları, ton	384,4	438,3	41,8	42,1
Marqarin, qida üçün yararlı digər qarışıqlar, ton	156,7	155,3	187,4	2,3 d.
Şəkər, ton	876,9	537,5	38,5	37,2
Meyvə və tərəvəz konservləri, ton	244,3	371,3	105,3	137,2
Meyvə və tərəvəz şirələri, ton	513,5	688,0	133,4	185,7
Təbii üzüm şərabları və üzüm suslosu, min dkl	23,9	355,7	2,2 d.	182,7
Tütün, ton	555,0	1938,2	108,4	98,8
Bentonit gili, ton	9332,9	615,3	69,8	74,6
Xam neft, min ton	1811,6	874821,6	75,7	91,0
Xam neft, min ton (ARDNŞ və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	2805,2	1329041,5	99,7	125,8
Reaktiv mühərriklər üçün və digər məqsədlər üçün kerosin, ton	11486,9	6841,5	165,1	2,1 d.
Ağır destilyatlar və ya digər məqsədlər üçün qazoyllar, ton	16774,0	9026,2	35,5	54,3
Maye qaz, ton	9933,3	1331,8	122,8	94,9
Təbii qaz, mlyn. kub metr	144,7	22727,9	58,6	67,2
Təbii qaz, mlyn. kub metr (ARDNŞ və ABƏŞ-in məlumatlarına əsasən)	927,1	72811,2	100,7	134,1
Neft koksu, ton	20014,5	1200,9	174,5	174,5
Polietilen, ton	10053,8	9672,9	130,4	120,0
Pambıq lifi, ton	4075,1	6523,7	96,6	113,3
Pambıq ipliği, ton	656,3	1568,3	152,7	155,3
Qara metallardan borular, ton	4044,2	3460,2	92,0	97,3
Emal olunmamış alüminium, ton	2325,8	4543,1	74,9	107,0

**2018-ci ilin yanvar ayında idxal olunan
mühüm növ məhsullar**

Malların adı	2018-ci ilin yanvar ayında		2017-ci ilin yanvar ayına nisbətən, faizlə	
	miqdarı	məbləği (min dollar)	miqdarı	məbləği
İribuynuzlu heyvan əti, ton	776,3	2264,7	124,9	161,2
Quş əti və onun əlavə məhsulları, ton	1679,7	1593,2	3,3 d.	2,2 d.
Kərə yağı, digər süd yağları və pastaları, ton	840,6	4935,6	66,0	123,9
Kartof, ton	13906,0	2645,2	75,1	73,1
Təzə tərəvəz, ton	1358,6	730,8	56,5	55,6
Təzə meyvə, ton	9247,9	7409,6	134,8	139,3
Çay, ton	1069,4	4155,0	149,8	153,4
Buğda, min ton	121,5	21720,4	2,1 d.	2,0 d.
Bitki yağları, ton	7303,0	6758,2	5,1 d.	4,8 d.
Xam şəkər və şəkər, ton	11533,1	5177,5	42,7	42,0
Sement və sement klinkerləri, ton	2111,5	913,6	2,0 d.	3,5 d.
Mineral gübrələr, ton	19176,4	6230,6	141,4	177,7
Polietilen, ton	2565,9	3458,6	4,4 d.	5,0 d.
Rezin şinlər, min ədəd	202,5	4461,0	179,8	147,2
Polad prokatı, ton	26202,8	17505,9	114,2	135,0
Qara metallardan çubuqlar, ton	6828,4	4180,6	164,8	138,6
Qara metallardan küncüklər, ton	2872,6	2278,8	192,8	2,4 d.
Qara metallardan borular, ton	16006,4	21272,1	2,7 d.	3,1 d.
Məişət kondisionerləri, ədəd	2205	797,9	91,8	107,2
Məişət soyuducuları, ədəd	1015	362,1	152,9	171,4
Paltaryuyan maşınlar, ədəd	13674	1923,5	117,3	139,5
Hesablama maşınları, blok və qurğuları, ədəd	31716	3261,1	3,0 d.	140,2
Minik avtomobilləri, ədəd	908	X	2,2 d.	X
Avtobuslar, ədəd	4	114,6	133,3	172,9
Yük avtomobilləri, ədəd	73	746,3	178,0	104,2
Oturacaq, ofis, mətbəx, yataq və digər mebellər, ədəd	35154	4028,7	99,3	98,9

**2018-ci ilin yanvar ayında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər
(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə, daimi qiymətlərlə)**

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxıstan	Qırğızıstan	Moldova	Rusiya	Taciki- stan	Özbəki- stan	Ukrayna
Ümumi Daxili Məhsul	102,0	105,0 ¹⁾	104,6	104,0 ²⁾	102,3	103,8 ¹⁾	101,5 ²⁾ *	107,1 ²⁾		101,8 ³⁾
Sənaye məhsulunun ümumi həcmi	101,5	113,9	109,7	105,2	102,7	103,4 ²⁾	102,9	114,8		103,6
Sənaye məhsulu istehsalçılarının qiymət indeksi	117,2	105,2	108,4	112,2	105,2	101,9	105,0	104,7		122,0
Əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər	94,5	119,7	126,2	165,4	101,5	101,3 ²⁾	104,2 ¹⁾	в 1,8 p.		122,1 ²⁾
Ümumi istifadədə olan dəmir yolu ilə yük daşınması	83,8	108,3	127,5	106,4	94,1 ⁴⁾	131,2	103,4	116,8		80,0
Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	102,4	107,9	109,5	104,3	103,3		102,8	101,4		109,6
o cümlədən satış müəssisələrinin pərakəndə əmtəə dövriyyəsi	103,6	109,4	112,0	102,4	106,1	95,4 ⁵⁾	103,4	109,9		109,5
İstehlak qiymətlərinin indeksi	105,5	102,7	104,5	106,8	103,2	106,5	102,2	106,5		114,1
Əhalinin gəlirləri (faktiki qiymətlərlə)	111,7 ⁶⁾		108,7 ²⁾				102,9 ⁷⁾ *			
Əhalinin mal alınması və xidmətlərə xərcləri (faktiki qiymətlərlə)	107,9 ⁶⁾						106,5*			
Sərəncamda qalan real gəlirlər	51,3 ⁶⁾		102,4 ²⁾				100,0 ⁷⁾ *			
İqtisadiyyatda işləyənlərin orta aylıq əmək haqqı	105,7 ²⁾	110,2*	118,9	107,2*	106,7 ²⁾	112,1 ²⁾	108,5*	119,5 ²⁾		137,1 ²⁾
İşçi qüvvəsinin müayinəsi əsasında işsizlərin ümumi sayı				100,1*			91,3*			
Məşğulluq xidməti orqanlarından rəsmi qeydiyyatdan keçmiş işsizlərin sayı (dövrün sonuna)	110,9	86,6	59,7	168,1	103,2	81,1	86,7	93,5 ²⁾		88,3

...ardı

**2018-ci ilin yanvar ayında MDB ölkələri üzrə əsas sosial-iqtisadi göstəricilər
(ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən faizlə, daimi qiymətlərlə)**

	Azərbaycan	Ermənistan	Belarus	Qazaxı- stan	Qırğızı- stan	Moldova	Rusiya	Taciki- stan	Özbəki- stan	Ukrayna
İxrac (faktiki qiymətlərlə) ¹⁾ -cəmi	77,6 ⁸⁾	145,2	124,1 ²⁾	131,6 ²⁾	113,8 ²⁾	118,6 ²⁾	125,3 ⁹⁾	129,0		119,0 ²⁾
o cümlədən										
MDB dövlətlərinə	136,5	131,2	119,0	128,9	124,0	111,8	124,7	123,8		114,7
MDB üzvü olmayan dövlətlərə	74,5	150,2	132,5	132,2	107,5	120,3	125,4	113,6		119,8
İdxal (faktiki qiymətlərlə) ¹⁾ - cəmi	83,9 ⁸⁾	148,9	124,0 ²⁾	115,5 ²⁾	112,0 ²⁾	120,2 ²⁾	124,1 ⁹⁾	192,5		126,4 ²⁾
o cümlədən										
MDB dövlətlərinə	97,5	120,8	127,3	121,9	118,1	117,4	123,0	129,2		134,0
MDB üzvü olmayan dövlətlərdən	79,6	168,4	119,0	110,3	107,3	121,1	124,3	295,6		124,2

¹⁾ 2017-ci ilin yanvar-sentyabrı 2016-cı ilin yanvar-sentyabrına nisbətən

²⁾ 2017-ci ilin yanvar-dekabrı 2016-cı ilin yanvar-dekabrına nisbətən

³⁾ 2017-ci ilin IV rübü 2016-cı ilin IV rübünə nisbətən.

⁴⁾ Yüklənmiş yüklər

⁵⁾ 2017-ci ilin dekabrı 2016-cı ilin dekabrına nisbətən. Ticarət müəssisələrinin avtomobil və motosikllər nəzərə alınmadan əmtəə satışından əldə olunan gəlirləri.

⁶⁾ Milli hesablar sisteminin metodologiyasına əsasən.

⁷⁾ Müqayisəlik üçün göstərici 2017-ci ilin yanvar ayında pensiyaçılara 5000 rubl məbləğində ödənilən birdəfəlik müavinət nəzərə alınmadan hesablanmışdır

⁸⁾ 2017-ci ilin yanvar-dekabrı 2016-cı ilin yanvar-dekabrına nisbətən. Müqayisəli qiymətlərlə verilir.

⁹⁾ 2017-ci ilin yanvar-dekabrı 2016-cı ilin yanvar-dekabrına nisbətən. Rusiya Bankının tədiyə balansının məlumatlarına əsasən.

* Qiymətləndirmə

Qeyd: Ukrayna üzrə məlumatlar Ukraynanın Dövlət statistika xidmətinin rəsmi saytından götürülmüşdür.

Ümumi daxili məhsul (ÜDM) milli hesablar sisteminin ən mühüm göstəricilərindən biridir. ÜDM həm istehsal, həm də xidmətlər sahələrində rezident vahidlərin iqtisadi fəaliyyətinin son nəticəsini xarakterizə edir və bu vahidlərin son istehlak üçün məhsul və xidmətlər istehsalı üzrə yaratdığı əlavə dəyərin həcmi ilə ölçülür.

ÜDM ölkədə məhsul və xidmətlər istehsalçıları arasında bölüşdürülən ilkin gəlirlərin, yəni muzzdlu işçilərə verilən əmək haqqının, istehsala və idxala görə xalis vergilərin, ümumi mənfəətin və ümumi qarışıq gəlirlərin məbləği, başqa sözlə desək gəlirlər üsulu ilə də müəyyənləşdirilə bilər.

Ümumi daxili məhsuldan istifadə edilməsi (xərclər üsulu) məhsul və xidmətlərin son istehlakını, əsas kapitalın ümumi yığımını, maddi dövriyyə vəsaitləri ehtiyatlarının dəyişməsinə, qiymətlilərin (sərvətlərin) xalis əldə edilməsini və məhsul və xidmətlərin ixrac və idxal saldosunu özündə birləşdirir.

Məhsula və idxala xalis vergilər - subsidiyalar çıxılmaqla məhsula və idxala vergilərdir.

Məhsula görə vergi və idxal (ixrac) vergiləri. Məhsula görə vergilər adətən məhsul və ya xidmət vahidinə görə, yəni rezidentlər tərəfindən istehsal edilən, satılan və ya idxal edilən məhsul və xidmətlərin miqdarına, yaxud dəyərinə mütənəsib olaraq alınan vergilərdir. Onlara əsasən aşağıdakı vergilər aid edilir:

- əlavə dəyər vergisi (ƏDV);
- aksizlər, satışa görə vergilər və s;
- ayrı-ayrı xidmət növlərinə görə vergilər (nəqliyyat, rabitə xidmətlərinə görə vergilər, sığorta vergiləri, reklam, əyləncələrə, oyun və lotereyalara, idman tədbirlərinə görə vergilər və s);
- dövlətin gəlirini artırmaq məqsədilə müəyyən növ məhsul və xidmətlərin istehsalına və yerləşdirilməsinə qanunla inhisar hüququ verilən dövlət müəssisələrinin mənfəəti (fiskal inhisarçıların mənfəəti);
- idxal və ixrac vergiləri, gömrük rüsumları.

İstehsal və idxala subsidiyalar müəssisələrin cari istehsal fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq dövlət tərəfindən verilən və qaytarılmayan cari ödəmələrdir.

Məhsula görə subsidiyalar adətən rezidentlər tərəfindən istehsal edilən, satılan və ya idxal edilən məhsul və xidmətlərin miqdarına və ya dəyərinə mütənasib olaraq ödənilən subsidiyalardır. Subsidiyalara müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulun satış qiymətinin orta istehsal xərclərindən aşağı təyin edilməsi nəticəsində baş verən daimi zərərlərə görə dövlət büdcəsindən müntəzəm ödəmələr, ixrac və idxal subsidiyaları və s. aiddir.

Müqayisəli qiymətlərlə ÜDM (əvvəlki ilin eyni dövrünə nisbətən) istehsal olunmuş ÜDM üzrə aparılır.

Bu zaman iqtisadiyyatın sahələrində yaradılmış əlavə dəyərin müqayisəli qiymətlərlə həcmi əvvəlki ilin eyni dövrünün orta qiymətləri ilə qiymətləndirilmiş buraxılışın və aralıq istehlakın arasındakı fərq kimi alınır. Məhsul buraxılışının müqayisəli qiymətlərlə hesablanması iki üsul ilə həyata keçirilə bilər:

- müvafiq qiymət indeksi vasitəsi ilə deflyasiya;
- fiziki həcm indeksləri və natural indikatorlar vasitəsilə baza dövrünün məlumatlarının ekstrapolyasiyası.

ÜDM-in indeks-deflyatoru cari dövrün qiymətlərində hesablanmış ÜDM-in əvvəlki ilin eyni dövrünün orta qiymətlərində hesablanmış ÜDM-in həcminə nisbətidir. Məhsul və xidmətlərin qiymət indeksindən fərqli olaraq ÜDM-in deflyatoru istehsalatda qiymətlərin, eləcə də xalis vergilərin nominal həcmnin dəyişməsinə xarakterizə edir.

Sənaye məhsulunun (işlərin, xidmətlərin) həcminə - əsas fəaliyyəti sənaye olan müəssisələr (hüquqi şəxslər) və onların ayrı-ayrı xüsusişdirilmiş bölmələri, hüquqi şəxs yaratmadan sənaye fəaliyyəti göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən, habelə ev təsərrüfatları tərəfindən satılmaq üçün istehsal olunmuş sənaye məhsulunun, sənaye xarakterli işlərin, xidmətlərin həcmi daxil edilir. Bura sənaye müəssisəsinin və fərdi sahibkarın bütün bölmələri tərəfindən kənara satılmış, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə verilmiş,

özünün əsas fondlarının (vəsaitlərinin) tərkibinə daxil edilmiş, eləcə də əmək haqqı kimi öz işçilərinə verilmiş məmulat və məhsulların dəyəri, həmçinin hesabat dövründə və ya əvvəllər istehsal olunmasından asılı olmayaraq hesabat dövründə kənara, özünün əsaslı tikintisinə və qeyri-sənaye bölmələrinə satılmış özünün istehsalı olan yarımfabrikatların dəyəri daxil edilir. Dəyəri hazır məhsulun istehsalçısı tərəfindən ödənilməyən xammal və materiallardan hazırlanan məmulat bu xammal və materialların dəyəri çıxılmaqla faktiki qüvvədə olan buraxılış qiymətləri ilə sənaye məhsulunun həcminə daxil edilir. Sənaye müəssisələrində məhsulun həcmi zavoddaxili dövriyyənin dəyəri nəzərə alınmadan zavod metodu ilə müəyyən edilir.

Sənaye məhsulunun fiziki həcm indeksi - sənaye fəaliyyəti nəticəsində istehsal edilmiş məhsul kütləsinin müqayisə edilən dövrə nisbətdə dəyişməsinə xarakterizə edən nisbi göstəricidir. 2001-ci ildən tətbiq olunan metodologiyaya əsasən sənaye məhsulunun fiziki həcm indeksi məhsulun natura ifadəsində istehsalına əsaslanmaqla yanaşı, aqreqasiya zamanı çəki kimi dəyər ifadəsində “məhsul buraxılışı” göstəricisi deyil, beynəlxalq təcrübəyə uyğun olaraq “əlavə dəyər” göstəricisi əsasında hesablanır.

Əsas kapitala investisiyalar – bütün növ əsas fondların alınmasına, yaradılmasına və təkrar istehsalına, habelə maddi istehsalın digər formada inkişafına yönəldilmiş kapital qoyuluşlarının məcmusudur. Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar - tikinti-quraşdırma işlərinə, quraşdırılması tələb olunan və ya tələb olunmayan, tikili və obyektlərin smetasına daxil olan və ya daxil olmayan maşın və avadanlıqların alınmasına və quraşdırılmasına, işçi və məhsuldar heyvanların alınmasına, çoxillik əkmələrin və meşə zolaqlarının salınmasına, istehsal olunmayan aktivlərə mülkiyyət hüququnun verilməsinə, qeyri-maddi əsas fondların (layihə-axtarış işləri, proqram təminatı, məlumat bazası, incəsənət və əyləncəli janr əsərlərinin orijinalları və s.) alınmasına və hazırlanmasına, əsas fondların dəyərinin artırılmasına yönəldilən sair işlərin yerinə yetirilməsinə sərf edilən xərclərin cəmindən ibarətdir. Əsas kapitala yönəldilmiş investisiyaların

maliyyələşdirmə mənbələri müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri, büdcə vəsaitləri (dövlət büdcəsi və ya yerli büdcələr), əhalinin şəxsi vəsaitləri, bank kreditləri, büdcədən kənar fondların vəsaitləri və digər vəsaitlər ola bilər.

Tikinti-quraşdırma işlərinə sərf edilən vəsait – yeni tikilən, yenidən qurulan, genişləndirilən bütün növ bina və qurğuların layihə-smeta sənədlərində yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmuş tikinti işlərinə və tikintinin smetasına daxil olan və daxil olmayan avadanlıqların quraşdırılması işlərinə sərf edilmiş vəsaitlərin yekunundan ibarətdir.

Məhsul istehsalı obyektlərinin tikintisi – sənaye, kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı, balıqçılıq və tikinti fəaliyyət sahəsi obyektlərinin inşasına yönəldilmiş vəsaitin həcmi daxildir.

Xidmət sahələri obyektlərinin tikintisi – ticarət, nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, informasiya və rabitə, daşınmaz əmlak, təhsil, səhiyyə, istirahət, əyləncə və incəsənət və digər xidmət sahələri obyektlərinin inşasına yönəldilmiş vəsaitin həcmi daxildir.

Neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər – xam neftin, təbii qazın hasilatı və neft məhsullarının istehsalı ilə məşğul olan müəssisələrin əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitləridir.

Qeyri-neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş vəsaitlər dedikdə, neft sektoru üzrə əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar istisna olmaqla, ölkə iqtisadiyyatının bütün fəaliyyət sahələrində əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar başa düşülür.

Xarici mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş xarici vəsaitlər – xarici sərmayədarlar tərəfindən yeni tikintiyə, yenidənqurma və genişləndirmə üzrə tikinti işlərinə, maşın və avadanlıqların əldə edilməsinə sərf edilən investisiyalar aiddir. Buraya həmçinin tikinti işlərində istifadə edilmiş xarici kreditlər, qrantlar və humanitar yardımlar hesabına istifadə edilmiş vəsaitlər də daxildir.

Daxili mənbələrdən əsas kapitala yönəldilmiş daxili vəsaitlər mənşəyi xarici vəsaitlər olmayan, ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə və təşkilatların öz vəsaitləri, büdcə vəsaiti

(dövlət büdcəsi və ya yerli büdcə), ölkə vətəndaşlarının şəxsi vəsaitləri və ölkə banklarının kreditləri hesabına əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitlərin məcmusudur.

Podrat müqavilələri ilə yerinə yetirilən tikinti işlərinin həcmində – tikinti müəssisələri ilə tikinti işlərinin həyata keçirilməsini maliyyələşdirən sifarişçi müəssisə və təşkilatlar arasında bağlanmış müqavilələr əsasında tikinti müəssisələrinin öz gücləri ilə yerinə yetirdikləri bütün növ tikinti işlərinin və xidmətlərin dəyəri aiddir. Bu işlərə tikinti-quraşdırma (yeni tikinti, yenidənqurma, genişləndirmə), əsaslı təmir, cari təmir və digər işlərin və xidmətlərin dəyəri daxildir.

İstifadəyə verilmiş yaşayış evlərinin ümumi sahəsi – ümumi sahəyə mənzildəki bütün otaqların sahəsi, mətbəxlərin, dəhlizlərin, sanitar qovşaqlarının, vanna və qarderobların, anbarların, eyvanların, lociyaların və digərlərin sahəsi daxildir.

Yaşayış evlərində mənzillər – daimi yaşayış üçün istifadə olunan, başqa yaşayış mənzilləri ilə daxili əlaqəsi olmayan və özünün pilləkən meydançasına, ümumi dəhlizə və ya bilavasitə küçəyə çıxış yolu olan sahədir. Mənzil bir neçə otaqdan ibarət ola bilər.

Kənd, meşə və balıqçılıq təsərrüfatının ümumi məhsulu dedikdə, bu sahədə (kənd, meşə və balıqçılıq) həm satış, həm də şəxsi istehlak məqsədilə istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin ümumi dəyəri nəzərdə tutulur. O, bitkiçilik və heyvandarlıqda, ovçuluq, meşəçilik və balıqçılıq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulların (xidmətlərin) dəyəri əsasında formalaşır.

Bitkiçilik və heyvandarlığın ümumi məhsuluna istehsal olunmuş bitkiçilik və heyvandarlıq məhsullarının dəyəri, bitkiçilikdə bitməmiş istehsalın dəyərinin dəyişməsi və göstərilmiş kənd təsərrüfatı xidmətlərinin dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş bitkiçilik məhsulunun dəyərinə kənd təsərrüfatı bitkiləri məhsullarının – dənli, texniki bitkilərin (yağlı bitkilərin toxumları, şəkər çuğunduru, tütün və s.), kartof, tərəvəz və bostan bitkilərinin, meyvə və giləmeyvənin, digər bitkiçilik məhsullarının (yemlik kökümeyvələri, quru ot, küləş, senaj, silos, güllər və s.) dəyəri daxil edilir.

Bitkiçilikdə bitməmiş istehsalın dəyərinə torpağın becərilməsinə çəkilən xərclər (payız şumlaması, herik şumlanması, məhsulu gələcək dövrlərdə əldə olunacaq payızlıq taxılın əkini üçün zəmin hazırlanması), yatırım xərcləri, bağların becərilmə və saxlanma xərcləri daxildir.

Heyvandarlıqda istehsal olunmuş məhsulların dəyəri kənd təsərrüfatı heyvanlarından alınmış məhsulların (süd, yumurta, yun, dəri və s.) dəyəri, kəsim üçün satılmış mal-qara və quşların dəyəri, arıçılıq və xəzli heyvandarlıq məhsullarının dəyərindən ibarətdir.

Göstərilmiş kənd təsərrüfatı xidmətlərinin dəyərinə tarlaçılıq, açıq torpaqda tərəvəzçilik və gülçülük sahəsində, qorunan torpaqlarda becərilmə üzrə, bağçılıq, üzümçülük sahəsində və digər çoxillik əkmələrə göstərilən xidmətlər, aqromeliorasiya xidmətləri, kənd təsərrüfatı bitkilərinin xəstəlik və ziyanvericilərdən qorunması, gübrələrin hazırlanması və gətirilməsi, heyvanların yetişdirilməsi, məhsul yığımından sonrakı kənd təsərrüfatı xidmətləri, çoxaldılma üçün toxumun emal və hazırlanması, tinglik xidmətlərinin dəyəri daxildir.

Ovçuluq təsərrüfatlarında istehsal olunmuş məhsulun dəyərinə vəhşi heyvanların və ov quşlarının ovlanmasından əldə olunmuş dəyər, ovçuluq təsərrüfatının aparılması (vəhşi heyvanların qorunması, onların sayının və yayılmasının uçotu, ovçuluq təsərrüfatlarının yaradılması və ovçuluq təsərrüfatlarında iqtisadi müşahidələrin aparılması və s.) xərcləri, vəhşi heyvanların və ov quşlarının yetişdirilməsi və ovlanması üçün göstərilən xidmətlərin dəyəri daxil edilir.

İstehsal olunmuş meşəçilik və ağac tədarükü məhsullarının dəyərinə meşəyə qulluq və əsas istifadə ilə bağlı doğranmanın gedişində alınmış oduncaq, meşə əkmələrinin rekonstruksiyası ilə əlaqədar kəsmələr və seçmə sanitariya kəsmələr, meşələrin becərilməsi, bərpası və salınması xərcləri, meşəçilik və ağac tədarükü ilə əlaqədar xidmətlərin dəyəri aid olunur.

Balıqçılıq və dəniz məhsullarının dəyərinə ovlanmış balığın, dəniz məhsullarının (xərçəngkimilər, molyusklar, tısbağalar, suitilər, dəniz kirpisi, təbii mirvarilər, mərcanlar,

yosunlar və s.) dəyəri, dəniz orqanizmlərinin və bitkilərinin yetişdirilməsinə, mühafizəsinə çekilən xərclər, biotexniki tədbirlərin yerinə yetirilməsi (süni kürütökmə yerlərinin quraşdırılması balıq ehtiyatlarının artırılması, vətəgə əhəmiyyətli balıqların təkrar istehsalı), balıqçılıq və balıq ovlanması ilə bağlı göstərilən xidmətlərin dəyəri daxildir.

Mal-qaranın sayı haqqında məlumatlar kənd təsərrüfatı müəssisələri üzrə rəsmi statistik hesabat formaları, fərdi sahibkar, ailə kəndli və ev təsərrüfatları üzrə kənd ərazi icra dairələrinin (vahidlərinin) hesabatları və seçmə müayinə materiallarına əsasən hesablanması yolu ilə müəyyən olunur.

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması - mülkiyyət və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq əsas fəaliyyəti nəqliyyat işi olan hüquqi şəxslər-müəssisələr və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslər tərəfindən kommersiya məqsədilə daşınmış yüklərin həcmidir.

Nəqliyyat sektorunda yük dövriyyəsi - nəqliyyat müəssisələri və hüquqi şəxs yaratmadan avtomobil nəqliyyatı sahəsində fəaliyyət göstərən fiziki şəxslərin-fərdi sahibkarların nəqliyyat vasitələrinin daşdığı yükün həcmi daşınmış məsafə ilə əlaqədə ton-kilometrlərlə ifadə edir. Bu göstərici hər bir reys üzrə daşınmış yükün tonla miqdarının daşınma məsafəsinə-kilometrlərə vurulması hasillərinin cəmi kimi hesablanır.

Nəqliyyat sektorunda sənişin daşınması - ölkə ərazisində və beynəlxalq marşrutlarda bütün növlərdən olan qatarlar, gəmilər, avtobus, taksi, təyyarə və metro vasitəsi ilə daşınmış sənişinlərin sayını əhatə edir. Sənişin daşınmasının həcmi, gediş haqqını almaq üçün tətbiq edilən tarif dərəcəsinə asılı olmayaraq, ölkə daxilində və beynəlxalq xətlərdə daşınmış sənişinlərin hamısı (pulsuz getmək hüququ olan sənişinləri də daxil etmək şərti ilə) daxildir.

Nəqliyyat sektorunda sənişin dövriyyəsi – sənişindəşımə nəqliyyatının işinin həcmi məsafə ilə xarakterizə edir və sənişin-kilometrlə ölçülür. Sənişin dövriyyəsi daşınmış sənişinlərin sayını onların daşınma məsafəsinə vurmaq yolu ilə hesablanır.

İnformasiya və rabitə xidmətlərinin həcmi – informasiya və rabitə müəssisələrinin əsas fəaliyyətindən əldə olunan gəlirlərin ümumi həcmidir və bu göstərici idarə, müəssisə və təşkilatlara, habelə əhaliyə göstərilmiş informasiya və rabitə xidmətləri müqabilində informasiya və rabitə müəssisələrinin əldə etdiyi pul vəsaitinin cəmini xarakterizə edir. Bura, proqramların tərtib edilməsi, radio və televerilişlərin translyasiya edilməsi, proqram təminatının işlənməsi, bu sahədə məsləhətlər, sənədli elektrik rabitəsi, şəhərlərarası və beynəlxalq telefon rabitəsi, şəhər telefon rabitəsi, kənd telefon rabitəsi, naqilli səs yayımı üzrə radiotezliklərin ayrılması, qeydiyyatı, istismarı və nəzarəti, mobil telefon rabitəsi, internet xidmətləri, DATA xidmətləri, simsiz telekommunikasiya xidmətləri və digər informasiya və rabitə xidmətləri üzrə əldə olunmuş gəlirlər daxildir.

Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi - əmtəələrin tədavül sferasından şəxsi istehlak sferasına hərəkətinin son mərhələsini, əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

İaşə əmtəə dövriyyəsi - iaşə şəbəkələri vasitəsi kulinariya məhsulları, xörəklər, yarımfabrikatlar, həmçinin aşpazlıq emalından keçməmiş digər əmtəələrin əhaliyə satışını əks etdirir.

Fiziki həcm indeksləri - göstəricilərin real həcmnin dəyişməsinə xarakterizə edir. Hesabat dövründəki göstəricinin baza dövrünün qiymətləri ilə həcmnin baza dövrü üzrə faktiki göstəriciyə faizlə nisbəti kimi hesablanır.

Pərakəndə və iaşə əmtəə dövriyyəsinə əsas fəaliyyət növü ticarət olan hüquqi və fiziki şəxslərin şəbəkələrinin, eləcə də iqtisadiyyatın digər sahələrinin əhaliyə istehlak malları satan müəssisələrinin göstəriciləri daxil edilir.

Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi iri və orta təşkilatlarda başdan-başa üsulla aylıq statistik uçot, kiçik müəssisələrdə, fiziki şəxslərin ticarət şəbəkələrində, bazar və yarmarkalarda isə baş məcmu şamil edilməklə aparılan rüblük seçmə müayinələr əsasında hesablanır.

Qalıq nisbi səviyyəsi - pərakəndə əmtəə dövriyyəsinin qalıq hesabına təmin oluna biləcək ticarət

günlərinin sayını əks etdirib, orta birgünlük əmtəə qalığının orta birgünlük əmtəə dövriyyəsinə nisbəti ilə ifadə olunur.

Əhaliyə göstərilən pullu xidmətlər - əhalinin sifarişi ilə, onun şəxsi tələbatını ödəmək üçün göstərilən və haqqı əhali tərəfindən ödənilən xidmətlərin həcmi əks etdirir.

İxrac - ölkədə istehsal olunmuş və ya başqa ölkələrdən gətirilmiş malların (təkrar ixrac) ölkə sərhədlərindən kənara göndərilməsidir. Ölkənin öz istehsalı sayılan mallara, həmçinin ölkəyə gətirilən və təkrar emal olunaraq əsas kəmiyyət və keyfiyyət göstəricilərini dəyişən xarici mənşəli mallar da daxil edilir.

İdxal - ölkədə istehlak etmək və ya təkrar ixrac edilmək üçün ölkə sərhədlərindən kənardan mal gətirilməsidir.

Xarici ticarət dövriyyəsi - idxal və ixracın dəyərinin cəmidir.

Xarici ticarət saldosu - ixrac və idxalın fərqidir. Əgər ixrac idxaldan çoxdursa müsbət saldo, idxal ixracdan çoxdursa mənfi saldo alınır.

Xarici ticarət əlaqələrində malların statistik dəyəri - qiymətlərin vahid bazisə gətirilməsi üçün, gömrük bəyannaməsinin qəbul edildiyi günə ölkənin Mərkəzi bankı tərəfindən qoyulmuş kursa uyğun olaraq ABŞ dolları ilə təyin edilir.

Xarici ticarət üzrə gömrük statistikasının göstəricilərinin müqayisəliliyinin təmin edilməsi məqsədilə malların statistik dəyəri:

- ixrac edilən mallar üçün - FOB qiymətləri ilə;
- idxal edilən mallar üçün - SİF qiymətləri ilə təyin edilir.

FOB qiymətlərində dəyərə, malların dəyəri və malların ixrac olunduğu ölkənin sərhədinə çatdırılması xidmətlərinin dəyəri daxil edilir.

SİF qiymətlərində dəyərə, malların dəyəri, malların ixrac olunduğu ölkənin sərhədinə və ixrac olunduğu ölkənin sərhədindən idxal olunduğu ölkənin sərhədinə qədər çatdırılması xidmətlərinin dəyəri daxil edilir.

İxracın idxalı örtmə əmsalı - ixracın həcmi idxalın həcmiə nisbətidir.

Xarici ticarət əlaqələrinə dair aylıq göstəricilər Dövlət Gömrük Komitəsinin məlumatları əsasında hazırlanır.

Ay ərzində idxal-ixraca dair Dövlət Gömrük Komitəsindən daxil olan düzəlişlər sonrakı aylarda dəqiqləşdirilir.

Əhalinin həyat səviyyəsi - əhalinin gəlirləri, xərcləri və qənaətlərinin həcmi və strukturunu xarakterizə edən əsas məlumat mənbəyi və əhalinin həyat səviyyəsinin sosial - iqtisadi təhlili üçün mühüm vasitələrdən biridir.

Balans əsasında əhalinin gəlir və xərclərinin ümumi həcmi və strukturu, real və nominal gəlirləri və alıcılıq qabiliyyəti müəyyən edilir, həmçinin əhalinin gəlirlərinin səviyyəsinə görə bölgüsü aparılır və digər iqtisadi hesablamalar həyata keçirilir. Əhalinin gəlir və xərcləri balansı ev təsərrüfatları sektorunun ardıcıl hesablarının bir hissəsi olmaqla, Milli hesablar sisteminin konsepsiyasına və metodologiyasına uyğun tərtib edilir və əhalinin gəlir və xərclərinin vəsaitlərin alınma mənbələri üzrə qruplaşdırmasına və onların xərclənməsi istiqamətlərinin təhlil edilməsinə imkan verir.

Əhalinin gəlirləri ev təsərrüfatları sektoruna ödənilən əmək haqqından, sahibkarlıq fəaliyyətindən və mülkiyyətdən daxilolmalar şəklində əldə etdiyi gəlirlərdən, həmçinin aldığı cari transferlərdən ibarətdir. Bu məlumatlar statistik və maliyyə hesabatlarının, seçmə müayinələrin və digər üsulların tətbiqi yolu ilə əldə edilən müxtəlif məlumatlar hesabına formalaşdırılır.

Əhalinin xərcləri əhalinin hesabat dövründə son istehlaka sərf etdiyi vəsaitlərdən, ödədiyi cari transferlərdən və kreditlər üzrə faizlərdən, **qənaətləri** isə maliyyə və qeyri maliyyə aktivlərinin artırılmasına yönəltdiyi vəsaitlərdən ibarətdir.

Əhalinin hər nəfərinə düşən gəlirlər, əhalinin hesabat dövrü ərzində əldə etdiyi ümumi gəlirlərin ölkə əhalisinin həmin dövrdəki ortaillik sayına bölməklə hesablanır.

Əhalinin sərəncamında qalan gəlirləri - əhalinin gəlirlərindən hesabat dövründə ödənilmiş cari transferlər

(vergilər, sosial sığorta və üzvlük haqqları və s.) çıxıldıqdan sonra qalan gəlirləridir.

Orta aylıq nominal əmək haqqı – hesablanmış əmək haqqı fondunun (vergilər çıxılmamaqla) orta kəmiyyətlərin hesablanması üçün qəbul edilmiş işçilərin sayına (hamiləlik və doğuşa, uşağı doğum evindən birbaşa övladlığa götürməyə, həmçinin uşağa baxmağa görə məzuniyyətə çıxanlar, əmək haqqı saxlanılmamaqla təhsil müəssisələrində təhsil almaq üçün əlavə məzuniyyətdə olan işçilər və işəgötürənin təqsiri olmadan qrup halında ödənişsiz məzuniyyət verilmiş işçilər istisna olmaqla) bölünməsi ilə müəyyən edilir.

Əmək haqqı fonduna, müvafiq iş vaxtı ərzində əmək funksiyasını yerinə yetirmək üçün işçiyə verilən pul və ya natura formasında hesablanan əmək haqqı, qanunvericiliyə uyğun olaraq işlənməyən vaxtda işçilərə verilən pul məbləği (məsələn hər il verilən məzuniyyət), iş rejimindən və əmək şəraitindən asılı olaraq həvəsləndirici ödəmələr, əlavələr, mükafatlar və birdəfəlik mükafatlar, kompensasiya ödəmələri aid edilir.

Real əmək haqqı – nominal əmək haqqının alıcılıq qabiliyyətini əks etdirir. Real əmək haqqının indeksi, nominal əmək haqqının indeksinin istehlak qiymətlərinin indeksinə bölünməsi yolu ilə müəyyən edilir.

Büdcə - Azərbaycan Respublikasının müvafiq dövlət hakimiyyəti və özünüidarəetmə orqanları vasitəsilə dövlətə və bələdiyyələrə məxsus vəzifə və funksiyaları yerinə yetirmək üçün lazım olan pul vəsaitinin yığılması və istifadə olunması üçün əsas maliyyə sənədidir.

Büdcə gəlirləri - Azərbaycan Respublikasının, Naxçıvan Muxtar Respublikasının və yerli özünüidarəetmə orqanlarının müvafiq qanunvericilik aktları ilə müəyyən olunmuş qaydada dövlət büdcəsinə, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsinə və yerli büdcələrə daxil olan vergilər, rüsumlar, digər ödənişlər və daxilolmalardır.

Büdcə xərcləri - büdcə təsnifatına uyğun olaraq dövlət büdcəsindən, Naxçıvan Muxtar Respublikasının büdcəsindən və yerli büdcələrdən qanunvericiliklə nəzərdə tutulan tələbatı ödəmək üçün ayrılan vəsaitdir.

Büdcə kəsiri (defisit) - büdcə xərclərinin gəlirlərlə təmin olunmayan məbləğidir.

Büdcə artıqlığı (profisit) - büdcə gəlirlərinin büdcə xərclərindən artıq olan məbləğidir.

Maliyyə nəticələrinin (mənfəət (+) zərər (-) saldosu) – təşkilatın bütün təsərrüfat əməliyyatlarında, mühasibat uçotu əsasında aydınlaşdırılmış son maliyyə nəticələridir ki, məhsul (mal və xidmətlər) satışından əldə edilən mənfəəti (zərər), əks etdirərək, təşkilatın digər əmlakından, əsas vəsaitlərdən və satışdankənar əməliyyatlardan alınan gəlirlərin bu əməliyyatlara çəkilən xərci qədər azaldılan hissəsidir.

Pul aqreqatı M2 Milli valyuta hesabatlarında, cari hesabatlarda və qeyri-maliyyə təşkilatları və fiziki şəxs depozitlərinin tədavüldə (bankdan kənar) olan nağd pulların həcmi və qalıq vəsaitini özündə əks etdirir.

İqtisadi fəal əhali – bütün işləyənləri və işsizləri özündə əhatə edir. İqtisadi fəal əhali iqtisadiyyatda məşğul olanlardan, hərbi qulluqçulardan və işsizlərdən ibarətdir.

İqtisadi qeyri-fəal əhali – əmək qabiliyyətli yaşda məşğul olmayan və müəyyən dövr ərzində iş axtarmayan şəxslər aid edilir. Bunlar yuxarı sinif şagirdləri, əyani təhsil alan tələbələr, yaşa, staja görə və güzəştli şərtlərlə pensiya alanlar, mülkiyyətdən gəlir alanlar, ev təsərrüfatında məşğul olanlar, xəstəyə qulluq edənlər, işləməyə ehtiyacı olmayanlar və s. şəxslərdir.

Məşğulluq – qanunvericiliyə uyğun olaraq, iqtisadi əmək fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərdir. İşin daimi, müvəqqəti, mövsümi, təsadüfi və ya birdəfəlik olub-olmamağından asılı olmayaraq muzzdla işləyənlər və müstəqil işləyənlər iqtisadiyyatda məşğul olanlara aid edirlər. Dövlət müəssisə və təşkilatlarında, xüsusi və qarışıq mülkiyyətdə olan müəssisələrdə, ailə kəndli təsərrüfatlarında işləyənlər, habelə fərdi əmək fəaliyyəti ilə məşğul olanlar, gəlir əldə etmək üçün öz şəxsi təsərrüfatlarında çalışanlar və ayrı-ayrı şəxslərə xidmət edənlər məşğulların sayında nəzərə alınır.

İşsizlər – işi (pul və ya gəlir gətirən məşğuliyyəti) olmayan, iş axtarmaqla məşğul olan, yəni dövlət və ya kommersiya məşğulluq xidmətinə müraciət edən, mətbuatda

elanlardan istifadə edən, birbaşa müəssisənin müdiriyyətinə və ya işəgötürənə müraciət edən, şəxsi əlaqələrdən istifadə edən və ya şəxsi işini təşkil etmək üçün təşəbbüs göstərən, müəyyən vaxt ərzində işə başlamağa hazır olan əmək qabiliyyətli yaşda olan əmək qabiliyyətli şəxslərdir.

Dövlət məşğulluq xidməti orqanlarında rəsmi qeydə alınmış işsizlər - dövlət məşğulluq xidməti orqanları tərəfindən işsiz statusu alan şəxslərdir. “Məşğulluq haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq, işi və qazancı olmayan, işə başlamağa hazır olub, dövlət məşğulluq xidməti orqanında iş axtaran kimi qeydiyyatata alınan, əmək qabiliyyətli yaşda olan əmək qabiliyyətli vətəndaşlardır.

İşsizliyin səviyyəsi – işsizlərin sayının iqtisadi fəal əhalinin sayında faizlə ölçülən xüsusi çəkisidir.

İstehlak qiymətləri indeksi (İQİ) – orta alıcılıq qabiliyyətli alıcının aldığı malların və istifadə etdiyi xidmətlərin qeydə alınmış məcmusunun dəyərinin ümumi dəyişməsinə səciyyələndirən nisbi göstəricidir. Bu göstərici müəyyən dövr ərzində istehlak edilən malların və xidmətlərin dəyişməz qaldığı şəraitdə əhalinin istehlak xərclərinin ümumi məbləğinin dəyişməsinə əks etdirir. İQİ-nin başlıca təyinatlı istehlak mallarının və xidmətlərin qiymət dinamikasının müəyyənəşdirilməsidir.

Sənaye məhsulları istehsalçılarının qiymət indeksi (SQİ) – baza sənaye müəssisələri və təşkilatlarının təmsilçi mallarının qiymət qeydiyyatı əsasında hesablanır. Qeydiyyat üçün cari ayda istehsal olunan və yüklənən məhsulların faktiki qiymətləri (əlavə dəyər vergisi, aksizlər, məhsulun maya dəyərinə aid olmayan daşınma xərcləri və s. vergi ödəmələri nəzərə alınmadan) götürülür. Sənaye məhsulları istehsalçılarının qiymət indeksi həm məhsullar, həm də iqtisadi fəaliyyət növlərinə görə hesablanır.

Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi (KTQİ) – kənd təsərrüfatı müəssisələri, fermer təsərrüfatları və ev təsərrüfatları tərəfindən müxtəlif kanallar üzrə realizə edilən kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətlərinin səviyyəsi və dinamikasını xarakterizə edir. Kənd təsərrüfatı

məhsullarının qiymətləri üzərində müşahidə kənd təsərrüfatı müəssisələrinin seçmə şəbəkəsi üzrə həyata keçirilir.

Alınmış məlumatlar kənd təsərrüfatı məhsullarının realizə şərtlərinin dəyişməsinin təhlilində və kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarının gəlirlərinin dəyişməsində qiymətin rolunun aydınlaşdırılmasında istifadə edilir.

Tikinti işlərinin qiymət indeksi - “Tikinti” iqtisadi fəaliyyət növünü xarakterizə edən qiymət statistikasının sisteminin göstəricilərindən biri hesab olunur və “tərkib elementləri” metodu ilə hesablanır. Tikintidə qiymətlərin dinamikası üçün ən vacib, tipik tikinti məhsullarının - yerüstü tikililər və yol qovşaqlarında istifadə olunan məhsulların müayinəsi aparılır.

İndeksin hesablanması üçün informasiya mənbəyi kimi tikinti təşkilatlarının seçmə şəbəkəsinin statistik müayinə məlumatları çıxış edir. Tikinti işlərinin hər bir növü üzrə hesabat və əvvəlki dövrün faktiki qiymətlərinin müqayisəsi yolu ilə fərdi indeksləri hesablanır. Daha yüksək səviyyələrdə qiymət indekslərinin aqreqasiyası zamanı seçilmiş tipik tikili növlərinin inşasında ilkin iş və elementlərin dəyər qiymətləndirilməsi ilə əsaslandırılmış çəki strukturundan istifadə olunur.

Tikintidə mövcud olan smeta-normativ bazasına əsaslanan tikinti elementləri bundan sonra respublika ərazisini təmsil edən tikililərin standart tipləri üzrə aqreqasiya olunur.

Nəqliyyat sektorunda yükdaşıma tariflərinin indeksləri - ayrı-ayrı nəqliyyat növlərinin yükdaşıma tariflərinin dəyişmə templərinin qiymətləndirilməsi üçün həmçinin, ümumi daxili məhsulun (ÜDM) artma (azalma) tempinin hesablanması üçün istifadə olunan deflyator indekslərin və digər makroiqtisadi göstəricilərin müəyyən edilməsi üçün nəzərdə tutulub. Onlar nəqliyyat təşkilatlarının müxtəlif nəqliyyat növləri vasitəsilə yükdaşımalardan əldə etdikləri gəlirlərdəki qiymət (tarif) amilinin xarakterizə edilməsi üçün istifadə edilir. Yükdaşıma tarifləri indeksləri makro səviyyədə proqnozların verilməsi və müxtəlif iqtisadi hesablamaların yerinə yetirilməsi zamanı tətbiq edilir. Yükdaşıma tarifləri indeksləri müxtəlif əlamətlərə; yükün

növünə, göndərmənin ölçüsünə, çatdırma vaxtına, daşınma məsafəsinə, daşınma ərazisinə, hərəkət edən tərkibin növünə, yükqaldırma səviyyəsinə və s. görə daşınan yüklərin strukturundakı dəyişmələri nəzərə almadan hesabat dövrü üzrə onların dəyişmələrini müəyyən etməyə imkan verir.

Bütün nəqliyyat növlərinin yükdaşıma tariflərinin məcmu indeksi dəmir yolu, boru kəməri, dəniz, daxili sular, avtomobil və hava nəqliyyatı növlərinin yükdaşıma tariflərinin indeksləri əsasında müəyyən edilir.

İxrac əməliyyatlarının qiymət indeksi respublikada istehsal olunan və digər ölkələrə ixrac olunan malların qiymətlərindəki dəyişiklikləri xarakterizə edir. Gömrük rüsumları nəzərə alınmadan özündə malın dəyərini, çatdırılma və gəminin göyertəsinə yükləmə xərclərini əks etdirən FOB qiymətləri onu şərtləndirən əsas amildir.

İdxal əməliyyatlarının qiymət indeksi respublikanın ehtiyacları üçün dünya ölkələrindən alınan malların qiymətlərindəki dəyişiklikləri xarakterizə edir. Gömrük rüsumları nəzərə alınmadan özündə malın dəyərini, idxalatçı ölkənin sərhədlərinə kimi sığorta və yükdaşıma xərclərini əks etdirən CIF qiymətləri onu şərtləndirən əsas amildir.

Əhali haqqında məlumatların əldə edilməsi üçün ilk mənbə əhalinin siyahıyaalınmalarıdır.

Əhalinin sayının cari hesablanması əhalinin son siyahıyaalmasının yekunları əsasında aparılır və hər il bu ərazidə doğulanların və daimi yaşamaq üçün gələnlərin sayı əhalinin sayına əlavə edilir, ölənlərin və bu ərazidən köçənlərin sayı isə əhalinin sayından çıxılır. Növbəti siyahıyaalmanın yekunlarına əsasən əvvəlki siyahıyaalınmadan sonrakı dövrdə əhalinin sayı və tərkibi üzrə müvafiq dəqiqləşdirmələr aparılır.

Əhali yaşayış yerlərinə görə şəhər və kənd əhalisinə bölünür. Şəhər yerlərinə şəhərlər və qəsəbələr aid edilir, qalan bütün yaşayış məntəqələri isə kənd yerləri sayılır.

Təhlilin məqsədindən asılı olaraq müxtəlif yaş qruplarından istifadə olunur.

Yaş – həyatda tamam olmuş yaşların, bir yaşdan kiçik uşaqlar üçün – ayların, 1 aylığa qədər uşaqlar üçün isə –

günlərin sayıdır. Yaş tərkibi haqqında məlumatlar siyahıyaalınmalar zamanı sorğu yolu ilə əldə edilir. Bu məlumatlar ayrı-ayrı yaşlar üzrə X yaşdan $X+1$ yaşadək əhalinin sayının hərəkəti metoduna uyğun cari hesablamalar yolu ilə müəyyən edilir. Demografik hadisələrin cari qeydiyyatına dair məlumatlar hesablamalar zamanı nəzərə alınır.

Doğulanlar və ölənlər haqqında məlumatlar Ədliyyə Nazirliyinin Qeydiyyat şöbələri tərəfindən tərtib edilən doğum və ölüm haqqında aktlarda olan məlumatların statistik cəhətdən hər ay təhlil edilməsi əsasında əldə edilir. Doğulanların sayına yalnız diri doğulanlar daxil edilir.

Əhalinin təbii artımı – təqvim ilində diri doğulanların sayı ilə ölənlərin sayının fərqinə bərabərdir.

Doğumun ümumi əmsalı – uşaq doğumunun intensivliyini müəyyən edən göstəricidir, müəyyən bir müddətdə diri doğulanların sayının əhalinin orta illik sayına nisbəti ilə ölçülür. Əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Ölümün ümumi əmsalı – əhali arasında ölümün intensivliyini müəyyən edən göstəricidir. Təqvim ilində, müvafiq olaraq ölənlərin sayının əhalinin orta illik sayına nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Təbii artımın əmsalı – əhalinin təbii artımı nisbi göstəricilərlə də səciyyələndirilə bilər. Əhalinin təbii artımının əhalinin orta illik sayına bölünməsi ilə və ya doğumun və ölümün ümumi əmsallarının fərqi ilə əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Körpə ölümünün əmsalı – bir yaşa qədər uşaqların ölümünü səciyyələndirir. Bir yaşa qədər körpələrin ölüm səviyyəsi il ərzində kəskin dəyişdiyindən onun orta illik sayını hesablamaq çətindir. Ona görə də, ölüm əmsalı əvəzinə bir yaşa qədər körpələrin ölüm hallarının onların orta illik sayına nisbəti ilə deyil, diri doğulanların ümumi sayına nisbəti ilə həyatın ilk ilində ölüm ehtimalını hesablayırlar (keçmiş ənənəyə görə isə bu ehtimalı əmsal adlandırırlar).

Bu hesablamalar 0 yaşında ölüm əmsalına əsaslanır, 0 yaşda ölən uşaqların cəmi ona uyğun ölənlərin sayının diri doğulanların sayına nisbəti kimi tapılır:

$$m_0^t = \left[\frac{D_0^t}{B^t} + \frac{D_0^{t-1}}{B^{t-1}} \right] \times 1000,$$

burada m_0^t - t təqvim ilində körpə ölümü səviyyəsi, D_0^t və D_0^{t-1} - t təqvim ilində və ondan əvvəlki t-1 ilində uyğun olaraq diri doğulanlar arasında bir yaşa qədər ölən körpələrin sayı, B_0^t və B_0^{t-1} - t təqvim ilində və ondan əvvəlki t-1 ilində uyğun olaraq diri doğulanların sayıdır.

Ölümün səbəblərinə görə ölüm əmsalları – göstərilən ölüm səbəblərindən il ərzində ölənlərin sayının bu yaşda əhalinin orta illik sayına bölünməsi yolu ilə təyin edilir. Ölümün ümumi və yaş əmsallarından fərqli olaraq, əhalinin 100 min nəfərinə, 1 yaşadək körpələr üçün isə 10 min nəfər diri doğulana görə hesablanır. Əhalinin yaş tərkibində müxtəlifliyin təsirini aradan qaldırmaq üçün ölümün standartlaşdırılmış əmsalları hesablanır.

Ölümün səbəbləri haqqında informasiya mənbəyi ölümə səbəb olmuş xəstəlik, bədbəxt hadisə, qətl, özünəqəsd, və digər xarici təsirlərlə əlaqədar olaraq həkim (və ya feldşer) tərəfindən tərtib olunan ölüm haqqında şəhadətnamələrdəki qeydlərdən ibarətdir.

Ölüm haqqında məlumatların səbəblər üzrə kodlaşdırılması və işlənməsi xəstəliklərin, zədələr və ölümün səbəblərinin X baxılış Beynəlxalq Təsnifatına uyğun aparılır.

Ölümün səbəblərinə görə ölüm əmsalları – göstərilən ölüm səbəblərindən il ərzində ölənlərin sayının bu yaşda əhalinin orta illik sayına bölünməsi yolu ilə təyin edilir. Ölümün ümumi və yaş əmsallarından fərqli olaraq, əhalinin 100 min nəfərinə, 1 yaşadək körpələr üçün isə 10 min nəfər diri doğulana görə hesablanır. Əhalinin yaş tərkibində müxtəlifliyin təsirini aradan qaldırmaq üçün ölümün standartlaşdırılmış əmsalları hesablanır.

Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu (0 yaş üçün) – doğulanların hər birinin orta hesabla yaşaya biləcəyi illərin

sayını göstərir. Burada doğulanların bütün ömrü boyu ölümün səviyyəsinin hər yaş qrupu üzrə göstəricinin hesablandığı ildəki səviyyədə dəyişməz qalacağı şərti qəbul edilir. Doğulanda gözlənilən ömür uzunluğu həyat cədvəllərinin hesablanması nəticəsində alınır.

Nikah - kişi və qadının bir-birinə və uşaqlara qarşı hüquq və vəzifələrini müəyyənləşdirən münasibət formasıdır. Ər və arvad arasında hüquqi münasibət, onların nikahlarının Ədliyyə Nazirliyinin Qeydiyyat şöbələrində qeyd etdirilməsidir.

Əhalinin təbii hərəkətinin cari statistikası yalnız hüquqi cəhətdən qeyd olunmuş nikahları nəzərə alır. Əhalinin siyahıyaalınmasında isə rəsmi qeydə alınıb-alınmamasından asılı olmayaraq, faktiki nikahda olanlar hesaba alınır.

Nikahın ümumi əmsalı – qeydə alınmış nikahların sayının əhalinin orta illik sayına olan nisbətidir, əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Boşanma (nikahın pozulması) – birlikdə yaşayan ər-arvadın nikahlarının son hüquqi ləğvi tərəflərə təkrar nikaha daxil olmaq hüququ verir. Nikahın pozulma faktı Ədliyyə Nazirliyinin Qeydiyyat şöbələrində qeydiyyatata alındıqdan sonra pozulmuş hesab olunur.

Boşanmanın ümumi əmsalı – göstərilən dövr ərzində boşanma saylarının həmin dövr ərzində əhalinin orta illik sayına nisbətidir. Əhalinin hər 1000 nəfərinə hesablanır.

Əhalinin milli tərkibi – əhalinin siyahıyaalınmalar zamanı müəyyənləşdirilir. Sorğu olunan hər bir şəxs milliyyətini özü müəyyən edir.